

Wiadomości **Uniwersyteckie**

18 | Z życia Uczelni

Spotkanie wokół książki prof. dr. hab. Krzysztofa Pomiana i wystawa poświęcona doktorom honoris causa UMCS

22 | Z kart historii UMCS

Śladami Patronki. Wizerunki Marii Curie-Skłodowskiej na UMCS

26 | Słuchając historii – 80 lat UMCS

Uniwersytet tworzą ludzie. Rozmowa z prof. dr. hab. Markiem Kuryłowiczem z Wydziału Prawa i Administracji UMCS

Fot. Bartosz Proll, Michał Piłat

Minister Nauki na UMCS, 8 kwietnia 2024 r.

Fot. Bartosz Proll

Spotkanie wokół książki prof. dr. hab. Krzysztofa Pomiana i wystawa poświęcona doktorom honoris causa UMCS, 25 kwietnia 2024 r.

Spis treści

WYDARZENIA

- 4** | Z życia Uczelni
- 21** | Z kart historii UMCS
- 26** | Słuchając historii – 80 lat UMCS
- 30** | Nasi absolwenci
- 34** | Nasze sukcesy
- 39** | Na wydziałach

NAUKA I LUDZIE

- 52** | Skutecznie budujemy polsko-amerykańskie relacje. Rozmowa z dr. Andrzejem Demczukiem – dyrektorem Amerykańskiego Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner
- 55** | Różne oblicza trudności grafomotorycznych. Okiem eksperta

WYDARZENIA NAUKOWE

- 58** | Konferencja „Współczesne problemy nauk humanistycznych i społecznych”
- 60** | Konferencja metodyczna pt. „Wielość myśli pedagogicznych w edukacji dziecka”
- 61** | Seminarium naukowe „Mediacje z udziałem osób pokrzywdzonych”
- 61** | Mobilność dydaktyczna pracowników UMCS w Tanzanii
- 62** | Międzynarodowa konferencja o wizerunkach społeczności chłopskich na przestrzeni dziejów
- 63** | Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Samorząd a państwo – formy uspołecznienia demokracji”
- 64** | Współczesne Media 15: „Nadawca – odbiorca – użytkownik”
- 65** | Wizyta prof. Lawrence’a Reeda
- 65** | Konferencja naukowa pt. „Bezpieczna Lubelszczyzna w bezpiecznej Europie. Informacja i dezinformacja”
- 66** | XII Zjazd Prawników Administratywistów

- 67** | Naukowcy z Wydziału Politologii i Dziennikarstwa z wizytą w Pradze
- 68** | Konferencja naukowa pt. „Socjologia w UMCS – tradycja i współczesność”
- 69** | Prof. Oleksandr Bogomolov z Kijowa na spotkaniu z etnolingwistami UMCS
- 70** | Kupcy, biedacy i złodzieje...

SPRAWY STUDENCKIE

- 73** | VI Konkurs wiedzy o wykonywaniu zawodu radcy prawnego
- 74** | Wyjazd studyjny do Naczelnego Sądu Administracyjnego
- 76** | Spotkanie z pracownikami Służby Więziennej
- 76** | Wizyta studentów z UAM w Katedrze Biofizyki
- 77** | Studenckie Koło Naukowe Planistów „SmartCity” w projekcie Laboratorium Zieleni Miejskiej
- 77** | Konferencja studencka „Współczesne neofilologie w teorii i praktyce”
- 78** | „Paszporty Biznesu” – uroczyste zakończenie projektu
- 80** | Nowy sezon, nowe odkrycia! Badania wykopaliskowe w Ostrowie
- 82** | „Las Geografów UMCS” posadzony
- 82** | Spotkanie z posłanką i ministrami edukacji dr Joanną Muchą

UMCS DLA SZKŁ

- 83** | XV Konkurs Biochemiczny

W ŚWIECIE KSIĄŻEK

- 84** | Promocja książki o prof. Adamie Kerstenie

ŻYCIE KULTURALNE

- 85** | Studencki Przegląd Alternatywnej Muzyki 2024
- 85** | Mistrzowskie kursy sztuki – wzmacnianie twórczego potencjału
- 86** | „Moje Siostry Rośliny” – wernisaż prac Zbigniewa Józwicka
- 88** | Kwiecień w Chatce Żaka

Wydawca: Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

PL ISSN 1233-216X

Adres redakcji: pl. Marii Curie-Skłodowskiej 5, p. 1606, 20-031 Lublin, tel. 81 537 54 19

e-mail: wiadomosci@mail.umcs.pl

www.wiadomosci.umcs.pl

Redakcja: Aneta Adamska, Magdalena Cichocka (p.o. redaktor naczelny), Magdalena Wołoszyn-Mróz, Katarzyna Skatecka, Bartosz Proll (fotograf), Michał Piłat (fotograf)

Współpracownicy: Krzysztof Bartnik, Agata Dzyr, Sara Filipiak, Monika Gabryś-Sławińska, Agnieszka Gryglicka, Urszula Jackowska, Teresa Klimowicz, Andrzej Kokowski,

Ihor Kolisnichenko, Eliza Komierzyńska-Orlińska, Marta Kostrzewa, Monika Lenarciak, Urszula Lewartowicz, Julia Maj, Kamil Michaluk, Monika Mielko-Remiszewska, Anna Pastuszka, Tomasz Poślada, Michał Zembrzycki

Projekt graficzny i skład: Studio DTP Academicon, dtp@academicon.pl,

http://dtp.academicon.pl/

Druk: Comernet

Nakład: 420 egzemplarzy

Oktadka: Fot. Bartosz Proll

Redakcja zastrzega sobie prawo do skracania i korekty nadestanych tekstów. Ma również prawo do wyboru tekstów do publikacji.

Otwarcie American Corner UMCS

Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner uroczystie zainaugurowało swoją działalność. 15 kwietnia w Małej Sali Widowiskowej Akademickiego Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbyła się gala otwarcia z udziałem ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce Marka Brzezinskiego. Obecni byli także członkowie kolegium rektorskiego, kanclerz i kwestor UMCS, przedstawiciele władz wojewódzkich i samorządowych, reprezentanci wydziałów i instytutów oraz studenci i uczniowie lubelskich szkół.

Podczas wydarzenia, które poprowadził dr Andrzej Demczuk – dyrektor American Corner, zebrani mieli okazję zapoznać się z działalnością jednostki oraz obejrzeć film pokazujący cały zespół ACEiB UMCS. Wiele radości wniósł energetyczny koncert zespołu Good Lovin’, który zaprezentował amerykańskie hity muzyczne. Obecny na sali Ambasador żartował, że występ rozbudził wszystkich w poniedziałkowe południe bardziej niż najlepsza kawa.

W dalszej kolejności ambasador Mark Brzezinski i rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski uroczystie przecięli wstęgę w siedzibie American Corner. Wzięli także udział w briefingu prasowym, który zgromadził liczne grono redakcji lokalnych i ogólnopolskich. Na wstępie Rektor stwierdził:

„Cieszę się ogromnie, że przy okazji tego wyjątkowego święta możemy gościć ambasadora Marka Brzezinskiego. Przypomnę, że nie jest to jego pierwsza wizyta w murach Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Mieliśmy zaszczyt gościć go kilka miesięcy temu podczas „Diplomatic Talks” i mam nadzieję, że w związku z jubileuszem 80-lecia naszej Uczelni będzie okazją do spotkania się jeszcze podczas inauguracji roku akademickiego, na którą serdecznie zapraszam. Dzisiaj formalnie otwieramy American Corner na UMCS. Dodam, że jest to szósta tego typu instytucja w Polsce i – według mojej wiedzy – trzecia placówka, która otwiera swoje podwoje na polskim uniwersytecie.

„Jestem zaszczycony, że Ambasada Stanów Zjednoczonych wraz z uniwersytetem noszącym imię jednej z najbardziej znanych naukowiec na świecie – Marii Skłodowskiej-Curie – uroczystie otworzyła Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu American Corner na terenie kampusu UMCS w Lublinie. Cornery realizują w Polsce programy kulturalne i edukacyjne, zapewniają bezpłatny dostęp do księgozbiorów, magazynów i amerykańskich publikacji oraz w ścisłej współpracy z Ambasadą organizują wiele wydarzeń, takich jak konwersacje

Fot. Barbara Profil

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

po angielsku, spotkania z amerykańskimi ekspertami i dyplomatami, pokazy filmowe, warsztaty, szkolenia, dyskusje czy wystawy

– podsumował Mark Brzezinski.

Po części oficjalnej odbył się tzw. American Day, podczas którego można było spróbować amerykańskich przysmaków i spotkać się z Tytanami Lublin – lubelską drużyną futbolu amerykańskiego. Zaprezentowana została także wystawa fotografii pn. „American West”, a chętni mogli porozmawiać z ambasadorami Programu Fulbrighta.

Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner rozpoczęło funkcjonowanie w grudniu 2023 r. Dotychczas w ramach inicjatyw podejmowanych przez jednostkę zorganizowano m.in. koncert Polish Hollywood, warsztaty dla młodzieży oraz debaty ujęte w trzy cykle: The American Corner Lublin Debates dotyczące tematyki wyborów prezydenckich w Stanach Zjednoczonych, Nuclear Debates o bezpieczeństwie energetycznym oraz Military Debates. Wszystkie wydarzenia cieszyły się dużą popularnością.

Centrum ma za zadanie promować wiedzę na temat USA oraz wspólne wartości, takie jak: wolność, demokracja, praworządność, odpowiedzialność, sprawiedliwość i bezpieczeństwo. Jego misją jest zapewnienie bezpłatnego i otwartego dostępu do aktualnych informacji o Stanach Zjednoczonych w celu wzmocnienia wzajemnego zrozumienia i przyjaźni między Polakami i Amerykanami. Działania Centrum są adresowane przede wszystkim do uczniów szkół średnich i studentów.

Katarzyna Skątecka

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Foto: Michał Piat

Minister Nauki na UMCS

8 kwietnia minister nauki Dariusz Wieczorek wraz z dyrektorką UMCS, prof. dr. hab. Marią Matusik gościł na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej.

Wizyta rozpoczęła się w Instytucie Pedagogiki od spotkania z władzami Uczelni: prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim; dr. hab. Arkadiuszem Berezą, prof. UMCS; prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim; prof. dr. hab. Dorotą Kołodyńską; prof. dr. hab. Zbigniewem Pastuszakiem; kanclerz Grażyną Elżbietą Fioł; kustosz Katarzyną Komotajtis oraz dziekanem Wydziału Pedagogiki i Psychologii dr. hab. Andrzejem Różańskim, prof. UMCS.

Następnie odbył się briefing prasowy z udziałem Ministra i Rektora UMCS. Jako pierwszy głos zabrał prof. Radosław Dobrowolski:

» Cieszę się, że możemy gościć Ministra Nauki w murach naszej Uczelni, która, przypominę, obchodzi jubileusz 80-lecia swojego istnienia. Miałem już okazję zaprosić Pana Ministra na inaugurację roku akademickiego, która będzie miała miejsce w październiku, i na wszystkie wydarzenia towarzyszące jubileuszowi. Nie mam wątpliwości, że Pań-

stwo przede wszystkim chcieliby usłyszeć aktualne informacje dotyczące funkcjonowania Ministerstwa i planów związanych z ewentualnymi zmianami w ustawie o szkolnictwie wyższym, więc oddaję głos Panu Ministrowi i jeszcze raz dziękuję za przybycie do Lublina.

Minister nauki Dariusz Wieczorek podziękował Rektorowi za organizację wydarzenia i podkreślił:

» To kolejne spotkanie ze środowiskiem akademickim w Polsce, zorganizowane wspólnie z uczelniami. (...) Robimy to, bo pragniemy poznać wszystkie bieżące problemy, z którymi borykają się uczelnie zarówno publiczne, jak i prywatne. Chcemy namawiać do tego, żeby ta współpraca zacieśniała się w każdym środowisku i województwie, bo sprawy polskiej nauki muszą być absolutnie kluczowe dla całej społeczności akademickiej. Druga rzecz to kwestia przygotowań do nowelizacji ustawy o szkolnictwie wyższym. Obecna ustawa wymaga zmian, dziś już nikt nie ma co do tego wątpliwości. Musimy dbać przede wszystkim o jakość nauczania w trosce o dobro studentów. Dzisiaj wyraźnie mówimy, że ta strategia się zmienia – nie ilość, a jakość. Będziemy się skupiali na jakości kształcenia.

Kolejnym punktem programu były rozmowy z rektorami uczelni publicznych i niepublicznych z województwa lubelskiego. Naukowcy zebrani w sali posiedzeń Rady Naukowej Instytutu Pedagogiki mieli okazję zadać Ministrowi nurtujące ich pytania oraz zgłaszać istotne postulaty. Minister zachęcał zebranych do dialogu, aby wspólnie znaleźć rozwiązania służące poprawie sytuacji szkolnictwa wyższego w Polsce.

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Następnie szef resortu nauki w auli Instytutu spotkał się ze społecznością studentów i doktorantów z Lubelszczyzny. Wydarzenie miało charakter otwarty i było doskonałą okazją do przedstawienia opinii i postulatów związanych z warunkami studiowania, np. pomocą materialną, kształceniem, a także problemami wynikającymi z rosnących kosztów mieszkania czy transportu. Minister zachęcał do studiowania w Pol-

sce, informując o planowanych zmianach w ustawie, które będą uwzględniały również głos młodych ludzi.

Na zakończenie wizyty rektor prof. Radosław Dobrowolski wręczył Ministrowi medal jubileuszowy 80-lecia UMCS „z nadzieją na nowe otwarcie w polityce naukowej i podziękowaniem za wsparcie Kongresu Marii Curie”.

Katarzyna Skatecka

Porozumienie o współpracy i ochronie wspólnego dziedzictwa archiwalnego

18 kwietnia w Muzeum Narodowym w Lublinie przedstawiciele archiwów państwowych z Polski, Litwy, Łotwy, Estonii i Ukrainy podpisali porozumienie o współpracy i ochronie wspólnego dziedzictwa archiwalnego. Ważnym celem porozumienia jest (poza cyfryzacją i digitalizacją zasobów) połączenie wspólnego dziedzictwa dokumentacyjnego i Rzeczypospolitej, które zostało rozproszone i przejęte przez poszczególne kraje.

Z ramienia UMCS w uroczystości uczestniczyli: prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. Uczelni, pracownicy Katedry Archiwistyki i Nauk Pomocniczych Historii: prof. dr. hab. Janusz Łosowski, dr hab. Krzysztof Łatawiec, prof. Uczelni, dr hab. Marek Konstantkiewicz, prof. Uczelni oraz dyrekcja Instytutu Historii: dr hab. Dariusz Słapek, prof. Uczelni i dr hab. Piotr Bednarz, prof. Uczelni.

Sygnatariuszami porozumienia byli: dr Paweł Pietrzyk – naczelny dyrektor Archiwów Państwowych w Polsce, dr Anatolii Khromov – przewodniczący Państwowej Służby Archiwalnej Ukrainy, Ramutis Kurpē – dyrektor

Fot. Marek Konstantkiewicz

Litewskich Państwowych Archiwów Historycznych w Wilnie, Ingūna Slaidiņa – zastępczyni dyrektora Archiwum Narodowego Łotwy i Priit Pirsko – naczelny dyrektor Archiwum Narodowego Estonii.

Dyrekcja Instytutu Historii

Wizyta Wiceministra Nauki na UMCS

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego dr hab. Andrzej Szeptycki, prof. UW 3 kwietnia odwiedził Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, gdzie spotkał się z przedstawicielami władz rektorskich.

W spotkaniu z wiceministrem wzięli udział: rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prorektor ds. ogólnych dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS, prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak oraz dr hab. Beata Surmacz, prof. UMCS z Katedry Międzynarodowych Stosunków Politycznych, dyrektor Instytutu Europy Środkowej.

Głównym tematem prowadzonych rozmów była aktualna sytuacja szkolnictwa wyższego w Polsce.

Katarzyna Skątecka

Fot. Bartosz Prohl

Porozumienie o współpracy z Infinite IT Solutions

Firma technologiczna Infinite IT Solutions z siedzibą w Lublinie to kolejny podmiot z otoczenia społeczno-gospodarczego, który dołączył do grona partnerów Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. 10 kwietnia rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski podpisał porozumienie o współpracy z prezesem zarządu wymienionego przedsiębiorstwa Jackiem Dudzikiem. W spotkaniu uczestniczyli również prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak.

W ramach porozumienia studenci naszej Uczelni będą mogli realizować praktyki i staże w firmie, zaś przedstawiciele spółki opracują zadania dydaktyczne, opierając się na problematyce funkcjonowania na rynku gospodarczym. W umowie uwzględniono także m.in. prelekcje eksperckie, wspólne projekty, wymianę doświadczeń pomiędzy sferą praktyki i nauki, współpracę badawczą

Fot. Bartosz Prohl

i dydaktyczną, promowanie najlepszych studentów, co ułatwi im start na rynku pracy, oraz wymianę materiałów, publikacji itp. w dziedzinach pozostających w sferze zainteresowania obydwu instytucji.

Infinite IT Solutions ma 20 lat doświadczenia w tworzeniu technologii. Przygotowuje rozwiązania, które usprawniają procesy biznesowe. Spółka pomaga firmom na całym świecie wykonywać swoją pracę szybciej, sprawniej i efektywniej.

Katarzyna Skątecka

Dyrektor Narodowego Centrum Nauki gościem UMCS

5 kwietnia na naszym Uniwersytecie gościliśmy prof. dr. hab. n. farm. Krzysztofa Józwiaka – dyrektora Narodowego Centrum Nauki.

Swoją wizytę na UMCS prof. Krzysztof Józwiak rozpoczął od spotkania z przedstawicielami władz Uczelni: prof. dr. hab. Radosławem Dobrowolskim – rektorem, prof. dr. hab. Dorotą Kołodyńską – prorektor ds. studentów i jakości kształcenia oraz prof. dr. hab. Wiesławem Gruszeckim – prorektorem ds. nauki i współpracy międzynarodowej.

Następnie w Instytucie Informatyki odbyło się spotkanie ze społecznością akademicką naszego Uniwersytetu. Otworzył je prof. Wiesław Gruszecki, który przywitał Gościa i wszystkich zebranych oraz przedstawił krótką sylwetkę prof. Krzysztofa Józwiaka (absolwenta Wydziału Chemii UMCS).

Dyrektor NCN opowiedział o działalności Centrum, którym kieruje. Zaprezentował jego zadania, cele i strategię. Omówił również plan rozwoju agencji i perspektywy finansowania nauki w Polsce na najbliższe lata. Następnie przedstawił statystyki dotyczące finansowanych przez NCN projektów:

» W latach 2011–2023 sfinansowano blisko 30 tys. projektów badawczych na ogólną kwotę ponad 15,5 mld zł. Posiadamy statystyki pokazujące, że około 50% środków trafia do młodych naukowców w różnych formach. W ciągu jednego roku „obrabiamy” średnio ponad 10 tys. wniosków. W 2023 r. były one oceniane przez 2200 ekspertów (którzy są członkami zespołów powoływanych przez Radę Narodowego Centrum Nauki) i ponad 8 tys. zewnętrznych recenzentów.

W czasie swojej prelekcji podkreślił, jak ważna jest lokalna współpraca:

» Uważam, że w lokalnym środowisku powinniśmy bardziej współpracować niż konkurować. Znajdujemy się dziś w akademickim mieście, w którym jest wiele uniwersytetów. I jeżeli będziemy prowadzić badania w otwarty sposób, w kooperacji z laboratoriami z innych uczelni, to będzie nas to tylko wspomagać i przynieść wszystkim same korzyści. Jestem orędownikiem tego, żeby uczelnie w Lublinie coraz bardziej się konfederowały.

Narodowe Centrum Nauki (z siedzibą w Krakowie) to największa w naszym kraju agencja finansująca ba-

dania naukowe w Polsce. Została powołana w 2011 r. do wspierania działalności naukowej w zakresie badań podstawowych. To ze środków właśnie tej instytucji co roku finansowanych jest kilkadziesiąt nowych przedsięwzięć badawczych pracowników i doktorantów UMCS.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Fot. Michał Piat

Fot. Michał Piat

550 lat województwa lubelskiego

12 kwietnia w Lubelskim Centrum Konferencyjnym odbyła się konferencja pt. „550 lat województwa lubelskiego (1474–2024)”.

Wydarzenie otworzyli marszałek województwa lubelskiego Jarosław Stawiarski oraz rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, który na wstępie podkreślił, że 2024 r. jest czasem wielu ważnych jubileuszy, tym samym nawiązał do obchodów 80-lecia naszego Uniwersytetu i 550-lecia regionu.

W swoim przemówieniu Rektor odniósł się także do tego, że w organizację konferencji zaangażowani byli naukowcy z UMCS:

„Cieszę się, że Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej może włączyć się merytorycznie w jubileusz 550-lecia województwa, a to za sprawą konferencji naukowej, która jest przewidziana w kolejnej części spotkania. Czynię tutaj ukłon w kierunku pracowników Instytutu Historii, kierowanego przez prof. Dariusza Słapka, za przygotowanie bogatej części merytorycznej, na którą już teraz serdecznie Państwa zapraszam.

Następnie marszałek Jarosław Stawiarski oraz wice-marszałek Zbigniew Wojciechowski wręczyli osobom zasłużonym dla województwa medale upamiętniające jubileusz. W gronie uhonorowanych znalazł się rek-

tor UMCS prof. Radosław Dobrowolski, który otrzymał odznaczenie „w dowód wdzięczności i uznania za zaangażowanie i wkład na rzecz rozwoju regionu oraz zachowanie jego tożsamości historycznej i kulturowej”. W dalszej części wydarzenia zebrani wysłuchali koncertu Kameralnej Orkiestry Akordeonowej Arti Sentemo.

Sesję plenarno-naukową, przygotowaną przez naukowców z naszego Uniwersytetu, zainaugurowali rektor prof. Radosław Dobrowolski oraz dyrektor Instytutu Historii dr hab. Dariusz Słapek, prof. UMCS. Działalność Centrum Badań nad Historią Regionalną i Lokalną przybliżyli prof. dr hab. Grzegorz Jawor i dr hab. Wiesław Bondyra, prof. UMCS. Szeroki zakres prelekcji obejmował dzieje Lubelszczyzny, o których opowiedzieli m.in.:

- dr hab. Mariusz Bartnicki – *Lubelszczyzna w dobie monarchii piastowskiej*;
- dr hab. Dariusz Wróbel – *Wokół genezy województwa lubelskiego*;
- prof. dr hab. Leszek Wierzbicki – *Województwo lubelskie w czasach wczesnonowożytnych XVI–XVIII w. Miejsce w życiu politycznym, społecznym i gospodarczym*;
- prof. dr hab. Dariusz Kupisz – *Samorząd szlachecki w województwie lubelskim w czasach staropolskich*;

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

- dr hab. Andrzej Przegaliński, prof. UMCS – *Lubelszczyzna po utracie niepodległości kraju – między stagnacją a próbą modernizacji. W zaborze austriackim, Księstwie Warszawskim i konstytucyjnym Królestwie Polskim*;
- dr hab. Waldemar Kozyra, prof. UMCS – *Województwo lubelskie w Polsce międzywojennej (1919–1939)*;
- prof. dr hab. Mirosław Szumiło – *Życie polityczne w Lubelskiem w okresie Polski Ludowej 1944–1989. Władza a społeczeństwo*;

- dr hab. Mariusz Mazur, prof. UMCS – *Lubelszczyzna w czasach PRL – społeczeństwo, gospodarka, kultura*;
- dr Andrzej Jakubowski – *Województwo lubelskie jako region przygraniczny – aspekty przestrzenne, społeczne i gospodarcze po 1989 r.*

Współorganizatorami wydarzenia byli: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Instytut Historii i Centrum Badań nad Historią Regionalną i Lokalną UMCS.

Katarzyna Skątecka

Gmina Lublin partnerem strategicznym obchodów jubileuszu 80-lecia UMCS

4 kwietnia rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski i prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk podpisali list intencyjny dotyczący współpracy pomiędzy UMCS a Gminą Lublin w związku z obchodami 80-lecia Uczelni. Na mocy podpisanego dokumentu miasto stało się partnerem strategicznym jubileuszu i organizowanego w jego ramach Międzynarodowego Kongresu Marii Curie „Innowacja jest kobietą”.

„Współpraca między naszym Uniwersytetem a Lublinem dobrze układa się od wielu lat. Podkreślenia wymaga fakt, że akademickość Lublina wpisana jest w strategię miasta i dotyczy różnych sfer aktywności, przynosząc wymierne efekty. Podpisanie umowy ze względu na szczególną okazję, czyli jubileusz 80-lecia UMCS, domyka pewne pomysły i umożliwia realizację wydarzeń, których nie udało się zorganizować w zaplanowanej formie bez współpracy z podmiotami zewnętrznymi.

– powiedział Rektor.

Przedstawiciele Gminy Lublin wzięli pod uwagę potrzebę rozwijania akademickiego potencjału miasta

For. Michał Piat

i znaczenie UMCS dla Lublina, dlatego też postanowili wesprzeć wydarzenia zaplanowane w ramach jubileuszu. Prezydent zaznaczył:

„Jesteśmy jedynym miastem w Polsce, które stawia na akademickość, rozwój uniwersytetów i edukację. To są rzeczy oczywiste, ale trzeba je przekładać na język praktyki. 80-lecie UMCS stanowi okazję do pochylenia się nad wspólnym dziełem, takim jak np. Kongres „Innowacja jest kobietą”.

Miasto Lublin dołączyło do grona instytucji wspierających obchody 80-lecia naszego Uniwersytetu. Patronat honorowy nad jubileuszem objęli do tej pory: marszałek Sejmu Szymon Hołownia, sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Joanna Mucha oraz wojewoda lubelski Krzysztof Komorski.

*Katarzyna Skątecka
Magdalena Wołoszyn-Mróż*

Fot. Ihor Kolisnichenko

Wizyta Ambasadora Turcji na UMCS

Rozmowy Dyplomatyczne” wkraczają do Azji! Po wizycie ambasadora Stanów Zjednoczonych oraz „pięciu ambasadorów z krajów europejskich (Niderlandy, Niemcy, Irlandia, Wielka Brytania, Francja) 17 kwietnia na UMCS z gościnnym wykładem przybył ambasador Turcji w Polsce Rauf Alp Denктаş.

Dyplomata złożył wizytę w towarzystwie Buraka Serdara Acara, zastępcy attaché Ambasady oraz Ozana Merta, attaché ds. bezpieczeństwa. Uroczystego powitania delegacji dyplomatycznej w progach Wydziału Politologii i Dziennikarstwa dokonały władze Uczelni w osobach: rektora prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego i prorektora ds. nauki i współpracy międzynarodowej prof. dr. hab. Wiesława Gruszeckiego, a także dyrektora Instytutu Stosunków Międzynarodowych prof. dr. hab. Marka Pietrasia i zastępcy dyrektora ISM dr hab. Katarzyny Marzędy-Młynarskiej, prof. UMCS.

Otwarte spotkanie z Ambasadorem rozpoczęło się od wykładu pt. *Republic of Türkiye: the first 100 years* z okazji obchodzonego w ubiegłym roku 100-lecia ustanowienia Republiki Turcji. Wystąpieniu przysłuchiwała się zgromadzona na auli społeczność akademicka oraz licealiści ze szkół partnerskich. Rauf Alp Denктаş skupił się na przedstawieniu kluczowych zmian ustrojowych oraz reform dokonanych w Turcji na przestrzeni ostatnich 100 lat wskutek zniesionego w 1923 r. kalifatu oraz obalenia sułtanatu. Wymienił filary, na któ-

rych opiera się współczesna Turcja, a mianowicie: zmiany demokratyczne, rozwój swobód obywatelskich oraz praw kobiet, inwestowanie w nowe pokolenia. Podjął także temat długiej drogi Ankarę do Unii Europejskiej, podkreślając, że Turcji bardzo zależy na członkostwie w UE i płynących z niego korzyściach.

Natomiast podczas drugiej części spotkania, która tradycyjnie przybrała postać sesji Q&A, Ambasador udzielał odpowiedzi na zadawane przez publiczność pytania. Niepokojąca sytuacja na Bliskim Wschodzie i narastająca ilość przypadków agresji wojskowych w tym regionie spowodowała, że większość pytań koncentrowała się wokół konfliktów z udziałem Izraela, Gazy czy Iranu. Rauf Alp Denктаş odpowiadał także na pytania dotyczące zachodzących obecnie zmian w globalnych systemach politycznych, relacji turecko-syryjskich oraz roli Ankarę w wojnie Rosji przeciwko Ukrainie.

Wydarzenie stanowiło kolejną, siódmą już odsłonę cyklu „Diplomatic Talks”, w ramach którego Instytut Stosunków Międzynarodowych zaprasza ambasadorów akredytowanych w Polsce do dyskusji poświęconych współczesnym stosunkom międzynarodowym. Jednym z głównych celów cyklu jest dostarczanie studentom informacji na temat zmieniającego się świata, a także pobudzanie ich do myślenia o zachodzących procesach międzynarodowych.

Ihor Kolisnichenko

Spotkanie z prof. Philipem Habelem

Rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski spotkał się 4 kwietnia z prof. Philipem Habelem – amerykańskim naukowcem, stypendystą Programu Fulbrighta. W spotkaniu uczestniczył także dr hab. Zbigniew Mazur, koordynator współpracy z Polsko-Amerykańską Komisją Fulbrighta w Instytucie Językoznawstwa i Literaturoznawstwa UMCS. Głównym tematem rozmów był przebieg stypendium prof. Habela, współpraca między UMCS a Komisją oraz perspektywy dalszego współdziałania naszego Uniwersytetu z amerykańskimi instytucjami naukowymi.

Prof. Philip Habel w roku akademickim 2023/2024 przebywa na stypendium Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta w Instytucie Językoznawstwa i Literaturoznawstwa. Na co dzień pracuje jako dyrektor Instytutu Nauk Politycznych (Department of Political Science and Criminal Justice) w University of South Alabama (USA), a jego zainteresowania naukowe obejmują za-

Fot. Michał Piat

gadnienia komunikacji politycznej, opinii publicznej, zachowań politycznych, związków polityki z mediami i metodologii badawczych w naukach społecznych.

W trakcie pobytu w naszej Uczelni prowadzi zajęcia ze studentami anglistyki i Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Sztuki. Prof. Habel prezentuje swoje dokonania i zainteresowania badawcze poprzez wykłady i warsztaty organizowane na Wydziale Filologicznym, Wydziale Politologii i Dziennikarstwa oraz w American Corner UMCS.

Katarzyna Skatecka

Archiwum UMCS

Delegacja AWF z Wrocławia na UMCS

Rektor Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu prof. dr hab. Andrzej Rokita oraz prorektor ds. organizacyjnych i współpracy z otoczeniem dr Ireneusz Cichy 22 kwietnia odwiedzili naszą Uczelnię w związku ze współpracą badawczą dotyczącą wykorzystania metody Eduball m.in. w wychowaniu i rozwoju dziecka.

Goście spotkali się z rektorem prof. dr hab. Radosławem Dobrowolskim i dyrektorem Instytutu Pedagogiki dr hab. Stanisławą Byrą, prof. UMCS. Uczestniczyli też w seminarium naukowym z udziałem pracowników Instytutu, kierownika Katedry Neuroinformatyki i Inżynierii Biomedycznej dr hab. Grzegorza Wójcika, prof. UMCS i dyrektora Centrum Kultury Fizycznej dr. Tomasza Bieleckiego, prof. UMCS.

Katarzyna Skatecka

VII Akademicki Turniej o Puchar JM Rektora UMCS „Boccia Cup 2024”

17 kwietnia w Centrum Kultury Fizycznej UMCS odbył się VII Akademicki Turniej o Puchar JM Rektora UMCS „Boccia Cup 2024”.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez CKF UMCS we współpracy ze Zrzeszeniem Studentów Niepełnosprawnych „Alter Idem”, Fundacją Akademia Odkrywców Sportu UMCS oraz Biurem ds. Osób z Niepełnosprawnościami i Wsparcia Psychologicznego. Miało na celu promocję gry w boccie, która jest dyscypliną paraolimpijską. Dało też możliwość poznania osób z prawdziwą pasją do sportu.

Gospodarzem zawodów był dr Tomasz Bielecki, prof. UMCS – dyrektor CKF. Podczas rozgrywek obecni byli przedstawiciele naszego Uniwersytetu, m.in.: prof. dr hab. Dorota Kołodyńska – prorektor ds. studentów i jakości kształcenia, dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS – prorektor ds. ogólnych, Alicja Borzęcka-Szajner – dyrektorka Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów oraz Wirginia Gierzyng-Wójtowicz – dyrektorka Centrum Promocji.

W zawodach uczestniczyli reprezentanci: Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niesłyszącej i Słabo Słyszącej im. Jana Pawła II w Lublinie, Zespołu Niepublicznych Szkół Specjalnych „Krok za krokiem” w Zamościu, Aktywnego Klubu Sportowego Osób Niepełnosprawnych „AKSON” w Zamościu, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. prof. Zofii Sękowskiej w Lub-

linie, Domu Pomocy Społecznej w Matczynie, Ośrodka Wsparcia dla Osób z Niepełnosprawnością „Benjamin” w Lublinie, Środowiskowego Domu Samopomocy „Mozaika” w Lublinie, Stowarzyszenia na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo w Lublinie, Stowarzyszenia „Źródło” w Lublinie, Integracyjnego Centrum Sportu i Rehabilitacji „Start” w Lublinie, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 w Lublinie, Środowiskowego Domu Samopomocy „Absolwent” w Lublinie, Krajowego Towarzystwa Autyzmu w Lublinie, Szkoły Podstawowej Specjalnej nr 26 w Lublinie, Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Kozicach Dolnych.

W Turnieju wzięło udział 40 par podzielonych na cztery grupy po pięć zespołów. Do fazy pucharowej awansowały dwie najlepsze drużyny z każdej z grup. Podium należało do reprezentantów klubu „AKSON” w Zamościu oraz ZNS „Krok za Krokiem” w Zamościu.

Pierwsze miejsce zajęli Michał Nowosadowski i Mateusz Pawelec („AKSON”), drugie – Monika Magdziak, Mateusz Pawluk („AKSON”), na trzecim miejscu znaleźli się Wojciech Kukiełka i Piotr Kawałek (ZSN „Krok za Krokiem”), a na czwartym – Marcin Machnio i Julia Głuch (SOSW im. prof. Z. Sękowskiej).

Serdecznie gratulujemy wszystkim zawodniczkom i zawodnikom, którzy wzięli udział w zawodach.

Agata Omelaniuk

Fot. Bartosz Prohl

Przedstawiciele Uniwersytetu Loránda Eötvösa w Budapeszcie z wizytą na UMCS

26 kwietnia na Wydziale Prawa i Administracji odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. „Current Issues of Legal Research and Legal Training: Legal Capacity, AI, Vulnerable Groups and Modernisation of the Methods of Legal Education”. Była to szósta konferencja, w której uczestniczyli prelegenci reprezentujący wydziały prawa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie i Uniwersytetu Loránda Eötvösa w Budapeszcie.

Tematyka sympozjum dotyczyła problemów pojawiających się w naukach prawnych i edukacji prawniczej, w szczególności zagadnień odnoszących się do zdolności

Fot. Michał Płaz

prawnej, sztucznej inteligencji, grup wrażliwych i najnowszych metod edukacji prawnej. Konferencja odbyła się pod patronatem Okręgowej Izby Radców Prawnych w Lublinie, Towarzystwa Absolwentów i Przyjaciół Wydziału Prawa i Administracji UMCS oraz Europejskiego Programu Współpracy w Dziedzinie Badań Naukowo-Technicznych (COST Action – CA20123 IGCOORD).

Po zakończeniu obrad profesorowie i doktoranci Wydziału Prawa Uniwersytetu Loránda Eötvösa w Budapeszcie spotkali się z władzami rektorskimi UMCS. Głównym tematem rozmów były obszary współpracy pomiędzy wydziałami prawa obu uczelni i możliwości rozwinięcia kooperacji największego i najstarszego uniwersytetu na Węgrzech z innymi wydziałami oraz instytucjami UMCS w sferze badań i dydaktyki.

Magdalena Wołoszyn-Mróż

Spotkanie z koszykarkami Polskiego Cukru AZS UMCS Lublin

4 kwietnia rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski gościł zawodniczki Polskiego Cukru AZS UMCS Lublin: Justynę Adamczuk i Amelię Kuper. W spotkaniu, które było okazją do podsumowania minionego sezonu, wzięli także udział trener drużyny Krzysztof Szewczyk oraz prezes klubu AZS UMCS Lublin Rafał Walczyk.

Koszykarki złożyły na ręce Rektora podziękowania za wsparcie udzielone zespołowi w ostatnich miesiącach przez Uniwersytet i całą społeczność akademicką. W trakcie spotkania poruszano również kwestie związane ze sportem akademickim oraz omówiono plany na kolejny sezon i rozgrywki w Orlen Basket Lidze Kobiet.

Fot. Michał Płaz

Warto wspomnieć, że koszykarki Polskiego Cukru AZS UMCS Lublin pod wodzą trenera Krzysztofa Szewczyka w ubiegłym roku odniosły dwa historyczne zwycięstwa – najpierw zostały mistrzyniami kraju, a później zdobyły Superpuchar Polski.

Magdalena Cichocka

Porozumienie o współpracy z „Dziennikiem Wschodnim”

25 kwietnia w siedzibie redakcji „Dziennika Wschodniego” dziekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa dr hab. Wojciech Zięta-
ra, prof. UMCS podpisał porozumienie o współpracy z Anną Sztal, prezes Corner Media Sp. z o.o. – wydawcą „Dziennika Wschodniego”. W spotkaniu uczestniczyli również prodziekan ds. studenckich dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS i dyrektor ds. multimedialnych „Dziennika Wschodniego” Krzysztof Kot.

W ramach porozumienia studenci kierunków medialnych WPiD będą mogli współpracować z redakcją pisma i odbywać tam praktyki, pisząc artykuły oraz tworząc multimedia pod okiem doświadczonych dziennikarzy. Współpraca obejmuje ponadto realizację wspólnych wydarzeń naukowych, popularnonaukowych i szkoleniowych. Strony zobowiązują się także do podejmowania wspólnych działań mających na celu rozwój dziennikarstwa jakościowego oraz podwyższania

Fot. Katarzyna Nastał („Dziennik Wschodni”)

standardów profesjonalnego dziennikarstwa poprzez organizację szkoleń, seminariów, warsztatów i innych form kształcenia dziennikarzy.

„Dziennik Wschodni” to największa gazeta regionalna i portal internetowy w województwie lubelskim. Dzięki terenowej sieci oddziałów ulokowanych w największych miastach regionu jest blisko spraw ważnych dla lokalnych społeczności i oferuje im bogate serwisy informacyjne.

Ihor Kolisnichenko

Fot. Barbara Proń

Spotkanie z ministrem sprawiedliwości Adamem Bodnarem

5 kwietnia minister sprawiedliwości, prokurator generalny Adam Bodnar gościł w Lublinie w związku z organizowanym w mieście spotkaniem z prokuratorami i pracownikami prokuratur z regionu lubelskiego. Przy okazji tego wydarzenia Minister spotkał się z dr. hab. Arkadiuszem Berezą, prof. UMCS, prorektorem ds. ogólnych i prof. dr hab. Anną Przyborowską-Klimczak, dziekan Wydziału Prawa i Administracji.

Aneta Adamska

IX Konkurs Językowy „Faces of America”

Już po raz 9. odbył się ogólnopolski Konkurs Językowy „Faces of America”, tym razem zorganizowany w ramach obchodów jubileuszu 80-lecia UMCS. W finale zmierzyło się 25 zespołów z całej Polski.

Laureatami tegorocznej edycji wydarzenia zostali uczniowie ze szkół ponadpodstawowych z województw: mazowieckiego, podkarpackiego, kujawsko-pomorskiego i śląskiego. I miejsce zajął Zespół Szkół Spożywczych i Biznesowych im. Marii Curie-Skłodowskiej w Jarosławiu, II – Zespół Szkół Techniczno-Informatycznych w Gliwicach, III – Zespół Szkół Katolickich im. ks. Jana Długosza we Włocławku, IV – Zespół Szkół Ekonomicznych i Ogólnokształcących im. Marii Dąbrowskiej w Jarosławiu, V – Zespół Szkół nr 2 im. Tadeusza Kościuszki w Garwolinie.

Laureaci pięciu pierwszych miejsc otrzymali dyplomy oraz cenne nagrody rzeczowe w postaci sprzętu elektronicznego i gadżetów z logo UMCS. Nagrody uczestnikom wręczyli: prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką, mgr Wirginia Gieryng-Wójtowicz – dyrektorka Centrum Promocji oraz mgr Agnieszka Różycka – zastępczyni dyrektora Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych UMCS.

W skład Komisji Konkursowej weszli przedstawiciele CNIcJO: mgr Tomasz Trautman – kierownik Ze-

społu Lektorów Języka Angielskiego, mgr Magdalena Stafińska – lektorka oraz mgr Wiesław Dacka – starszy wykładowca.

W trakcie wydarzenia prelekcje wygłosili: Kamila Kiełytko z Camp Leaders Poland sp. z o.o., Agnieszka Kaliniak i Brian Chaggu reprezentujący Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner, a także Dominik Dedek z LanguageCert. Uczestnicy konkursu mogli również wysłuchać koncertu w wykonaniu studentów i pracowników Wydziału Artystycznego UMCS.

Konkurs został zorganizowany przez pracowników Centrum Nauczania i Certyfikacji Języków Obcych oraz Biura Promocji i Popularyzacji Nauki UMCS.

Wydarzenie poprowadził Patryk Grzegorzczak.

Patronat honorowy nad IX Konkursem Językowym „Faces of America” objęli: Jarosław Stawiarski – marszałek województwa lubelskiego, dr Krzysztof Żuk – prezydent Lublina, prof. dr hab. Radosław Dobrowolski – rektor UMCS oraz Polsko-Amerykańska Komisja Fulbrighta. Patronat medialny nad przedsięwzięciem sprawowały: Telewizja Akademicka TV UMCS, Polskie Radio Lublin, „Gazeta Wyborcza” w Lublinie.

Głównym sponsorem nagród był Camp Leaders Poland sp. z o.o.

Barbara Uljasz

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Spotkanie wokół książki prof. dr. hab. Krzysztofa Pomiana i wystawa poświęcona doktorom *honoris causa* UMCS

Kolejne wyjątkowe wydarzenie w ramach obchodów jubileuszu 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej za nami! Tym razem na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa gościliśmy prof. Krzysztofa Pomiana – wybitnego badacza, doktora *honoris causa* UMCS.

25 kwietnia odbyło się spotkanie poświęcone książce jego autorstwa pt. *Dziedzictwo europejskie i przyszłość Europy*, wydanej w serii „Wybitni twórcy / ważne teksty” nakładem Wydawnictwa UMCS.

Na początku wydarzenia głos zabrała prof. dr hab. Iwona Hofman, dyrektor Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach:

„Mam zaszczyt i przyjemność w imieniu władz Wydziału Politologii i Dziennikarstwa powitać Państwa na szczególnej uroczystości, która wypada w roku jubileuszu 80-lecia UMCS i jest w sposób wyjątkowy połączona z obchodami 90. urodzin prof. Krzysztofa Pomiana – doktora *honoris causa* naszej Uczelni, wybitnego, światowej sławy uczonego, historyka o postawie moralnej wpisującej się w etos naszego Uniwersytetu.

Następnie rektor prof. dr hab. Radosław Dobrowolski w towarzystwie prof. dr. hab. Jana Pomorskiego wręczył prof. Pomianowi jubileuszowy medal 80-lecia UMCS (z numerem sześć) za jego wkład w naukę i kul-

turę europejską oraz przewodniczenie Kapitulie Nagrody im. Jerzego Giedroycia przyznawanej przez Senat UMCS od 2001 r.

Rektor podczas wydarzenia powiedział:

„Cieszę się, że tak licznie wypełniście Państwo aulę w Instytucie Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach, aby spotkać się z prof. Krzysztofem Pomianem – doktorem *honoris causa* nie tylko naszego Uniwersytetu, ale także wielu innych uczelni. Chciałbym podkreślić, że pierwszy doktorat honorowy prof. Pomianowi został nadany właśnie przez UMCS. Ogromnie się cieszę, że jest z nami dziś również prof. Marian Harasimiuk, który w 2003 r. wręczał mu ten tytuł.

Następnie odbyła się dyskusja o książce prof. Pomiana pt. *Dziedzictwo europejskie i przyszłość Europy*. Autor rozważa w niej różne możliwości definiowania dziedzictwa kulturowego. Analizuje historię jednoczenia Europy i wskazuje na zagrożenia wynikające z odrzucenia zasady między państwowej formy Unii Europejskiej. Apeluje też o zachowanie patriotyzmu europejskiego opartego na solidnej więzi emocjonalnej z Europą jako wspólnym dziedzictwie.

Rozmowę o książce z udziałem jej Autora oraz prof. Jana Pomorskiego, prof. Roberta Traby i red. Piotra Kłoczowskiego poprowadziła prof. Iwona Hofman.

Paneliści dyskutowali m.in. o tym, czym jest dziedzictwo europejskie. Prof. Jan Pomorski stwierdził:

„Książka prof. Pomiana jest traktatem głęboko filozoficznym. Mówi nam o tym, czym w istocie jest dziedzictwo europejskie, czyli Europa jako taka. Gdy przestaniemy myśleć o Europie w kategoriach geograficznych jako jednym z kontynentów, to wizualizujemy ją właśnie w postaci materialnego i niematerialnego dziedzictwa (...). To dziedzictwo w przypadku Europy jest pewnym projektem ponadnarodowym, a nie reliktem czasów minionych. Jest zadaniem, które społeczność podjęła, aby budować lepszą przyszłość.

Podczas dyskusji poruszono również temat nacjonalizmów, uznawanych za najważniejsze zagrożenie dla Europy. Prof. Robert Traba zwrócił uwagę na to, że prof. Pomian był dla niego na różnych etapach życia naukowego swego rodzaju drogowskazem do moralnego, etycznego widzenia historii:

„Wydaje mi się, że sztuką naszego europejskiego obchodzenia się z dziedzictwem są nie tylko te standardy wyznaczające pozytywną, etyczną i historyczną wartość, która buduje naszą tożsamość. Ważne jest również, jaki mamy stosunek do tego, z czym się nie utożsamiamy (...).

Z kolei red. Piotr Kłoczowski zwrócił uwagę m.in. na pozostałe publikacje prof. Pomiana w kontekście omawianej na spotkaniu publikacji:

„Książka, o której dziś rozmawiamy (wydana przez Andrzeja Pecia-ka), jest jakby jednym z ostatnich ogniw refleksji nad Europą. I trzeba ją postawić w rzędzie książek wielkiego dzieła życia prof. Pomiana, czyli historii muzeów.

Na koniec dyskusji głos zabrał sam Autor, który podziękował Rektorowi UMCS i organizatorom wydarzenia (m.in. Pracowni Badań nad Instytutem Literackim w Paryżu) za możliwość spotkania i wszystkie ciepłe słowa skierowane pod jego adresem:

„To, że Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej stał się depozytariuszem i kontynuatorem zjawiska, które określamy mianem kultury paryskiej, jest jedną z największych radości, jakie mnie w życiu spotkały (...). Tutaj jest jedno z najważniejszych miejsc na mapie Polski (...), gdzie ta tradycja jest nadal pielęgnowana, to coś niezwykle ważne i mnie z moim dorobkiem można w to wszystko wpisać (...).

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

Warto dodać, że spotkaniu towarzyszyła wystawa przygotowana przez Archiwum i Muzeum naszej Alma Mater pt. „Twarze Uniwersytetu – doktorzy *honoris causa* UMCS”. Na 24 planszach przedstawiono fotorelacje z uroczystości przyznawania tytułów dhc na Uczelni oraz wybrane dyplomy i wydawnictwa związane z osobami, które otrzymały te godności.

Magdalena Wołoszyn-Mróz

Fot. Michał Płatek

Światowy Dzień Ziemi 2024 na UMCS

Już po raz 17. na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej miały miejsce obchody Światowego Dnia Ziemi. Wydarzenie odbyło się w dn. 25–27 kwietnia pod hasłem „Mniejszy ślad – lepszy świat”.

Światowy Dzień Ziemi (nazywany też Międzynarodowym Dniem Matki Ziemi) jest obchodzony co roku na całym świecie. Ma na celu promowanie idei ochrony środowiska, zwiększanie świadomości ekologicznej mieszkańców naszej planety i budowanie wspólnej odpowiedzialności za życie na Ziemi.

25 kwietnia obchody na Wydziale rozpoczęło seminarium zorganizowane wspólnie z Polskim Towarzystwem Geograficznym Oddział Lubelski. Dotyczyło roli terenów leśnych w ochronie przyrody i wód.

Z kolei 26 kwietnia odbyła się konferencja prasowa poprzedzająca główne obchody. Tego dnia organizatorzy przygotowali też liczne wykłady, warsztaty, wystawy i konkursy. Wygłoszono 15 wykładów popularnonaukowych i przeprowadzono ponad 30 warsztatów dla uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych.

Ostatnim punktem programu było posadzenie „Lasu Geografów” na terenie Nadleśnictwa Janów Lubelski.

Podczas całego wydarzenia uczestnicy mieli możliwość otrzymania sadzonek drzew i krzewów przekazanych przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Lublinie. Ponadto mogli wziąć udział w konkursach, pokazach i prezentacjach organizowanych przy stoiskach różnego rodzaju instytucji oraz zapoznać się z zasadami pierwszej pomocy podczas warsztatów prowadzonych przez pracowników Medycznego Studium Zawodowego w Lublinie.

Obchody Światowego Dnia Ziemi 2024 na UMCS odbyły się pod patronatem honorowym prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego – rektora UMCS oraz dr. Krzysztofa Żuka – prezydenta Lublina.

Patronami merytorycznymi wydarzenia byli: Polski Park Narodowy, Roztoczański Park Narodowy, Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie – RZGW w Lublinie, Zespół Parków Krajobrazowych w Przemyślu, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Lublinie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie.

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Fot. Michał Płatek

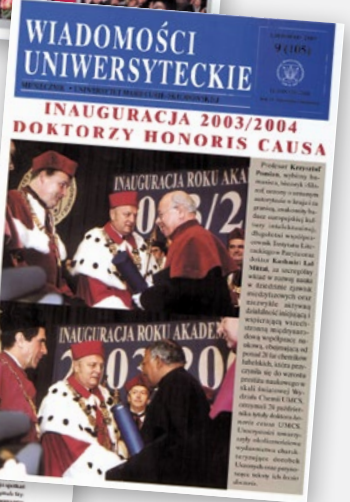
Fot. Michał Płatek

Kiedyś pisaliśmy o...

W kwietniu mieliśmy okazję zobaczyć wystawę pt. „Twarze Uniwersytetu – doktorzy *honoris causa* UMCS”. Była ona poświęcona osobom szczególnie zasłużonym dla nauki i kultury, które na przestrzeni lat otrzymały z rąk władz naszej Uczelni tę najwyższą godność akademicką. W majowym wydaniu „Wiadomości Uniwersyteckich” chcemy przypomnieć, jak celebrowaliśmy piękne uroczystości wręczenia tytułów dhc.

Redakcja

Śladami Patronki. Wizerunki Marii Curie- -Skłodowskiej na UMCS

Z wysokiego piedestału z lekko pochyloną głową, w szacie podwiniętej do łokci i z książką, atrybutem wiedzy, w ręku, spogląda Maria na Uniwersytet swego imienia. Spogląda tak już od prawie 60 lat i widzi, jak rosną nowe gmachy i otaczające ją drzewa, wita starych i nowych znajomych zdążających do pracy lub na zajęcia. Od pewnego czasu towarzyszy jej dystyngowany starszy pan, który przysiadł na ławeczce obok. To prof. Henryk Raabe, pierwszy rektor naszej Uczelni.

Większość z nas, pracowników i studentów UMCS, nie potrafi sobie już wyobrazić centralnego punktu miasteczka akademickiego bez okazałego, mierzącego ponad 8 m pomnika.

Pierwszy raz pomysł na fundację pomnika Noblistki pojawił się w 1950 r. na zebraniu Towarzystwa Przyjaciół UMCS. Nie został on wówczas zrealizowany, chociaż przy tej okazji powstało popiersie Marii Skłodowskiej-Curie autorstwa Antoniego Hyły¹. Nie wiadomo jednak, co stało się z rzeźbą. W zasobie Muzeum UMCS znajdują się fotografie, z których wynika, że od początku lat 50. na oficjalnych uroczystościach pojawiała się popiersie Marii. Jak przypuszczam, można je łączyć ze wspomnianą rzeźbą, nie wiadomo jednak, co działo się z nim później. W czerwcu 1975 r. miał miejsce niesłychany skandal, którego śladem jest kilka dokumentów zachowanych w zasobie Archiwum UMCS. Z 1. piętra „Amora”, w nocy, wyrzucone zostało gipsowe popiersie

Patronki, które zdobiło obiekt przez kilkanaście lat. Brak dokumentacji fotograficznej, czy choćby dokładniejszego opisu wydarzenia uniemożliwia jednak wysnucie teorii o ewentualnym połączeniu tych dwóch śladów w jeden².

Idea fundacji powróciła w 1962 r., a jej inicjatorem ponownie było Towarzystwo, pod przewodnictwem Pawła Dąbka. Artystę, który miał przygotować i zrealizować projekt pomnika, postanowiono wyłonić w konkursie, do którego zaproszono dziewięcioro rzeźbiarzy. Ostatecznie wzięło w nim udział czworo: Franciszek Duszeńko z Gdańska, Marian Konieczny z Krakowa, Karol Tchorek z Warszawy oraz Wanda Gośławska, wdowa po jednym z zaproszonych wcześniej artystów. Przygotowane projekty, w terminie do 31 maja 1963 r., wraz z gipsowym bozetto w skali 1:10, planem sytuacyjnym oraz wyceną, przedstawić mieli Komisji Oceny Projektów Pomnika. W jej skład wchodził przedstawiciel UMCS (m.in. prof. dr Narcyz Łubnicki jako przewodniczący, prof. dr Włodzimierz Żuk – prorektor UMCS, dr Jan Szreniawski), Wyższej Szkoły Rolniczej (prof. dr Stanisław Bujak), Zarządu Inwestycji Szkół Wyższych (mgr Zdzisław Kowalski), Związku Polskich Artystów Plastyków (Eugeniusz Pol), Stowarzyszenia Architektów Polskich Oddział w Lublinie (mgr inż. arch. Jan Żochowski) oraz Wydziału Architektury Prezydium Miejskiej Rady Narodowej (zastępca Naczelnego Architekta Lublina mgr inż. arch. Henryk Matwiejuk)³.

Rozstrzygnięcie konkursu nastąpiło 15 czerwca 1963 r., kiedy to po długich dyskusjach Komisja wyłoniła zwy-

1 A. Dubis, *Fundacja pomnika Marii Curie-Skłodowskiej*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 8/237 (2017), s. 36; w dokumentacji występuje również zapis Chyła, jednak sam artysta podpisywał się jako Antoni Hyła, zob. Archiwum UMCS (dalej AUMCS), Sekretariat, sygn. S 97.

2 AUMCS, Ibidem.

3 AUMCS, Sekretariat, sygn. S 517.

Fot. NN, źródło: Archiwum UMCS

ciężcę. Był nim Marian Konieczny. Wszystkie przedstawione projekty zostały następnie zaprezentowane szerszej publiczności w Chatce Żaka na otwartej kilka dni później wystawie pokonkursowej⁴. Model autorstwa M. Koniecznego został przekazany Muzeum Techniki w Warszawie, gdzie znajduje się do dziś⁵.

Oczywiście, jak to często bywa, plany i ich realizacja chadzają różnymi ścieżkami i nim artysta mógł przystąpić do dalszej pracy, musiał zmierzyć się z opinią Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej, która próbowała podważyć powyższy wybór. Ostatecznie jednak strony doszły do porozumienia i Komisja przyjęła projekt z pewnymi zastrzeżeniami, które autor zobowiązał się uwzględnić w czasie dalszej realizacji projektu. 15 października 1963 r. projekt został

przyjęty przez rektora UMCS prof. dr. hab. Grzegorza Leopolda Seidlera⁶.

Oprócz pozyskania niemałych funduszy (koszt całkowitego przedsięwzięcia opiewał na ponad 800 tys. zł) należało również zdobyć brąz odpowiedni do wykonania odlewu. Deficytowy materiał nie był dostępny bez potwierdzenia dostarczenia do skupu odpowiedniej ilości metali kolorowych. Prace jednak ruszyły, zaś dla ich usprawnienia powołane zostały trzy grupy robocze: zespół ds. popularyzacji budowy, z rektorem prof. G. L. Seidlerem jako przewodniczącym, zespół ds. środków finansowych, nadzorowany przez doc. dr. Stanisława Krzykałę, oraz zespół ds. zbiórki złomu brązu pod kierownictwem prof. dr. Andrzeja Waksmundzkiego. Potrzebne pieniądze udało się zdobyć dosyć sprawnie. Głównymi darczyńcami były

↑ Montaż pomnika Marii Curie-Skłodowskiej (1964 r.)

⁴ Ibidem.

⁵ J. Dostatni, *Towarzystwo Przyjaciół Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Akademii Medycznej, Wyższej Szkoły Rolniczej w Lublinie. 1946–1969*, Lublin – Katowice, 1970, s. 33.

⁶ I. J. Kamiński, *Lubelski pomnik uczonej kobiety*, „Studia i Materiały Lubelskie”, r. 17/2013, s. 152–156.

Fot. NN, Źródło: Archiwum UMCS

↑ Montaż pomnika Marii Curie-Skłodowskiej (1964 r.)

oddziały lubelski i rzeszowski Społecznego Funduszu Odbudowy Kraju i Stolicy, które pokryły blisko 90% wymaganej kwoty. Resztę funduszy dostarczyły, w postaci większych i mniejszych dotacji, liczne lubelskie przedsiębiorstwa. Dużo trudniejsze okazało się pozyskanie cennego stopu. Żłom o wadze 1,8 t udało się zebrać głównie dzięki staraniom młodzieży szkolnej, wezwanej do pomocy pismem okólnym dr. Edwarda Zachajkiewicza, kuratora Okręgu Szkolnego w Lublinie. Dzięki temu nadeszła nareszcie zgoda Komisji Planowania przy Radzie Ministrów na przydział 1500 kg szlachetnego brązu. W trakcie przygotowań do odlania figury przez Spółdzielnię Pracy Przemysłu Artystycznego „Brąz Dekoracyjny” okazało się, że przewidywane zapotrzebowanie na stop jest poważnie zaniżone, jednak i ta trudność została pokonana dzięki niezłomnemu uporowi prof. G. L. Seidlera, któremu udało się pozyskać nadwyżki brązu pozostałe z odlewu pomnika J. Marchlewskiego. Ostatecznie waga obiektu mocno przekroczyła 2 t⁷.

Dostojna postać Marii stanęła na wysokim, mierzącym prawie 4 m cokole, zbudowanym z cegieł i obłożonym

granitowymi płytami. Za jego wykonanie odpowiadali: Zjednoczenie Przemysłu Kamienia Budowlanego w Krakowie, Strzegomskie Zakłady Kamienia Budowlanego, Zakład Obróbczo-Uługowy w Cieplicach oraz Spółdzielnia Pracy Eksploatacji Surowców Mineralnych „Skala”. Na cokole od czoła widnieje dedykacja: MARII CURIE-SKŁODOWSKIEJ UNIWERSYTET JEJ IMIENIA I SPOŁECZEŃSTWO, zaś na tylnej ścianie: W XX ROCZNICĘ ZAŁOŻENIA UNIWERSYTETU 1944–1964.

Pomnik, po długich staraniach, odsłonięto 23 października 1964 r. w ramach obchodów XX-lecia UMCS. Samego aktu odsłonięcia dokonał sekretarz KC PZPR Witold Jarosiński, zaś okolicznościowe przemówienia wygłosili m.in. prof. dr Narcyz Łubnicki i dr Jan Szreniawski.

W 2020 r. pomnik przeszedł generalny remont, a w lutym 2022 r. został wpisany do rejestru zabytków nieruchomych województwa lubelskiego pod numerem ewidencyjnym A/1679.

Czy to jednak jedyne miejsce w przestrzeni uniwersyteckiego kampusu, gdzie możemy spotkać naszą Patronkę?

Zacznijmy *nomen omen* od głowy, czyli od Rektoratu, gdzie dokładnie naprzeciwko drzwi wejściowych na smukłym, metalowym postumencie znajduje się odlew przedstawiający właśnie głowę Marii Skłodowskiej-Curie, autorstwa najprawdopodobniej Xawerego Dunikowskiego⁸.

Na 15. piętrze gmachu, w gabinecie Rektora, odnajdziemy portret przedstawiający postać Uczzonej, o smukłych dłoniach i bystrym, choć wyraźnie zmęczonym spojrzeniu. Obraz, który wyszedł spod pędzla artysty Antoniego Michalaka, zamówiony został w 1949 r. przez ówczesne władze UMCS. W głębi pomieszczenia zauważymy również odlew miniatury pomnika Patronki, autorstwa Mariana Koniecznego.

Nie odchodząc daleko od centralnego punktu dzielnicy uniwersyteckiej, trafimy do tzw. Dużej Chemii, gdzie w czasie uroczystości odbywających się w auli prezentowane jest gipsowe popiersie Marii. Tutaj jednak moje starania zawiodły i niczego więcej na temat owego przedstawienia przekazać nie mogę.

Dokładnie naprzeciwko siedziby Wydziału Chemii biegnie elegancka fasada gmachu Biblioteki Głównej UMCS.

7 Ibidem.

8 AUMCS, Protokoły z posiedzeń Senatu UMCS, I–III 2001, sygn. 49.

Podczas poszukiwań natrafiłam tam na kolejne eksponaty. Jednym z nich jest wielkoformatowa fotografia sygnowana przez Edwarda Hartwiga, oprawiona w elegancką ramę, w kolorze przyciemnionego złota, która wisi nad biurkiem dyrektora Biblioteki. Druga odbitka, również z sygnaturą artysty, znajduje się w zasobie Muzeum UMCS. To jednak nie wszystko. W jednym z pokoi w starej części budynku wisiało przed rozpoczęciem remontu gipsowe tondo przedstawiające twarz Marii, pokryte farbą w kolorze jasnego brązu. Praca powstała w 1977 r. być może jako dzieło, wnioskując z prób odczytania sygnatury, Pawła Grzankowskiego.

Chcąc zobaczyć kolejne prace, musimy oddalić się od serca Uniwersytetu i to w czterech kierunkach. W niszy na klatce schodowej dawnej siedziby Wydziału Politologii i Dziennikarstwa przy pl. Litewskim 3 przez wiele lat stała skromna gipsowa figura na wysokim postumencie. Jest to jeden z modeli przygotowanych w 1963 r. na wspominany już konkurs, przypisywany najprawdopodobniej Wandzie Gośławskiej⁹. Obiekt został zabezpieczony przez Muzeum Ziemi Wschodnich Dawnej Rzeczypospolitej i czeka teraz na przeniesienie do nowej siedziby Wydziału na Kampus Zachodni. Tam zaś znajdzie się w sąsiedztwie Wydziału Artystycznego, gdzie z okazji 150. rocznicy urodzin Marii Skłodowskiej-Curie powstał wspinały, mierzący 250 na 520 cm drzeworyt. Inspiracją do jego powstania było słynne zdjęcie wykonane w 1927 r. podczas Kongresu Solvaya w Brukseli. Dzieło zostało stworzone dzięki współpracy wykładowców i studentów Wydziału, a jego pomysłodawcą był prof. Krzysztof Szymanowicz.

Kolejnym miejscem, o którym chcę wspomnieć, jest Ogród Botaniczny UMCS, gdzie również znajdziemy kilka pamiątek związanych z naszą Patronką. W uniwersyteckim rosarium możemy podziwiać odmianę Marie Curie, którą w 1997 r. stworzył Alain Meilland, francuski hodowca kwiatów, a przechadzając się alejkami, odnajdziemy clematis Maria Skłodowska Curie PBR i kosaciec bródkowy Maria Skłodowska-Curie. W Dworku Kościuszków zaś znajduje się sala poświęcona Noblistce, a w niej różnego rodzaju eksponaty nawiązujące do postaci wielkiej Uczonej. Są to m.in. reprodukcje wspomnianych już wizerunków: portretu

Fot. Tadeusz Opjani, źródło: Muzeum UMCS

autorstwa A. Michalaka oraz fotografii sygnowanej przez E. Hartwiga, dyplomów Nagrody Nobla, rękopisów. Całość zdobią odbitki fotografii oraz witryna z poświęconymi rodzinie Skłodowskich publikacjami i okolicznościowymi medalami.

Ostatnim obiektem, który warto przy tej okazji przywołać, jest tablica upamiętniająca Józefa Skłodowskiego, dziadka Marii, znajdująca się na północno-wschodniej ścianie dawnej siedziby Wydziału Pedagogiki i Psychologii przy ul. Narutowicza 12. Z pomysłem ufundowania tej tablicy zwrócił się w 1998 r. do prorektora prof. Mariana Harasimiuka kierownik Muzeum UMCS mgr Jerzy Kasprzak. Wkrótce starania muzealników zostały zwieńczone sukcesem i 11 listopada 1999 r. tablica została zamieszczona na przeznaczonym jej miejscu¹⁰.

Kończę ten tekst w poczuciu pewnej klęski. Nie udało mi się, pomimo starań, uzyskać wszystkich potrzebnych informacji, a spora część ustaleń balansuje na granicy sfery domysłów. Zwracam się zatem do Państwa, do całej Społeczności Akademickiej o przekazywanie do Muzeum UMCS wszelkich informacji na temat przedstawień Marii Skłodowskiej-Curie, znajdujących się w przestrzeni naszego Uniwersytetu.

Anna Dubis

↑ Inauguracja roku akademickiego 1958/1959 (23 października 1958 r.)

⁹ Ibidem.

¹⁰ *Ku czci Józefa Skłodowskiego*, „Wiadomości Uniwersyteckie”, nr 1/67 (2000), s. 5.

Uniwersytet tworzą ludzie

Rozmowa z prof. dr. hab. Markiem Kuryłowiczem z Wydziału Prawa i Administracji UMCS

W 1966 r. ukończył Pan studia prawnicze na Wydziale Prawa i Administracji UMCS. Następnie został zatrudniony jako asystent w Katedrze Prawa Rzymskiego. W latach 1967–1969 odbył Pan pozaetadową aplikację sądową. Cztery lata później otrzymał stopień naukowy doktora nauk prawnych, zaś w 1977 r. stopień doktora habilitowanego w zakresie historii prawa (specjalność prawo rzymskie). W 1989 r. został Pan profesorem nadzwyczajnym, a w 1995 r. profesorem zwyczajnym nauk prawnych. Przeszedł Pan zatem przez wszystkie szczeble kariery naukowej. Jak rozpoczęła się Pańska przygoda z Lublinem i naszą Uczelnią?

Na początku muszę się przyznać, że jestem starszy od Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej o pół roku. W marcu 2024 r. skończyłem bowiem 80 lat. Urodziłem się w Lublinie, ale do czasów maturalnych nie mieszkalem w tym mieście. Maturę zdawałem w Kielcach. Wynikało to z tego, że mój ojciec zmieniał miejsce pracy i w tamtym czasie zamieszkaliśmy właśnie w tej części Polski. Później musiałem wybrać studia. Padło na UMCS m.in. dlatego, że w Lublinie miałem rodzinę i znałem to miasto. Do tej pory uważam, że jest to bardzo dobre miejsce do studiowania i zamieszkania.

W wywiadzie udzielonym prof. Henrykowi Olszewskiemu w 2014 r. wspominał Pan, że w czasie studiów nie wykazywał się Pan wzmoczoną aktywnością naukową, ale przykładał się do nauki. Studia natomiast były dla Pana czasem intensywnego zdobywania wiedzy.

Uzupełniłbym tylko, że mimo iż nie wykazywałem się nadzwyczajną aktywnością naukową, uchodziłem za dość dobrego ucznia. Gdy dostałem się na studia, to nie wiem skąd i dlaczego, ale zacząłem dużo się uczyć. Bez problemu zdawałem wszystkie egzaminy. Na czwartym roku miałem same piątki. Muszę przyznać, że sprawiało mi to pewną satysfakcję. Choć nie podchodziłem do tego jakoś „planowo”, po prostu lubiłem się uczyć. Uprawiałem też sport, a w wolnym czasie chodziłem do kina.

Podczas studiów zapisałem się na seminarium z prawa rzymskiego, ale zrobiłem to trochę na przekór, bo nikt nie chciał zapisać się na te zajęcia. Ostatecznie oprócz mnie uczęszczało na nie jeszcze dwóch starszych kolegów, którzy „odpadli” w następnym roku.

Pracę magisterską napisałem na seminarium u prof. Adama Wilińskiego. Kiedyś przypadkiem usłyszałem jak moje koleżanki i moi koledzy rozmawiali o aplikacji i tym, co zamierzają robić po studiach. Ja chciałem zostać notariuszem i iść na aplikację notarialną, która nie była wtedy aż tak popularna. W tamtych czasach nie był to wolny zawód, istniały jedynie państwowe biura notarialne. Ostatecznie jednak otrzymałem pracę na UMCS, bo prof. Wiliński powiedział, że ma dla mnie etat, a takiej propozycji się nie odrzuca.

Prof. Wiliński robił doktorat w Krakowie i był zatrudniony jako adiunkt na Uniwersytecie Jagiellońskim. Najpierw dojeżdżał do Lublina, później zdecydował się przenieść na stałe z Krakowa do Lublina. Mówiono wtedy, że założył na UMCS Katedrę Prawa Rzymskiego od podstaw – *in cruda radice*, czyli na tzw. surowym korzeniu.

Fot. Barbara Proń

Jest Pan inicjatorem Lubelskich Sympozjów Naukowych, których początki sięgają 1993 r. Mógłby Pan opowiedzieć nieco więcej o tej ważnej dla środowiska naukowego inicjatywie?

Powstała pewna legenda, która miała swoje potwierdzenie w rzeczywistości. Chodziło o specjalną sferę prawa rzymskiego, a mianowicie o rzymskie prawo karne, które przez całe lata było zaniedbywane. Uważano, że nie ma się czym zajmować. Na szczęście później zaczęło się to zmieniać. Ogólnie rzecz biorąc, nauka prawa rzymskiego dzieliła się na dwie części: włoską i niemiecką. Włosi i Niemcy zawsze rywalizowali ze sobą, którzy są lepsi w badaniach nad prawem rzymskim. Jestem już jednym z ostatnich badaczy, którzy mieli związki (i nadal mają) z tą częścią niemiecką. Wynika to z tego, że wyjechałem na stypendium i dwa lata spędziłem w Monachium. Gdy tam przebywałem, mogłem przyrzeć się rozwojowi nowych kierunków badawczych, w szczególności rzymskiego prawa karnego. Zgromadziłem sporo książek, z którymi przyjechałem do Lublina. W Polsce nikt poza badaczami z naszego miasta nie zajmował się rzymskim prawem karnym. Ponieważ ja przywoziłem te książki, to namawiałem innych i proponowałem tematy rozpraw doktorskich,

prac habilitacyjnych. I tak się to rozpowszechniło, że postanowiono zorganizować Lubelskie Sympozjum Naukowe Rzymskiego Prawa Karnego. Jego istnienie jest przypisywane mojej osobie.

Na przestrzeni lat odbył Pan liczne staże naukowe w wielu różnych uniwersytetach i laboratoriach badawczych na świecie, m.in. w Niemczech, Ukrainie, Rosji i we Francji. Jako stypendysta Fundacji im. Aleksandra von Humboldta studiował Pan poza granicami naszego kraju, np. w Salzburgu w Austrii, w Camerino i Modenie we Włoszech oraz wspomnianym Monachium w Niemczech. Czym zaowocowały te wyjazdy? Uważa Pan, że młodzi ludzie powinni korzystać z możliwości studiowania poza granicami kraju?

W moich czasach wyjazd zagraniczny był nie lada wydarzeniem. Proszę sobie wyobrazić, że ktoś w PRL otrzymywał stypendium i jechał na Zachód. To była niemal sensacja. Trzeba przyznać, że na Zachodzie dobrze nas traktowano. Dostawaliśmy książki, które można było przywieźć ze sobą z takiego wyjazdu. Nawiązywaliśmy też nowe kontakty. Wspominam o tym dlatego, że była to bardzo istotna cecha tych wyjazdów. To nie tak, że pojechałem i zobaczyłem Monachium, Salzburg czy Wiedeń,

Fot. MN, źródło: Muzeum UMCS

↑ Prof. Marcel Strome z Gandawy otrzymuje tytuł doktora *honoris causa* UMCS (Lublin, 20 grudnia 1995 r.)

ale wynosiłem z takich podróży wiele różnych korzyści. Pozyskiwałem nowe informacje i tematy do opracowania związane z najnowszymi badaniami zagranicznymi. To były wartości, które w pracy naukowej bardzo się ceniło.

Uważam, że młodzi ludzie powinni korzystać z szansy kształcenia się za granicą. Dzisiaj jest to znacznie lepiej rozwinięte i młodzież ma więcej możliwości do wyboru. W moich czasach wyjazd zagraniczny był trudniejszy. Pierwszy raz wyjechałem na pół roku do Austrii, dokładnie do Salzburga. Później byłem we Włoszech w mniejszych ośrodkach naukowych np. w Modenie, ale były to raczej krótkie pobyty. Natomiast dziś podróżowanie i nauka za granicą są znacznie łatwiejsze. Można zdobyć różne granty, pojechać na staże. Jest wiele okazji do wyjazdów i tak powinno być. Ludzie lubią jeździć i zwiedzać. Tak samo trzeba „zwiedzać” i orientować się w tym, co dzieje się w danej dyscyplinie. Warto też nawiązywać kontakty.

Przez dłuższy czas był Pan przewodniczącym Rady Wydawniczej Wydawnictwa UMCS (w latach 1998–2008) i redaktorem naczelnym czasopisma „Studia Iuridica Lublinensia” (od 2002 do 2012 r.). Jakże ma Pan wspomnienia z tego okresu? Co było dla Pana

szczególnie ważne w pracy w Wydawnictwie i redakcji wspomnianego czasopisma?

Odpowiadając na to pytanie, muszę wspomnieć osobę Andrzeja Peciaka – ówczesnego genialnego dyrektora Wydawnictwa UMCS, który szukał wielu różnych możliwości rozwoju tej jednostki. I tak się złożyło, że się spotkaliśmy. Później w Rektoracie zrodziła się propozycja stworzenia rady, która podpowiadałaby dyrektorowi, co warto opublikować w Wydawnictwie UMCS, a co nie. I ja się tym zainteresowałem. Pamiętam, że rozmawiałem z ówczesnym prorektorem prof. Marianem Harasimiukiem i powiedziałem mu, że chętnie bym się tym zajął. Udało się. „Zmontowałem” Radę Wydawniczą Wydawnictwa UMCS. Wszyscy bardzo dobrze ją wspominamy.

Z kolei mój związek z czasopismem „Studia Iuridica Lublinensia” wynika z propozycji prof. Leszka Leszczyńskiego. Chciał, abym zajął się tym periodykiem. Na początku była to niewielka praca, bo wszystko dopiero się organizowało. Z czasem bardziej się rozwinęło i trwa do dzisiaj. Czasopismo funkcjonuje od 2003 r., a na jego łamach publikują uznani badacze.

Pana praca i dokonania na wielu polach działalności (naukowej, badawczej, dydaktycznej) były niejed-

nokrotnie doceniane. Został Pan odznaczony m.in.: Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Uehonorowano Pana też Medalem „Zasłużony dla Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej” (w 2014 r.), Medalem 700-lecia Miasta Lublin (w 2018 r.) oraz Medalem Jubileuszowym 100-lecia KUL (w 2018 r.). Co uważa Pan za swój największy sukces? Zaczynałem od prawa rodzinnego. Podstawowe dzieła mojego autorstwa – doktorat i habilitacja, dotyczyły tematu adopcji. Później moje publikacje ukazały się w języku obcym, więc gdy bywałem za granicą, to kojarzono mnie najczęściej właśnie z adopcją. Potem zajmowałem się różnymi tematami, pojawiło się też prawo karne. Ostatnia monografia, którą wydałem kilka lat temu, nosi tytuł *Rzymskie prawo oraz zwyczaje grobowe i pogrzebowe. Studia i szkice*. To była książka, którą całe swoje życie chciałem napisać. Zrobiłem to dopiero w wieku 75 lat, ale

jestem bardzo zadowolony i szczęśliwy, że mi się udało. Wreszcie pod koniec życia zrobiłem to, co miałem zrobić na jego początku, ale nigdy wcześniej nie było ku temu sposobności i nie miałem na to wystarczająco dużo czasu.

W 2024 r. UMCS obchodzi jubileusz 80-lecia swojego istnienia. Czego chciałby Pan Profesor życzyć jubilatowi na kolejne lata funkcjonowania?

Przede wszystkim młodzieży. Tego, żeby na Uczelni kształciło się wiele studentek i wielu studentów. To jest czynnik napędzający Uniwersytet. A jak wiadomo, Uniwersytet tworzą ludzie. Uczelnia to również kadra naukowa, profesorska. Trzeba jednak głośno powiedzieć, że bez studentek i studentów Uniwersytet po prostu nie żyje, nie może funkcjonować.

Rozmawiała Aneta Adamska

Materiał pierwotnie ukazał się jako czwarty odcinek cyklu podcastów „Słuchając historii” realizowanych przez zespół Centrum Prasowego UMCS.

Uroczystość przekazania dyplomu doktora *honoris causa* UMCS wdo-wie po Willym Brandtce (Kolononia, 2 czerwca 1993 r.) ↓

Każdy okres w życiu ma swoje piękno

Rozmowa z Hirkiem Wroną – DJ-em, dziennikarzem, wykładowcą akademickim, prowadzącym, producentem i reżyserem imprez muzycznych, absolwentem UMCS

Jest Pan absolwentem kierunku administracja na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Jak wspomina Pan czas studiów?

Wolny czas poza nauką spędzałem w Radiu Centrum funkcjonującym w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka oraz u mojej sympatii, późniejszej żony. Nie angażowałem się jakoś specjalnie w życie uczelniane. Dopiero po ukończeniu studiów, w dojrzałym wieku, zająłem się pracą naukową i dziś jestem wykładowcą na kilku uczelniach. To z wiekiem zmienił się u mnie pęd ku wiedzy. W czasie studiów miałem pęd do innej wiedzy – tej na temat muzyki. Interesowała mnie praca w mediach, a konkretnie w radiu, co też zaowocowało moim późniejszym przejściem do Programu Trzeciego Polskiego Radia. I tu pozostałem właściwie do dzisiaj.

Z okresu studenckiego mam jedno bardzo ważne dla mnie wspomnienie. Związane jest z osobą nieżyjącego już dziś prof. dr. hab. Mieczysława Sawczuka, u którego zdawałem egzamin z procedury cywilnej. Pan Profesor jako jedyny dostrzegł coś, na czym mi bardzo zależało – to, że potrafiłem wiązać ze sobą logicznie fakty. Podczas tego egzaminu nie znałem odpowiedzi na jedno z pytań, ale poprosiłem o kodeks i odpowiedziałem. Chyba utknęło to prof. Sawczukowi w pamięci, bo po wielu latach, kiedy to ja wygłaszałem na UMCS wykład o własności intelektualnej, przyszedł go wysłuchać. Dla

mnie to była wielka nagroda, powiedziałbym nawet, że jedna z największych nagród w moim życiu. Profesor przyszedł na ten wykład, ponieważ chciał zobaczyć, jak się rozwinąłem (o czym mi później powiedział). To był moment, który zmobilizował mnie do podjęcia dalszej edukacji. Zacząłem prowadzić zajęcia na uczelniach i to mnie motywuje do działania, bo do każdego z nich muszę się odpowiednio przygotować. Swój dzień rozpoczynam od prasówki i to nie tylko gazet polskich, ale przede wszystkim światowych serwisów, by sprawdzić, co się dzieje. To właśnie w czasach studiów została mi ta chęć do nauki, do zgłębiania nowej wiedzy.

Czyli można powiedzieć, że studia na naszym Uniwersytecie pozytywnie wpłynęły na Pana dalszą drogę życiową?

Tak, bardzo pozytywnie. I to również prywatnie. Na jednej z imprez studenckich poznałem moją żonę, z którą jestem do dzisiaj. W tym roku mija 40 lat, jak się znamy. Wracając do okresu studiów, to niektórych przedmiotów uczyłem się z większą radością, innych z mniejszą, ale był to dla mnie po prostu bardzo przyjemny czas. Tak, studia na UMCS pozytywnie wpłynęły na moje życie.

Podzieli się Pan jeszcze jakimiś wspomnieniami, anegdotami, np. dotyczącymi Radia Centrum?

Radio Centrum to było takie moje miejsce. Związana jest z nim jedna historia, o której chcę opowiedzieć, ponieważ odcisnęła piętno nie tylko na moim życiu, ale również na życiu moich przyjaciół. Gdy byłem studentem, szefem redakcji muzycznej w Radiu Centrum był Dariusz Michał Malinowski, a moim kolegą z redakcji Jarosław Łataś. Na praktyki do Programu Trzeciego Polskiego Radia miał jechać Jarek, ale coś się wydarzyło i nie pojechał. Wobec tego miał wybrać się tam Darek, ale i jemu się nie udało, więc pojechałem ja. I tak zaczęła się moja przygoda z tym radiem. Natomiast efekt tego jest taki, że przyjaźnimy się z Dardkiem i Jarkiem do dzisiaj. Odwiedzamy się, razem imprezujemy, jesteśmy w stałym kontakcie. Jarek jest radcą prawnym, Darek prowadzi własną kancelarię doradztwa podatkowego w Sandomierzu, z której usług korzystam. I ta przyjaźń przetrwała 40 lat.

Mówi się, że okres studiów to najpiękniejszy czas w życiu. Zgadza się Pan z tym stwierdzeniem?

Tak, ale uważam, że każdy okres w życiu ma swoje piękno i trzeba szukać tego, co rzeczywiście daje człowiekowi szczęście, a nie tego, co przynosi cierpienie. Tu warto powiedzieć o teorii, którą głoszę i określam mianem teorii „jednego milimetra”. Mówi ona o tym, żeby codziennie być o jeden milimetr lepszym człowiekiem: nauczyć się jakiegoś słówka po angielsku, przeczytać nowy artykuł, książkę, posłuchać innej płyty, obejrzeć nowy film. Po prostu być lepszym, starać się zdobyć jakąś wiedzę, która będzie do wykorzystania w przyszłości. Studia oczywiście wspominam bardzo mile z różnych powodów, ale w tej chwili nie wiem, czy nie jestem jeszcze bardziej szczęśliwy. Dzisiaj mam to, czego nie miałem wtedy, czyli bezpieczeństwo, poczucie, że jestem komuś potrzebny, że są ludzie, którzy chcą ze mną rozmawiać. Wtedy musiałem walczyć o wszystko, a dziś to już mam i bardzo szanuję.

Poleciłby Pan innym UMCS jako dobre miejsce do studiowania, zdobywania wiedzy i rozwijania swoich pasji i talentów?

Tak, jak najbardziej. UMCS to znakomite miejsce, bardzo dobry uniwersytet. Lublin jako miasto jest świetne, bo wszędzie łatwo dojechać. Co ciekawe, powstał w nim jeden z pięciu najlepszych gramofonów na świecie. Wykonał go Janusz Sikora, więc czasami jeżdżę

Fot. Piotr Łataś (Olszok, Biama Goćka - Teatr NN)

do niego posłuchać muzyki na najlepszym gramofonie, jaki istnieje.

Uwielbiam Lublin. Jest piękny, pełen dobrych ludzi. W tym mieście mieszka wielu moich przyjaciół. Na Lubelszczyźnie mam dom, do którego jeździmy z żoną na wakacje, a docelowo zamierzamy osiedzić tam na stałe. Jestem mocno związany z tym regionem Polski.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróż

Studia na UMCS otworzyły mi drogę do światowej kariery

Rozmowa ze Sławoszem Sawickim – szefem Departamentu Digital Prudential Assurance Company, absolwentem UMCS

W 2004 r. ukończył Pan ekonomię na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej. Co najbardziej utkwiło Panu w pamięci z okresu studiów?

Uczelnia zrobiła na mnie ogromne wrażenie swoimi aulami oraz specyficzną atmosferą. Była nie tylko miejscem poszerzania wiedzy, ale także inspirującym środowiskiem, które pobudzało moją ciekawość i ambicje. W tamtym czasie byłem jednym z wielu studentów, którzy koncentrowali się na zgłębianiu zagadnień dotyczących nauk ekonomicznych, szczególnie w obszarze zarządzania i marketingu. Widziałem w nich szansę na rozwój i otwarcie drogi do kariery w korporacji.

Studia na UMCS były dla mnie czasem wytężonej pracy naukowej i fizycznej. Musiałem bowiem pogodzić obowiązki studenckie z codziennym życiem, co sprawiało, że każdy dzień był pełen wyzwań i nowych doświadczeń. Poznanie osób z różnych części kraju było dla mnie niezwykle inspirujące.

Z ogromną satysfakcją wspominam udział w akademickiej sekcji snowboardowej i drużynie UMCS. Mieliśmy okazję reprezentować Uczelnię na arenie ogólnopolskiej. To było nie tylko wspaniałe przeżycie sportowe, ale również okazja do budowania więzi z innymi studentami i rozwijania umiejętności zespołowych. Udział

w wyjazdach zagranicznych na obozy treningowe umożliwił mi poznanie osób o różnorodnym doświadczeniu, z którymi do dziś utrzymuję kontakt.

Co zawdzięcza Pan studiom ekonomicznym na UMCS?

Studia dały mi solidne podstawy w obszarze nauk ekonomicznych, statystyki oraz zarządzania i marketingu, co pozwoliło mi lepiej zrozumieć współczesne wyzwania biznesowe i ekonomiczne oraz efektywniej funkcjonować w świecie zawodowym. Studiowanie na UMCS zapewniło mi wiele okazji do sprawdzenia się w różnych sytuacjach i przetarcia szlaków przed czekającymi mnie wyzwaniami życia zawodowego. W trakcie studiów nauczyłem się pokory i nieustępliwości w dążeniu do obranego celu. Dzięki doświadczeniom zdobytym na Uczelni znalazłem sposób na szybkie podnoszenie się po porażkach i podejmowanie nowych wyzwań z pozytywnym nastawieniem.

Studia na Wydziale Ekonomicznym to dla mnie niezwykle cenny okres, który na zawsze pozostanie w mojej pamięci. Był to czas pełen wyzwań, ale również rozwoju osobistego i przygotowania do przyszłej pracy.

Swoją karierę zawodową rozpoczął Pan w banku Citi Handlowy. Dziś pracuje Pan w Singapurze i jest

szefem Departamentu Digital Prudential Assurance Company – jednej z globalnych firm ubezpieczeniowych. Jak wyglądała Pana droga zawodowa?

Byłem zdeterminowany, żeby znaleźć pracę w międzynarodowej korporacji, która stawia na rozwój pracowników i daje różne możliwości. Po wielu staraniach zdecydowałem się aplikować do banku Citi Handlowy. To był trudny okres, ponieważ brałem udział w wielu procesach rekrutacyjnych. Jednak wytrzymałem i ostatecznie otrzymałem pracę w pionie dystrybucji detalicznej banku jako specjalista ds. planowania i analiz. Moje zadania obejmowały przygotowywanie raportów, analiz i prezentacji dla szefa bankowości detalicznej oraz opracowywanie zestawień konkursowych i premiowych. Był to niezwykle intensywny czas. Zdołałem zdobyć wiedzę ekspercką o funkcjonowaniu korporacji od praktyków świata finansów z Polski i z zagranicy.

Następnie otrzymałem awans na stanowisko kierownicze, co było dla mnie szansą na rozwój umiejętności związanych z zarządzaniem ludźmi. Budowanie efektywnych zespołów szybko przerodziło się w moją pasję. Wspólnie z zespołem byliśmy odpowiedzialni za politykę wynagrodzeń dla pracowników sprzedaży i obsługi klienta, co przyczyniło się do osiągnięcia znaczących wyników sprzedażowych. Zauważono nasze starania i zostaliśmy zaangażowani we wdrażanie globalnych systemów motywacyjnych w ramach grupy Citi. Było to dla mnie niesamowite doświadczenie, bo miałem możliwość współpracy z zespołami w USA, Europie i Azji.

W Citi otrzymałem kolejną szansę na wykorzystanie umiejętności w nowym obszarze – transformacji modelu bankowości detalicznej. W roli dyrektora Departamentu Bankowości Smart odpowiadałem za opracowanie i wdrożenie koncepcji ekosystemu Smart Banking. Nowy model przeddefiniował podejście banku do obsługi klienta detalicznego, opierając się na nowoczesnych technologiach, innowacyjnych produktach bankowych oraz zdigitalizowanych, samoobsługowych procesach sprzedażowych i obsługowych. Ta pionierska inicjatywa zyskała uznanie jako najlepszy innowacyjny projekt roku w grupie Citi, zdobywając liczne nagrody.

Od kilku lat mieszkam i pracuję w Singapurze w jednej z największych firm ubezpieczeniowych zajmujących się zarządzaniem majątkiem klientów w Azji i Afryce. Od kiedy dołączyłem do Prudential, miałem okazję opracować strategię i wdrażać plan operacyjny optymalizacji

Archiwum prywatne

procesów sprzedażowych i obsługowych oraz używania kanałów cyfrowych do zwiększenia akwizycji klientów. Dodatkowo skupiam się na wykorzystaniu danych i produktów analitycznych do budowania wiedzy o klientach i ich potrzebach, co pomaga mi lepiej dopasowywać ofertę firmy do oczekiwań klientów oraz efektywniej zarządzać relacjami z nimi. Nadal buduję silne zespoły. Obecnie pracuję jako szef Departamentu Digital, łączę platformy cyfrowe z analitycznymi produktami AI, dostarczając wartość dodaną dla klientów i dystrybutorów Prudential.

Jak odnajduje się Pan na co dzień w Azji?

Azja jest niesamowita i różnorodna. Mam okazję pracować w dynamicznym i rozwijającym się otoczeniu biznesowym, które jest jednocześnie jednym z najbardziej ekscytujących i wymagających na świecie. Dzięki temu mogę stale poszerzać horyzonty zawodowe, zdobywać nowe doświadczenia i nieustannie się rozwijać.

Singapur jest specyficzną częścią Azji. To miasto stanowi fascynujące połączenie różnorodnych kultur, tradycji i nowoczesności. Cieszę się, że mogę obserwować, jak moje dzieci rosną w tym międzynarodowym środowisku. Widok ich postępów w szkole i życiu codziennym sprawia mi ogromną radość i jest powodem do dumy.

Rozmawiała Magdalena Wołoszyn-Mróż

UMCS partnerem w dwóch projektach programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021–2027

Komitet Monitorujący programu Interreg NEXT Polska – Ukraina 2021–2027 zatwierdził do dofinansowania projekty, które poprawią jakość środowiska naturalnego w pasie przygranicznym. Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej będzie partnerem w dwóch projektach, które otrzymały unijne wsparcie.

Pierwszy z nich pt. „Water-saving solutions for mitigating the impact of climate change” skupia się na opracowaniu innowacyjnych rozwiązań oszczędzających wodę. Partnerem wiodącym jest Użhorodzki Uniwersytet Narodowy, a od strony UMCS – Ogród Botaniczny wraz z Katedrą Hydrologii i Klimatologii na Wydziale Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej. Wartość projektu wynosi 468 320 euro.

Drugi projekt nosi nazwę „Protecting the biodiversity of cross-border territories of Ukraine and Po-

land from invasive hogweed (Heracleum) populations (NoHeracleumUA&PL)”. Tutaj dużą rolę będzie odgrywał Instytut Nauk Biologicznych UMCS, który angażuje się w ochronę różnorodności biologicznej na obszarach przygranicznych Ukrainy i Polski. Liderem jest Lwowska Izba Rolnicza, a partnerami, poza UMCS, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Lubelska Izba Rolnicza i Lwowski Narodowy Uniwersytet Rolniczy w Dublanach. Wartość projektu to 2 247 908 euro.

Cieszymy się, że przedstawiciele UMCS biorą udział w tak ważnych inicjatywach. To duży krok w kierunku ochrony środowiska i zachowania różnorodności biologicznej naszych obszarów granicznych.

*Ogród Botaniczny
Centrum Współpracy Międzynarodowej*

Siedziba Wydziału Politologii i Dziennikarstwa oraz Instytutu Psychologii w półfinale konkursu Lider Dostępności

Nowoczesny kompleks dydaktyczny zlokalizowany na Kampusie Zachodnim UMCS im. Unii Lubelskiej przy ul. Głębokiej 45 został półfinalistą ogólnopolskiego konkursu Lider Dostępności w kategorii Duży obiekt użyteczności publicznej, w której rywalizuje o zwycięstwo z pięcioma innymi obiektami z całej Polski, w tym z nowo otwartym Dworcem Metropolitalnym w Lublinie.

Lista zwycięzców zostanie ogłoszona podczas gali, która odbędzie się w Pałacu Prezydenckim w Warszawie z okazji

Archiwum Centrum Promocji UMCS

Europejskiego Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych.

Lider Dostępności to konkurs architektoniczno-urbanistyczny organizowany przez Stowarzyszenie Przyjaciół Integracji i Towarzystwo Urbanistów Polskich. Jego głównym celem jest nagradzanie rozwiązań urbanistycznych i architektonicznych, które są dostępne dla wszystkich grup użytkowników, w tym osób z niepełnosprawnościami. W skład kapituły konkursu wchodzi: architekci, urbanisci oraz specjaliści z zakresu dostępności architektonicznej i projektowania uniwersalnego, a także eksperci zgłoszeni przez Kancelarię Prezydenta RP.

Ihor Kolisnichenko

UMCS dołącza do sieci EURAXESS

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej oficjalnie przystąpił do prestiżowej sieci EURAXESS – Researchers in Motion.

EURAXESS to portal oferujący największą bazę ofert pracy i grantów dla naukowców w Europie, narzędzia rozwoju kariery oraz możliwości budowania współpracy naukowej. Istnieje od 2004 r. i gromadzi ponad 1500 członków z 650 organizacji z 43 krajów. Ponadto działają krajowe portale państw członkowskich EURAXESS, informujące o kwestiach formalnych związanych z życiem i pracą w danym państwie, krajowych grantach oraz programach finansowania badań.

Sieć oferuje naukowcom (w tym również doktorantom) zindywidualizowane wsparcie w kwestiach formalnych i administracyjnych związanych z mobilnością. Instytucjom przyjmującym doktorantów i naukowców zapewnia m.in. bezpłatne zamieszczanie ogłoszeń o ofertach pracy i stypendiach.

Celem uczestnictwa polskich instytucji w tej prestiżowej sieci jest budowanie wsparcia dla naukowców przybywających do Europy i prowadzących badania w różnych europejskich instytucjach. Członkowie wymieniają się wiedzą, doświadczeniami i dobrymi

praktykami, co sprzyja rozwojowi i profesjonalizacji ich działań.

Dołączając do EURAXESS, polskie instytucje otwierają sobie drzwi do wielu różnych możliwości współpracy naukowej nie tylko na poziomie europejskim, ale również światowym. Warto dodać, że Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej od 1 stycznia 2022 r. pełni funkcję koordynatora EURAXESS w Polsce i zarządza krajową stroną internetową.

Wśród polskich instytucji, które przystąpiły do tej sieci, można wymienić:

- Instytut Biocybernetyki i Inżynierii Biomedycznej im. Macieja Nałęcza PAN,
- Instytut Chemii Bioorganicznej PAN,
- Międzynarodowy Instytut Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie,
- Narodowe Centrum Badań Jądrowych,
- Politechnikę Śląską,
- Uniwersytet Jagielloński,
- Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie,
- Uniwersytet Łódzki,
- Uniwersytet Rzeszowski.

Katarzyna Skalecka

Sukces dr. Andrzeja Bobyka

Dr Andrzej Bobyk z Katedry Podstaw Informatyki został powołany w skład Rady Koordynatorów Ogólnopolskiego, Międzyuczelnianego Konkursu Młodych Mistrzów, organizowanego przez Radę Programową Forum Teleinformatyki.

Konkurs Młodych Mistrzów jest przeznaczony dla studentów studiów I, II i III stopnia, prezentujących własne koncepcje informatyczne, programy lub praktyczne zastosowania w przemyśle informatycznym. Organizatorzy zachęcają do udziału w nim także studen-

tów studiów kierunków niezwiązanych z informatyką, ale pasjonujących się tymi zagadnieniami.

W programie Forum Teleinformatyki od 2009 r. gości ciesząca się dużym zainteresowaniem sesja „Forum Młodych Mistrzów – ekonomiczne aspekty informatyzacji państwa”. Sesji towarzyszy wymieniony Konkurs. Ich podstawowym celem jest promocja stosowania narzędzi i metod z zakresu nauk ekonomicznych do oceny efektywności oraz modelowania kosztów rozwiązań innowacyjnych w dziedzinie cyfrowej modernizacji infrastruktury informacyjnej państwa.

Finał konkursu, którego UMCS został partnerem, odbędzie się 19 września w Miedzeszynie. Zgodnie z harmonogramem prace konkursowe można składać do 26 lipca, a lista prac nominowanych do udziału w finale będzie podana 31 sierpnia.

Marta Kostrzewa

Studentki i studenci UMCS docenieni przez Ministra Nauki

23 studentek i studentów z Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej otrzymało stypendia Ministra Nauki za znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe na rok akademicki 2023/2024. Stypendium jest wypłacane jednorazowo, a jego wysokość wynosi 17 000 zł.

Wśród nagrodzonych z UMCS znaleźli się: Katarzyna Błaszczak (prawo), Valeriia Cholovska (grafika), Szymon Łukasz Gustaw (chemia), Krzysztof Hołub (zarządzanie), Anastasiia Kashtalian (edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych), Dominika Dorota Kosidło (grafika), Patrizia Kot (grafika), Michał Krzaczek (prawo), Nadiia Livinska (malarstwo), Włodzimierz Maciejczyk (malarstwo), Monika Miazek (grafika), Adela Krystyna Piskorska (prawo), Oliwier Damien Radzikow-

ski (grafika), Julia Romanyuk (jazz i muzyka estradowa), Anna Siemińska (grafika), Klaudia Maria Skrobek (grafika), Natalia Beata Smorongiewicz (grafika), Daniel Stempurski (turystyka i rekreacja), Natalia Anna Szostakiewicz (grafika), Justyna Ligia Telenga (prawo), Sandra Urbanek (grafika), Kinga Patrycja Zarzeka (grafika), Michał Żyszkiewicz (grafika).

25 kwietnia w Sali Senatu z laureatkami i laureatami tegorocznej edycji stypendium spotkali się: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski oraz prorektor ds. studentów i jakości kształcenia prof. dr hab. Dorota Kołodyńska. W wydarzeniu wzięły również udział dyrektor Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów Alicja Borzęcka-Szajner oraz Justyna Nowaczyńska z Biura Spraw Studenckich.

Fot. Barłose Profil

Prof. Radosław Dobrowolski pogratulował wyróżnionym i powiedział:

„Zaprosiliśmy Was dzisiaj, aby wręczyć dyplomy związane z przyznaniem stypendium Ministra Nauki. To ogromne wyróżnienie dla Was, ale również radość i powód do dumy dla całego Uniwersytetu.

W całej Polsce było 386 stypendiów, więc jesteście naprawdę dużą grupą, z czego bardzo się cieszymy. Z naszej Uczelni najliczniejszą część stypendystów stanowią studenci z Wydziału Artystycznego

– dodała prof. Dorota Kołodyńska.

Na zakończenie spotkania Rektor stwierdził:

„Trzymamy kciuki za Wasze kolejne sukcesy i to nie tylko te artystyczne (choć artyści dominują), ale również naukowe, sportowe i wszelkie inne. W dużej mierze to jedna z tych składowych, która przyczynia się do budowania marki UMCS. Myślę, że dla Was też jest to powód do dumy i radości.

Julia Romanyuk, studentka III roku jazzu i muzyki rozrywkowej, nie kryła swojej radości z otrzymanego wyróżnienia:

„Nie spodziewałam się, że uda mi się zdobyć to stypendium. Byłam niepewna, gdy składałam wniosek. Jednak spróbowałam i bardzo się z tego powodu cieszę. Myślę, że zawsze warto próbować. W życiu trzeba robić to, co lubimy i to, co sprawia nam radość, a wtedy z czasem sukcesy same do nas przyjdą.

Z kolei Szymon Gustaw, student I roku II stopnia chemii kryminalistycznej, podkreślał, że na otrzymanie stypendium złożyło się wiele czynników:

„Aby zdobyć stypendium, trzeba było podjąć działania na wielu płaszczyznach – należało m.in. opublikować artykuły w recenzowanych i wysoko punktowanych czasopismach naukowych oraz podjąć prace badawcze. Nie było łatwo, ale się udało.

Student dodał także, że chciałby związać swoją przyszłość zawodową z pracą badawczą na Uczelni i aplikować do programu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego pn. „Perły nauki”.

W tegorocznej edycji wpłynęło 1048 wniosków spełniających kryteria uprawniające do otrzymania stypendium. Minister nauki Dariusz Wieczorek przyznał

Fot. Bartosz Proń

Fot. Bartosz Proń

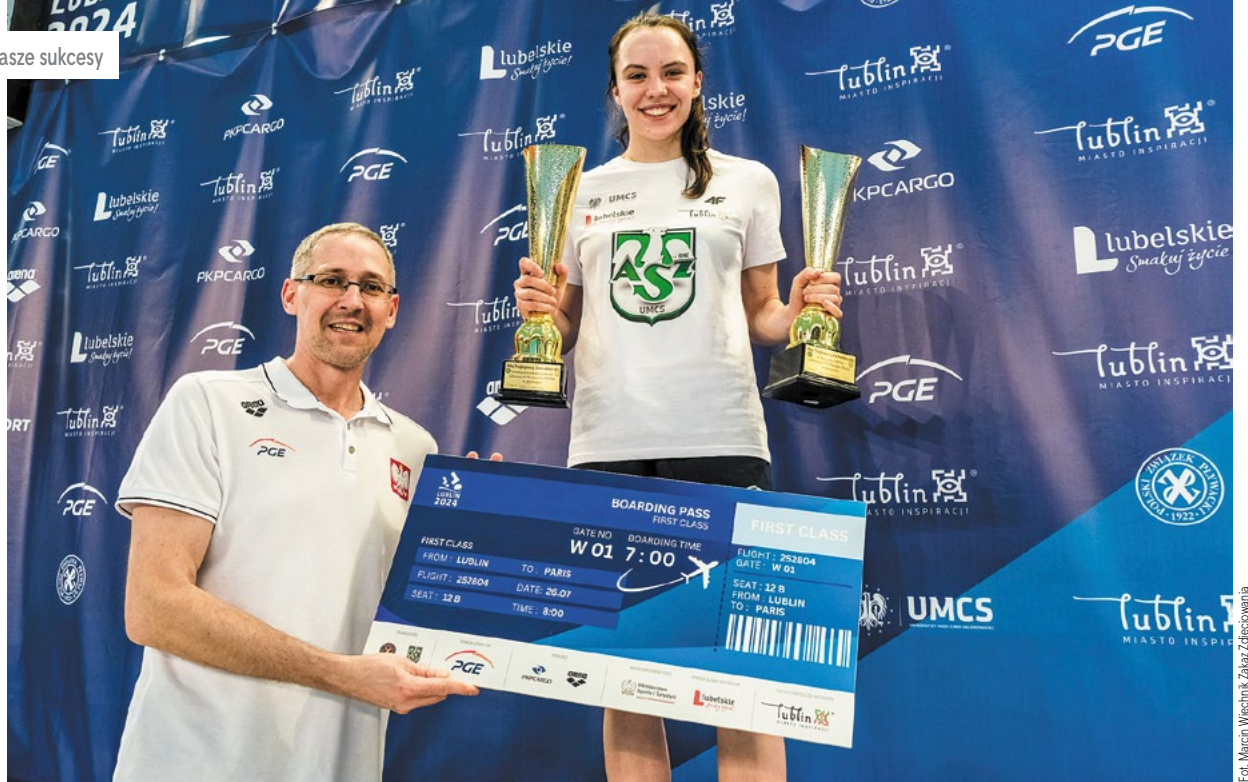

Fot. Bartosz Proń

świadczania 386 studentom, których wnioski zostały pozytywnie zarekomendowane. Jak podkreślają przedstawiciele Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wyróżnienie otrzymali najlepsi studenci reprezentujący niemal wszystkie dyscypliny naukowe i artystyczne.

Warto dodać, że w Lublinie studenci UMCS nie mieli sobie równych i stanowili najliczniejszą grupę laureatów stypendium. Serdecznie im gratulujemy!

*Katarzyna Skątecka
Magdalena Wołoszyn-Mróż*

Fot. Marcin Węclimk, Zakaz Złęcownia

Sukces AZS UMCS Lublin podczas Mistrzostw Polski w Pływaniu

W dni. 25–28 kwietnia pływalnia Aqua Lublin gościła sportowców z całego kraju na Mistrzostwach Polski w Pływaniu w kategorii Open i Młodzieżowców. Stolica województwa lubelskiego po raz czwarty w historii była gospodarzem najważniejszych krajowych zawodów pływackich. Lokalni zawodnicy z AZS UMCS mogą zaliczyć je do udanych, bo okazali się najlepsi w punktacji klubowej.

Już w eliminacjach czołowe grzbiecistki AZS UMCS Lublin pokazały, że będą walczyć o podium. Laura Bernat wygrała eliminacje z czasem 2:18.47, natomiast Adela Piskorska ukończyła je w 2:20.93. W finałowym wyścigu na 200 m grzbietem Piskorska poprawiła swój czas z eliminacji i zdobyła złoto (2:12.68), natomiast Bernat, która dopłynęła do mety jako pierwsza, popełniła falstart i została zdyskwalifikowana. Wyścig na 800 m stylem dowolnym Klara Kowalska ukończyła z brązowym medalem (8:53.75).

Pierwszy dzień zmagani zakończył się sukcesem sztafety AZS UMCS. W rywalizacji 4 × 200 m stylem dowolnym lubelskie pływaczki wygrały ze sporą przewagą

(8:24.25), natomiast pływacy uplasowali się na najniższym stopniu podium (7:41.14).

Następny dzień zawodów także świetnie rozpoczął się dla akademików ze stolicy województwa lubelskiego. Kolejny brązowy krążek wywalczyła Klara Kowalska, tym razem w konkurencji 200 m stylem dowolnym. W tej samej kategorii sukcesy święcili jej klubowi koledzy, bo Bartosz Piszczorowicz zakończył ją ze srebrem (1:48.88), a Christian Sztolcman z brązem (1:48.90). Dodatkowo Piszczorowicz dzięki swoim świetnym wynikom poprzez ranking zapewnił sobie udział w sztafecie 4 × 100 m na XXXIII Letnich Igrzyskach Olimpijskich w Paryżu. W wyścigu na 100 m stylem grzbietowym wygrała Adela Piskorska i wywalczyła minimum na Igrzyska (59.92), a Laura Bernat zdobyła brązowy medal (1:02.96).

27 kwietnia kolejny raz na podium znalazła się Klara Kowalska, lecz tym razem wywalczyła srebrny kruszec w rywalizacji na 200 m motylkiem (2:14.27). Trzykrotną medalistką okazała się również Adela Piskorska, która po sukcesach w rywalizacji na 200 i 100 m grzbietem była najlepsza także na 50 m. Potrójną koronę zapewnił jej czas 28.06. Kowalska była w stanie zdobyć jeszcze czwarty krążek na dystansie 400 m stylem zmiennym. Czas 4:22.08 zagwarantował jej brązowy medal.

Świetne występy lubelskich pływaków sprawiły, że AZS UMCS Lublin obronił drużynowe mistrzostwo (1592 pkt) i znów triumfował w rankingu młodzieżowców (1209 pkt). Łupem akademików padły 4 złote, 2 srebrne i 6 brązowych krążków, co dało nam czwarte miejsce w klasyfikacji medalowej.

Michał Długosz

Wydział Artystyczny

Wydarzenia

11 kwietnia w sali koncertowej Filharmonii Lubelskiej odbył się panel dyskusyjny pt. „Polskie szkolnictwo muzyczne w perspektywie zmian na rynku pracy dla muzyków”. W spotkaniu, które prowadził dr Andrzej Białkowski, prof. UMCS, udział wzięli: Agnieszka Hejduk-Domańska – zastępczyni dyrektora Departamentu Szkolnictwa Artystycznego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego, dr Zdzisław Bujanowski – dyrektor Centrum Edukacji Artystycznej MKiDN oraz wybitni polscy artyści i eksperci w dziedzinie kształcenia artystycznego (dr hab. Agata Szymczewska, prof. UMIFC, prof. dr hab. Zofia Konaszkiewicz, dr hab. Piotr Wijatkowski, prof. UMCS, dr Maciej Kądziela, mgr Aga Derlak, mgr Marek Konarski i mgr Viola Łabanow – prezes Fundacji „Muzyka jest dla wszystkich”).

18 kwietnia w Instytucie Sztuk Pięknych odbyły się warsztaty arteterapeutyczne przeprowadzone pod kierunkiem dr Ewy Niestorowicz przez studentów edukacji artystycznej w zakresie sztuk plastycznych dla pensjonariuszy Domu Pomocy Społecznej „Betania”. Program warsztatów obejmował wspólne działania artystyczne, a także prezentację wybranych pracowni artystycznych Wydziału.

19 kwietnia w budynku Instytutu Sztuk Pięknych odbyła się 12. edycja Ogólnopolskiego Festiwalu Animacji O!PLA 2024. Jest to obecnie jeden z największych festiwali animacji w Polsce, w ramach którego widzowie otrzymują możliwość oceniania filmów. W programie przewidziane były kategorie: Producentka, Off & Go, Animowane fraszki i wideoklipy, Studencka.

Wystawy

11 kwietnia w Galerii Sztuki Wydziału Artystycznego odbył się wernisaż wystawy Zakarpackiej Akademii Sztuk Pięknych.

12 kwietnia w Muzeum Sztuki Współczesnej MOCaK w Krakowie odbył się wernisaż wystawy pt. „Jedzenie

w sztuce”, na której zaprezentowano prace 66 artystów z wielu krajów, w tym dr. hab. Marka Mazanowskiego, prof. UMCS. Jedzenie to czynność społeczna, podstawa tożsamości, a nawet narzędzie oporu. Współczesnych artystów niepokoi zarówno niedosyt, jak i nadmiar żywności. W pierwszym przypadku głód, nierówność, kryzys humanitarny, degradacja społeczeństwa, upokorzenie, w drugim – konsumpcjonizm, marnotrawstwo, zdrowotne skutki źle zbilansowanej diety. Analizie poddano zarówno eksponowany w sztuce od wieków estetyczny potencjał jedzenia, jak i jego aspekty etyczne i światopoglądowe. Ekspozycja jest dostępna dla zwiedzających do 16 marca 2025 r.

15 kwietnia w Galerii Biblio w Lublinie odbył się wernisaż grafik studentów z Instytutu Sztuk Pięknych. Wystawa pt. „Wchódz” stanowiła prezentację prac powstałych w semestrze zimowym 2023/2024 w Pracowni Druku Wklęsłego pod kierunkiem dr hab. szt. Anny Perłowskiej-Weiser i przy wsparciu laboranta Fryderyka Rudzińskiego. Zajęcia, podczas których zostały wykonane prace, mają na celu nie tylko zapoznanie z tradycyjną grafiką warsztatową, ale także stanowią zachętę do eksperymentowania z formą graficzną. Na wystawie zaprezentowano rozmaite techniki, od akwaforty i akwatinoty, przez odprysk, aż po techniki własne. Autorzy grafik odnaleźli indywidualny wyraz kreacji, uzewnętrzniając w nim swoje odczucia, przemyślenia i manifesty.

Konstancja Żynel

26 kwietnia w Galerii Sztuki Wydziału Artystycznego odbył się wernisaż wystawy pt. „P_6 Kolekcja”, stanowiącej wybór prac studentów z Pracowni Grafiki Konceptyjnej i Intermedialnej Wydziału Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. Motywem przewodnim wystawy było ukazanie grafiki artystycznej jako zjawiska ciągle żywego i obecnego w sztuce współczesnej. Kuratorzy wystawy: prof. dr hab. Andrzej Węclawski, dr Kamil Zaleski.

Koncerty

27 kwietnia w Filharmonii Lubelskiej odbył się koncert z okazji jubileuszu 30-lecia Chóru „Kantylena” pod dyrekcją prof. dr hab. Małgorzaty Nowak. Wykonawcami, którzy uświetnili koncert, byli: Chór Instytutu Muzyki, prof. Małgorzata Nowak, dr hab. Beata Dąbrowska, Agnieszka Kołczewska, Anna Kabulska.

Wydział Biologii i Biotechnologii

Sukcesy

Liliia Yakovyshyna, studentka I roku I stopnia biotechnologii, zdobyła trzecie miejsce w prestiżowym międzynarodowym konkursie „Black Sea Science 2024”, organizowanym przez Odesa National University of Technology pod auspicjami Black Sea Universities Network i ISEKI-Food Association. Jej praca pt. *Environmental dynamics monitoring based on satellite exploration in Lublin city*, przygotowana pod opieką dr Małgorzaty Pac-Sosińskiej, została uznana za wyjątkowo wartościową w kategorii Ecology and environmental protection. W pierwszym etapie konkursu Liliia Yakovyshyna przedstawiła swoje badania, koncentrujące się na monitorowaniu zmian środowiskowych w Lublinie przy wykorzystaniu danych satelitarnych. Z kolei drugi etap był okazją dla finalistów do prezentacji swoich prac na konferencji online.

Wydarzenia

W kwietniu w Ogrodzie Ziołowym mogliśmy cieszyć się pięknymi kwiatami: szafirków armeńskich *Muscari armeniaca*, tulipanów *Tulipa* sp., narcyzów *Narcissus* sp., hiacyntów wschodnich *Hyacinthus orientalis* hybr., floksów sztydlastych *Phlox subulata*, miodunki *Pulmonaria* sp., żywokostu wielkokwiatowego *Symphytum grandiflorum*, sasanki *Pulsatilla* sp., pierwiosnka lekarskiego *Primula veris* i epimedium czerwonego *Epimedium x rubrum*. Kwiaty pojawiły się również na magnoliach (magnolia Loebnera w odmianie Leonard Messel), które posadzone zostały podczas ubiegłorocznej akcji sadzenia drzew. Zakwitły też: konwalie majowe *Convallaria majalis*, czosnek niedźwiedzi *Allium ursinum* oraz psiząb *Erythronium* sp., nazywany „miniaturową lilią”. Serdecznie zapraszamy do odwiedzania Ogrodu Ziołowego.

24 kwietnia odbyło się kolejne spotkanie w ramach inicjatywy Instytutu Nauk Biologicznych pt. „Naukowe 60 minut”. Gościem była dr Renata Welc-Stanowska z Katedry Fizjologii Roślin i Biofizyki. Wygłosiła wykład pt. *Funkcje karotenoidów w modelowych i naturalnych błonach lipidowych*.

Wydział Chemii

Habilitacje

8 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych po zapoznaniu się z pełną dokumentacją, w tym z recenzjami oraz uchwałą Komisji Habilitacyjnej, której przewodziła prof. dr hab. Elżbieta Malinowska (Politechnika Warszawska), nadała dr Iwonie Gęcy stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe: cykl powiązanych tematycznie 9 artykułów naukowych pt. *Zastosowanie podwójnego nagromadzenia i stripingu do obniżenia granicy wykrywalności i eliminacji interferencji w woltamperometrii stripingowej jonów nieorganicznych*. Recenzenci osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego: prof. dr. hab. inż. Bogusław Józef Baś (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie), prof. dr. hab. Robert Koncki (Uniwersytet Warszawski), prof. dr. hab. Mariusz Kluska (Uniwersytet w Siedlcach) i prof. dr. hab. Witold Ciesielski (Uniwersytet Łódzki).

8 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych po zapoznaniu się z pełną dokumentacją, w tym z recenzjami oraz uchwałą Komisji Habilitacyjnej, której przewodził prof. dr hab. Zbigniew Adamczyk (Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk), nadała dr Annie Wołowicz stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe: cykl powiązanych tematycznie 19 artykułów naukowych pt. *Badania procesu sorpcji wybranych jonów metali ciężkich na jonitach i sorbentach różnego typu z roztworów wodnych i ścieków*. Recenzenci osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego: prof. dr. hab. inż. Dorothea Antos (Politechnika Rzeszowska im. Ignacego Łukasiewicza), prof. dr. hab. Barbara Kubica (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie), prof. dr. hab. Robert Andrzej Pietrzak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) i prof. dr. hab. Rajmund Michalski (Polska Akademia Nauk w Zabrzu).

22 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych po zapoznaniu się z pełną dokumentacją, w tym z recenzjami oraz uchwałą Komisji Habilitacyjnej, której przewodził prof. dr hab. Paweł Kulesza (Uniwersytet Warszawski), nadała dr Dorocie Gugale-Fekner stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe: jednotematyczny cykl 11 publikacji systematycznych badań zmierzających do wyjaśnienia właściwości adsorpcyjnych związków biologicznie aktywnych na podstawie badań elektrochemicznych z wykorzystaniem klasycznej elektrody rtęciowej. Recenzenci osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego: dr hab. Danuta Halina Zielińska, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), prof. dr hab. Grzegorz Dariusz Sulka (Uniwersytet Jagielloński), prof. dr hab. Władysław W. Kubiak (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie) i prof. dr hab. inż. Jacek Michał Rynkowski (Politechnika Łódzka).

22 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych po zapoznaniu się z pełną dokumentacją, w tym z recenzjami oraz uchwałą Komisji Habilitacyjnej, której przewodziła prof. dr hab. Izabela Justyna Nowak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), nadała dr. Rafałowi Typkowi stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe: cykl powiązanych tematycznie 14 artykułów naukowych pt. *Badania nad trwałością i transformacją wybranych związków biologicznie czynnych (polifenoli, kannabinooidów, diterpenów oraz alkaloidów) w procedurach przygotowania próbek i ich analizy chromatograficznej*. Recenzenci osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego: prof. dr hab. Joanna Karpińska (Uniwersytet w Białymstoku), prof. dr hab. inż. Henryk Hubert Jeleń (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu), prof. dr hab. inż. Lesław Bernard Lahuta (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) i prof. dr hab. inż. Agata Jolanta Kot-Wasik (Politechnika Gdańska).

22 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych po zapoznaniu się z pełną dokumentacją, w tym z recenzjami oraz uchwałą Komisji Habilitacyjnej, której

przewodził prof. dr hab. inż. Jerzy Feliks Choma (Wojkowska Akademia Techniczna im. Jarosława Dąbrowskiego w Warszawie), nadała dr Małgorzacie Zienkiewicz-Strzałce stopień naukowy doktora habilitowanego nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne. Osiągnięcie naukowe: cykl powiązanych tematycznie 10 artykułów naukowych pt. *Nanofazy metaliczne w modyfikacji materiałów o potencjale adsorpcyjnym*. Recenzenci osiągnięcia naukowego oraz całokształtu dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego: dr hab. inż. Jakub Łukasz Zdarta (Politechnika Poznańska), prof. dr hab. Robert Andrzej Pietrzak (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu), prof. dr hab. inż. Marta Anna Radecka (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie) i prof. dr hab. inż. Piotr Warszński (Instytut Katalizy i Fizykochemii Powierzchni im. Jerzego Habera Polskiej Akademii Nauk).

Doktoraty

18 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Konrada Dyka. Temat pracy: *Badania wzajemnego oddziaływania samoorganizacji molekularnej na polimorfizm kryształów, epitaksję i wzrost cienkich warstw*. Promotor: dr hab. Daniel Kamiński, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Agata Ewelina Białońska (Uniwersytet Wrocławski), prof. dr hab. Paulina Maria Dominiak (Uniwersytet Warszawski) i dr hab. inż. Zbigniew Tomasz Karczmarzyk, prof. UPH (Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 8 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. Konradowi Dykowi stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

18 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Jędrzeja Kozaka. Temat pracy: *Analiza bezpośrednia i w przepływie wybranych substancji biologicznie czynnych z wykorzystaniem czujników sitodrukowanych*. Promotor: prof. dr hab. Katarzyna Tyszczyk-Rotko. Recenzenci: dr hab. Sławomir Leszek Michałekiewicz, prof. UJK (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), dr hab. Robert Piech, prof. AGH (Akademia Górniczo-Hutnicza im. Stanisława Staszica w Krakowie) i dr hab. Maciej Tadeusz Strzemiński, prof. UMLub (Uniwersytet Medyczny w Lublinie). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 8 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu

mgr. Jędrzejowi Kozakowi stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne i postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską.

21 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Anny Zdunek. Temat pracy: *Badania nad usuwaniem jonów fluorkowych z roztworów siarczynu(VI) amonu*. Promotor: prof. dr hab. Dorota Kołodyńska. Promotor pomocniczy: dr Krzysztof Borowik. Recenzenci: dr hab. inż. Agata Jakóbiak-Kolon, prof. PŚ (Politechnika Śląska) i dr hab. inż. Magdalena Regel-Rosocka, prof. PP (Politechnika Poznańska). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 8 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Annie Zdunek stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

25 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Jakuba Lisieckiego. Temat pracy: *Modelowanie teoretyczne metaloorganicznych struktur pośrednich w powierzchniowej syntezie niskowymiarowych polimerów kowalencyjnych*. Promotor: prof. dr hab. Paweł Szabelski. Recenzenci: dr hab. Piotr Antoni Gauden, prof. UMK (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu), prof. dr hab. Wojciech Tomasz Gózdź (Instytut Chemii Fizycznej Polskiej Akademii Nauk) i prof. dr hab. inż. Piotr Paneth (Politechnika Łódzka). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 8 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. Jakubowi Lisieckiemu stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne i postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską.

27 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Agnieszki Krzyszczak-Turczyn. Temat pracy: *Badania pochodnych wielopierścieniowych węglodorów aromatycznych w biowęglach*. Promotor: dr hab. Bożena Czech, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. inż. Łukasz Kłapiszewski, prof. PP (Politechnika Poznańska), dr hab. Piotr Nowicki, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) i prof. dr hab. inż. Żaneta Polkowska (Politechnika Gdańska). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 8 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Agnieszce Krzyszczak-Turczyn stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne i postanowiła wyróżnić rozprawę doktorską.

16 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Adama Włodarczyka. Temat pracy: *Cykliczne aminoalkohole jako pomocniki chiralne w syntezie enancjomerycznie czystych P-stereogennych fosfin i ich pochodnych*. Promotor: dr hab. inż. Marek Stankevič, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Marcin Kwit (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu) i dr hab. inż. Zbigniew Pakulski, prof. IChO PAN (Instytut Chemii Organicznej Polskiej Akademii Nauk). Rada Naukowa Instytutu Nauk Chemicznych na posiedzeniu 17 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. Adamowi Włodarczykowi stopnia naukowego doktora nauk ścisłych i przyrodniczych w dyscyplinie nauki chemiczne.

Wydarzenia

19 kwietnia odbyły się „Spotkania z chemią”, zorganizowane z inicjatywy i według pomysłu władz dziekańskich Wydziału Chemii. Koordynatorami przedsięwzięcia, w którym uczestniczyło około 500 osób, byli: dr hab. Agnieszka Kierys, prof. UMCS i dr Dariusz Osypiuk. W ramach wydarzenia skierowanego do wszystkich zainteresowanych naukami chemicznymi, a w szczególności do kandydatów na studia, pracownicy i studenci Wydziału przygotowali ponad 30 warsztatów o różnej tematyce, pokazy, wykłady i prelekcje. „Spotkania z chemią” pozwoliły na zapoznanie się z praktyczną stroną studiowania, ofertą kształcenia na WCh oraz jego infrastrukturą. Ze względu na sukces przedsięwzięcia będzie ono kontynuowane w następnych latach.

Wyjazdy

W dn. 14–20 kwietnia dr hab. Beata Podkościelna, prof. UMCS oraz dr hab. Monika Wawrzkiwicz, prof. UMCS przebywały w Uniwersytecie św. Cyryla i Metodego w Skopje (Macedonia), gdzie prowadziły zajęcia dydaktyczne w ramach programu Erasmus+.

Wydział
Ekonomiczny

Sukcesy

9 kwietnia prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką został powoła-

ny w skład Rady Polskiego Instytutu Ekonomicznego. PIE to publiczny think tank ekonomiczny, którego historia sięga 1928 r. Jego obszary badawcze to m.in.: makroekonomia, energetyka i klimat, handel zagraniczny, foresight gospodarczy, gospodarka cyfrowa i ekonomia behawioralna. Instytut przygotowuje raporty, analizy i rekomendacje dotyczące kluczowych obszarów gospodarki i życia społecznego w kraju, z uwzględnieniem sytuacji międzynarodowej.

Konferencje

W dn. 3–4 kwietnia dr hab. Aleksandra Kowalska, prof. UMCS uczestniczyła w Forum on New Technologies in Agriculture and Food Industry, zorganizowanym przez Hellenic Mediterranean University (Grecja). Wygłosiła referat pt. *The threat of ransomware – a challenge for farmers, entrepreneurs, policy makers, and societies in each continent*. W dn. 2 i 5 kwietnia odbyła też wizytę studyjną w University of Crete, która była efektem podjętej wcześniej współpracy naukowej z prof. Grigoriosem Emvalomatsem.

Wydarzenia

15 kwietnia gościnny wykład dla studentów I i II stopnia finansów i rachunkowości pt. *Sprawozdawczość rachunkowa a podatkowa. Podobieństwa, różnice i problemy, jakie z nich wynikają, na przykładzie CIT* wygłosił Grzegorz Wittek z firmy Vistra. Przedstawił teoretyczne aspekty sprawozdawczości realizowanej dla celów bilansowych i fiskalnych, które poparł wieloma przykładami praktycznymi. Po wykładzie omówiono również możliwości dalszej współpracy dydaktycznej między firmą Vistra a Wydziałem Ekonomicznym. Ze strony UMCS w przygotowanie wydarzenia zaangażowani byli: prodziekan dr Anna Tatarczak oraz pracownicy Katedry Finansów Przedsiębiorstw i Rachunkowości – dr Renata Kwiatkowska i dr Adam Bujak.

16 kwietnia wykład, w którym poruszono istotne tematy związane z ubezpieczeniami, wygłosili przedstawiciele firmy Sollers Consulting. Omówione zostały najbardziej pomysłowe sposoby wyłudzenia odszkodowań, kryteria, według których towarzystwa ubezpieczeniowe mogą potraktować zgłoszenie jako potencjalne oszustwo oraz czynniki wpływające na cenę polis OC i AC.

17 kwietnia Rada Wydziałowa Samorządu Studentów WE zorganizowała Wydziałowe Targi Pracy, podczas

których studenci mogli porozmawiać z przedstawicielami ponad 20 firm, m.in. konsultingowych i ubezpieczeniowych, działających na terenie Lubelszczyzny i nie tylko.

Goście

W dn. 15–19 kwietnia w ramach programu Erasmus+ na Wydziale Ekonomicznym gościło czworo wykładowców z Jordan University College w Morogoro w Tanzanii. Studenci I roku I stopnia analityki gospodarczej, ekonomii, logistyki i zarządzania oraz I roku II stopnia zarządzania mieli okazję wysłuchać interesujących wykładów: *Small business* (mgr Assumpta Nalitolela), *Derivatives of functions of one variable* (mgr Emmanuel Kikuli), *Challenges entailed in applying the systematic problem solving methodology* (mgr Donald Maziku). Dodatkowo dr Davis Meela poprowadził 15-godzinny kurs dla studentów Erasmusa i chętnych słuchaczy pt. „Conceptual framework for financial reporting”. Goście spotkali się również z prorektorem ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr. hab. Zbigniewem Pastuszakiem.

Wyjazdy

W dn. 11–25 kwietnia dr hab. Paweł Pasierbiak, prof. UMCS z Katedry Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej przebywał z wizytą w Gannon University (Erie) i George Washington University (Waszyngton). Była to kolejna okazja do rozwijania współpracy dydaktycznej i naukowej między Wydziałem Ekonomicznym UMCS a Dahlkemper School of Business GU i GW School of Business. W ramach prowadzonych zajęć prof. Pasierbiak przybliżył studentom zagadnienia dotyczące transformacji systemów ekonomicznych. Wizyta w Erie i Waszyngtonie była możliwa dzięki programowi Erasmus+ KA171 oraz wsparciu udzielonemu przez dziekana WE.

Naukowcy w mediach

3 kwietnia dr Konrad Czernichowski z Katedry Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej udzielił komentarza na temat kryzysu humanitarnego w Sudanie dla Polskiego Radia 24.

26 kwietnia na portalu wyborcza.pl opublikowany został wywiad z prof. dr. hab. Andrzejem Mischukiem, kierownikiem Katedry Polityki Gospodarczej i Regionalnej,

pt. *W eurowyborach wybierzmy ludzi, którzy będą rozmawiać, negocjować, szukać rozwiązań. Budując sojusze, będziemy silniejsi.*

Wydział Filologiczny

Sukcesy

Dr Ewa Antoszek z Katedry Anglistyki i Amerykanistyki uzyskała grant z programu Erasmus+ w ramach KA220-HED – Cooperation partnerships in higher education. Tytuł projektu: „Migration Narratives in European Media: Teaching, Learning, and Reflecting”. To grant międzynarodowy z udziałem ośmiu partnerów z uniwersytetów europejskich. Jego kierownikiem jest dr Ewa Antoszek, w skład zespołu wchodzi również: dr Anna Bendrat i dr hab. Zbigniew Mazur.

Dr Edyta Frelik została wybrana na stanowisko wiceprezesa Polskiego Towarzystwa Studiów Amerykanistycznych.

Dr Izabella Kimak została sekretarzem European Association for American Studies.

Konferencje

24 kwietnia odbyła się IX edycja konferencji studencko-dydaktycznej STUDENTS' CORNER 2024 „Literature – Culture & Media – Linguistics – Didactics”, zorganizowanej w formule online przez Koło Naukowe Anglistów UMCS.

Wydarzenia

9 kwietnia odbyło się spotkanie pt. „Z neofilologii do instytucji UE”. Możliwości stażu i pracy w instytucjach Unii zaprezentowali: Renata Wćisły-Białek – zastępczyni dyrektora Departamentu Komitetu ds. Europejskich w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Justyna Cichy – koordynator Zespołu ds. Zatrudnienia w Instytucjach i Organach Unii Europejskiej, prof. Maria Fartunova-Michel z Uniwersytetu Lotaryńskiego w Nancy, dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. Uczelni – prodziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS oraz dr hab. Sylwia Kucharuk, prof. Uczelni – dyrektor Centrum Europejskiego UMCS.

10 kwietnia w Zespole Szkół im. Mikołaja Kopernika w Bełżycach odbył się finał VIII Wojewódzkiego Konkursu Translatorskiego „Skrzydlate Słowa”. Podczas wydarzenia Wydział Filologiczny reprezentowała kierownik Katedry Lingwistyki Stosowanej dr hab. Magdalena Sowa, prof. UMCS, która objęła konkurs patronatem naukowym i przeprowadziła warsztaty językowo-kulturowe dla uczestników.

17 kwietnia prof. Philip Habel z University of South Alabama, przebywający na stypendium Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta w Instytucie Językoznawstwa i Literaturoznawstwa, wygłosił wykład dla studentów i pracowników pt. *The Influence of Media Exposure on Beliefs in Conspiracies in the United States*.

Współpraca

23 kwietnia zostało podpisane porozumienie o współpracy między Wydziałem Filologicznym a Polsko-Włoską Izbą Gospodarczą. W imieniu Wydziału współpracę sygnowała prodziekan ds. studenckich dr hab. Joanna Szadura, prof. UMCS, zaś PWIG reprezentowała prezes Izabela Byzdra. Wydarzenie odbyło się w ramach cyklu „Praca w językach”, podczas którego przedstawiciele firm opowiadają o możliwościach pracy i kariery.

Publikacje

Ukazała się monografia dr hab. Ewy Białek, prof. UMCS pt. *Dyplomacja i polityka. Rosyjsko-polski słownik przekładowy, E–K*. Jest to drugi tom słownika adresowanego do tłumaczy specjalistycznych, przedstawicieli świata dyplomacji oraz służb mundurowych, leksykografów i językoznawców. Pierwszy tom ukazał się w 2019 r. i obejmował hasła A–D.

Wydział Filozofii i Socjologii

10 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Michała Bochena. Temat pracy: *Empiryzm minimalny Johna McDowella – interpretacja i krytyka*. Promotor: dr hab. Cezary Mordka, prof. UMCS. Recenzenci: prof. dr hab. Piotr Gutowski (Katolicki

Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II w Lublinie), dr hab. Adriana Schetz, prof. US (Uniwersytet Szczeciński) i prof. dr hab. Tadeusz Szubka (Uniwersytet Szczeciński). Rada Naukowa Instytutu Filozofii na posiedzeniu 17 kwietnia podjęła uchwałę w sprawie nadania mgr. Michałowi Bochenowi stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie filozofia oraz wystąpiła z wnioskiem o przyznanie przez Rektora wyróżnienia za szczególnie wysoki poziom naukowy rozprawy doktorskiej.

Wydział Historii i Archeologii

Wydarzenia

W dn. 5–11 kwietnia Wydział otworzył swoje wnętrza dla tegorocznych maturzystów i kandydatów na studia. W ramach inicjatywy pn. „(O)twórz UMCS” odbyły się liczne wydarzenia zarówno w formule online, jak i stacjonarnej. Na stronie internetowej Wydziału i uniwersyteckich kanałach TikTok, Facebook i Instagram można było znaleźć wiele treści poświęconych ofercie kształcenia na WHiA oraz zaletom studiowania. Stacjonarnie zorganizowano m.in. „Spotkanie z Archiwistyką” (z udziałem Agnieszki Konstankiewicz, zastępczyni dyrektora Archiwum Państwowego w Lublinie) oraz warsztat „Ulep-Archeo” z lepienia naczyń glinianych. Dodatkowo uczestnicy mogli odwiedzić stoisko edukacyjno-promocyjne „Otwórz z HISTAR-em drzwi do kariery”.

Katedra Antropologii Przekazu Historycznego 19 kwietnia zorganizowała wykład dr. Wojciecha Michalskiego pt. *Wincenty Kadłubek o założeniu Lublina. Prestiż rzymskiej tradycji imperialnej w opowieści o początkach pogranicznego ośrodka*.

Goście

12 kwietnia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Sztuki UMCS odbył się wykład prof. Yulii Kiselyovej z Charkowskiego Uniwersytetu Narodowego im. Wasyla Karazina pt. *Ukrainian academics' experience of forced migration in Poland since the full-scale invasion by Russian forces*. Prelekcja została zorganizowa-

na w ramach projektu badawczego pn. „Moving West: Ukrainian Academics in Conditions of Forced Migration (2014–2024)”, którego jeden z etapów Pani Profesor aktualnie realizuje w Instytucie Historii w ramach programu Erasmus+. Pomysłodawczynią i koordynatorką spotkania, pierwszego z serii z zaplanowanych, była dr hab. Ewa Solska, kierownik Katedry Humanistyki Cyfrowej i Metodologii Historii.

Publikacje

Nakładem Instytutu Pamięci Narodowej ukazała się książka pracownika Instytutu Historii dr. Ariela Orzełka pt. *Czerwoni katolicy. Polityczne i ideowe drogi Jana Frankowskiego (1912–1976) i Konstantego Łubieńskiego (1910–1977) na tle działalności ich ugrupowań* (Warszawa 2024). Publikacja została wydana w ramach Centralnego Projektu Badawczego IPN pn. „Władze komunistyczne wobec Kościołów i związków wyznaniowych w Polsce 1944–1989”. Przedstawiono w niej biografie Jana Frankowskiego i Konstantego Łubieńskiego, jednych z najważniejszych działaczy katolickich w Polsce XX w. Autor poruszył kwestie dotyczące ich działalności publicznej w II Rzeczypospolitej, w okresie II wojny światowej oraz w Polsce Ludowej, a także postawił wiele ważnych pytań, m.in. o wierność przekonaniom w warunkach totalitarnego zniewolenia, różnice między politycznym realizmem a oportunistycznym oraz o możliwość popierania rządów komunistów przez katolików.

Wydział Matematyki, Fizyki i Informatyki

Wydarzenia

8 kwietnia odbył się wykład dr. inż. Michała Maćkowskiego z Politechniki Śląskiej pt. *Metody alternatywnej interakcji człowiek – komputer w zastosowaniu do prezentacji i percepcji graficznej informacji strukturalnej w dziedzinie matematyki dostosowanej do potrzeb osób niewidomych*.

W dn. 12–13 kwietnia w formule online odbyło się szkolenie pt. „Praca z uczniem zdolnym”, skierowane do nauczycieli matematyki i studentów kierunków

nauczycielskich. Jego celem było wskazanie potencjału matematyki rekreacyjnej jako czynnika sprzyjającego rozwijaniu zdolności uczniów w edukacji matematycznej. Szkolenie poprowadziła dr Renata Jurasieńska – adiunkt dydaktyczny w Kolegium Nauk Przyrodniczych Uniwersytetu Rzeszowskiego, nauczycielka matematyki w III LO w Rzeszowie, przewodnicząca rzeszowskiego Komitetu Okręgowego Olimpiady Matematycznej oraz członkini zarządu Stowarzyszenia na Rzecz Edukacji Matematycznej.

Publikacje

Dr hab. Bożena Zgardzińska, prof. UMCS, prof. dr hab. Ryszard Naskręcki i Maciej Ciebiera (przedstawiciel Hoya Lens Poland sp. z o.o.) przygotowali artykuł pt. *Soczewki z drukarki? Druk 3D jako innowacyjne rozwiązanie produkcji soczewek okularowych*, który ukazał się w branżowym dwumiesięczniku dla specjalistów ochrony wzroku „Gazeta Optyka” nr 2/87 (2024).

Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej

Wydarzenia

5 kwietnia dr Joanna Sposób i dr Adam Lesiuk odwiedzili Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie, gdzie poprowadzili zajęcia: „Jak racjonalnie korzystać z wody, czyli o gospodarce wodnej i nie tylko” (dr Sposób) i „Odpakuj swoją naturę” (dr Lesiuk). W wizycie wzięły również udział dr Michał Zembrzycki, który przedstawił ofertę edukacyjną Wydziału, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków: turystyka i rekreacja oraz Toursim Management.

W dn. 11–12 kwietnia w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbyła się kolejna edycja festiwalu „Przez świat. Spotkania z podróżą”. Monika Zielińska i dr hab. Paweł Zieliński, prof. UMCS opowiedzieli o swojej podróży życia podczas prelekcji pt. *Slow life według Muminków, czyli 40 dni fińskiego szczęścia*.

12 kwietnia dr Joanna Sposób odwiedziła szkołę partnerską UMCS – Międzynarodowe Liceum Ogólnokształ-

cące Paderewski, gdzie opowiedziała uczniom o historiach miast wodą pisanych.

13 kwietnia odbył się okręgowy etap XXXIX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej, skierowanej do uczniów szkół ponadpodstawowych. W tegorocznej edycji w Lublinie wzięło udział 54 uczniów z całego województwa. Od kilku lat organizacją Olimpiady zajmuje się Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych, w tym roku w organizację bardzo aktywnie włączył się WNoZiGP w osobach: prof. dr hab. Ireny Agnieszki Pidek (Instytut Nauk o Ziemi i Środowisku) w roli przewodniczącej oraz dr Małgorzaty Stanickiej (Instytut Geografii Społeczno-Ekonomicznej i Gospodarki Przestrzennej) w roli członka jury.

18 kwietnia dr Krzysztof Kałamucki, prof. UMCS wygłosił wykład otwarty pt. *Blaski i cienie kartografii II RP* w ramach spotkania Polskiej Akademickiej Korporacji Astrea Lublinensis.

19 kwietnia na Wydziale odbył się etap wojewódzki XXIII ogólnopolskiego konkursu „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”, zorganizowany przez Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych. Wzięło w nim udział kilkudziesięciu uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Władze Wydziału podczas wydarzenia reprezentowali prodziekan ds. studenckich prof. dr hab. Wojciech Zgłobicki i zastępczyni dyrektora Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku prof. dr hab. Irena Agnieszka Pidek. Pracownicy wspomnianego Instytutu (dr Agnieszka Krzyżewska, mgr Anna Brzozowska-Junak, dr Krzysztof Siwek i dr Mateusz Dobek) przeprowadzili dla uczestników warsztaty „Z meteorologią na ty”, uczniom zaprezentowano też ofertę edukacyjną Wydziału.

W kwietniu miały miejsce kolejne czwartkowe odczyty Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Geograficznego. 11 kwietnia Anna i Jakub Kunowie opowiedzieli o społeczeństwie Stanów Zjednoczonych podczas prelekcji *8000 mil wśród cudów zachodniego USA*, tydzień później dr Marian Butkiewicz (Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie) przedstawił prelekcję *Pery Bangkoku*, a 25 kwietnia w ramach prologu do Światowego Dnia Ziemi mgr inż. Waldemar Kuśmierczyk z Nadleśnictwa Janów Podlaski opowiedział

o osobliwościach przyrodniczych Lasów Janowskich. Następnie w wydziałowej bibliotece odbył się wernisaż wystawy kartograficznej „Dziedzictwo przyrodnicze i kulturowe Lasów Janowskich na mapach”.

Wyjazdy

Maja Potęga, studentka II stopnia geoinformatyki, od 26 lutego do 12 kwietnia realizowała kurs naukowy „AG-330 Permafrost and Periglacial Environments” w Centrum Uniwersyteckim UNIS w Longyearbyen na Svalbardzie w ramach projektu CRIOS (Cryosphere Integrated Observatory Network).

Naukowcy w mediach

W ramach porozumienia o współpracy między UMCS a spółką Corner Media sp. z o.o. na portalu dziennikwschodni.pl regularnie (co piątek) ukazują się prognozy pogody prezentowane przez studentów UMCS. Prognozy są przygotowywane przez pracowników Instytutu Nauk o Ziemi i Środowisku – mgr Annę Brzozowską-Junak i dr. Krzysztofa Siwka.

Światowy Dzień Ziemi, który odbył się 26 kwietnia na Wydziale, przyciągnął uwagę mediów. Relacje z wydarzenia pojawiły się m.in. w Polskim Radiu Lublin, Akademickim Radiu Centrum i TVP3 Lublin.

Wydział Pedagogiki i Psychologii

Doktoraty

4 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Sylwii Zubrzyckiej. Tytuł pracy: *Psychospołeczne korelaty kompetencji społecznych asystentów rodzin*. Promotor: dr hab. Marta Czechowska-Bieluga, prof. UMCS. Promotor pomocniczy: dr Patrycja Zielińska. Recenzenci: dr hab. Joanna Szymanowska, prof. UwB (Uniwersytet w Białymstoku) i dr hab. Beata Szluz, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski). Rada Naukowa Instytutu Pedagogiki na posiedzeniu 29 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr Sylwii Zubrzyckiej stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

11 marca odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr. Roberta Ćwikowskiego. Tytuł pracy: *Efektywność programu zapobiegania nieprzystosowaniu społecznemu małoletnich z udziałem rodziców*. Promotor: dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent, prof. UMCS. Promotor pomocniczy: dr Zbigniew Chodkowski. Recenzenci: dr hab. Irena Pospiszyl, prof. APS (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie) i dr hab. Piotr Nowakowski, prof. UR (Uniwersytet Rzeszowski). Rada Naukowa Instytutu Pedagogiki na posiedzeniu 29 kwietnia przyjęła uchwałę o nadaniu mgr. Robertowi Ćwikowskiemu stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie pedagogika.

Wydarzenia

21 marca w Instytucie Pedagogiki odbyło się kolejne spotkanie naukowe z cyklu „Czwartki Badawcze”. Gościem był prof. dr hab. Roman Leppert z Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy. Wygłosił wykład pt. *O (nie) możliwości badania potocznej wiedzy o wychowaniu*. Wychodząc od klasycznego i współczesnego rozumienia wiedzy potocznej, ujawniał sposoby docierania do tego typu wiedzy oraz podkreślił istotne w tym obszarze kategorie: autokonstrukcja wiedzy/narracji edukacyjnej, legitymizacja potoczności, wiedza potoczna a wiedza naukowa.

Goście

Mgr Małgorzata Galbarczyk, psycholog, psychoterapeuta i menadżer Talking Therapies National Health Service (NHS, East Sussex) już po raz drugi była gościem Katedry Psychologii Klinicznej i Neuropsychologii. 16 kwietnia wygłosiła wykład otwarty pt. *Czynniki warunkujące wysoką jakość terapii psychologicznych z perspektywy wieloletniej praktyki*. Przedstawiła strukturę i organizację placówek terapeutycznych w Anglii, zasady realizacji poszczególnych etapów kontaktu z osobami doświadczającymi problemów ze zdrowiem psychicznym oraz wypracowane procedury podwyższające jakość pracy terapeutycznej.

22 kwietnia w Instytucie Pedagogiki odbyło się seminarium naukowe z udziałem badaczy z Akademii Wychowania Fizycznego we Wrocławiu: rektorem prof. dr hab. Andrzejem Rokitą oraz prorektorem dr. Ireneuszem

Cichym, którzy przedstawili prezentację pt. „RUCH, KTÓRY UCZY- EDUball/BRAINball i mini-EDUball/mini-BRAINball w edukacji i terapii dzieci oraz osób w późnej dorosłości”. Podczas spotkania dyskutowano nad możliwościami badań w ramach interdyscyplinarnej współpracy nad wykorzystaniem metody Eduball w wychowaniu i rozwoju dziecka oraz wzmacnianiu dobrostanu psychofizycznego osób dorosłych i starszych. W seminarium uczestniczyli pracownicy Instytutu Pedagogiki, a także dr. hab. Grzegorz Wójcik, prof. Uczelni z Katedry Neuroinformatyki i Inżynierii Biomedycznej i dr Tomasz Bielecki, prof. Uczelni, dyrektor Centrum Kultury Fizycznej UMCS.

29 kwietnia Instytut Pedagogiki odwiedzili naukowcy z Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu. Wizyta miała na celu omówienie postępów prac w ramach wspólnego projektu badawczego związanego z analizą wyobrażeń religijnych dzieci i młodzieży w Polsce i Czechach. W projekcie ze strony czeskiej uczestniczą: prof. Tomasz Bubik wraz z zespołem badawczym z The Cognitive Laboratory (CO-LAB), a ze strony polskiej: dr hab. Teresa Parczewska, prof. UMCS; dr hab. Stanisława Byra, prof. UMCS; dr Małgorzata Chojak; mgr Anna Gawron.

Wydział Politologii i Dziennikarstwa

Habilitacje

12 kwietnia Rada Naukowa Instytutu Nauk o Polityce i Administracji na podstawie wniosku Komisji Habilitacyjnej w składzie: przewodniczący – prof. dr hab. Agnieszka Pawłowska (Uniwersytet Rzeszowski), sekretarz – dr hab. Joanna Sanecka-Tyczyńska, prof. UMCS, recenzenci: prof. dr hab. Andrzej K. Piasecki (Uniwersytet Wrocławski), dr hab. Waldemar Tomaszewski, prof. UWM (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), dr hab. Michał Kubiak, prof. UG (Uniwersytet Gdański), dr hab. Maciej Drzonek, prof. US (Uniwersytet Szczeciński), członek komisji – dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS podjęła uchwałę o nadaniu dr Justynie Wasil stopnia doktora habilitowanego nauk społecznych

w dyscyplinie nauki o polityce i administracji. Osiągnięcie naukowe – monografia pt. *Przywództwo lokalne kobiet w Polsce. Studium gmin wiejskich*.

Sukcesy

Dyrektor INoPiA dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS została powołana do Grupy ds. Partycypacji Społecznej przy Minister ds. Społeczeństwa Obywatelskiego. Grupa wypracuje warunki do rozwoju nowoczesnych form partycypacji społecznej, takich jak budżety obywatelskie, panele obywatelskie, działania ruchów miejskich, narzędzia partycypacyjne itp.

Dr Kamil Aksiuto z Katedry Teorii Mediów otrzymał stypendium Fundacji Kościuszkowskiej w związku z realizacją projektu pt. „The Legacy of Richard Rorty as a Public Intellectual”. Badania związane z tym tematem dr Aksiuto będzie prowadził jesienią 2024 r. podczas trzymiesięcznego pobytu w Institute for American Thought, który jest częścią Indiana University Purdue University Indianapolis.

Instytut Stosunków Międzynarodowych otrzymał grant Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wysokości 237 500 zł na realizację projektu pt. „Partnerstwo Polski i Ukrainy w warunkach zmiany systemu międzynarodowego”. Kierownikiem grantu jest prof. dr hab. Marek Pietraś, dyrektor ISM. Grant realizowany będzie we współpracy z Instytutem Europy Środkowej i Instytutem Stosunków Międzynarodowych Uniwersytetu Tarasa Szewczenki w Kijowie. Projekt badawczy obejmuje trzy zadania: wydanie monografii w języku polskim i ukraińskim pt. *Partnerstwo Polski i Ukrainy w warunkach zmiany systemu międzynarodowego*; zorganizowanie międzynarodowej konferencji na temat stosunków Polski i Ukrainy w zmieniającej się przestrzeni geopolitycznej regionu Europy Środkowej i globu; przygotowanie kolejnego raportu (po opublikowanym w 2021 r.) na temat partnerstwa Polski i Ukrainy z rekomendacjami dla praktyki politycznej.

Wydarzenia

Po co Rosji i Rosjanom wojna przeciwko Ukrainie? – to jeden z kluczowych tematów, który został poruszony w książce pt. *Zabić Ukrainę. Alfabet rosyjskiej agre-*

sji. Jej autor, Marcin Ogdowski, 11 kwietnia odwiedził Wydział, by zaprezentować społeczności akademickiej swoją najnowszą publikację i podzielić się spostrzeżeniami na temat brutalnej wojny, która trwa w Ukrainie. Spotkanie poprowadził dr Jakub Olchowski z Katedry Bezpieczeństwa Międzynarodowego. Wydarzenie zostało zorganizowane przez ISM.

12 kwietnia Koło Naukowe Debat Oksfordzkich przeprowadziło warsztaty z debat oksfordzkich dla studentów i doktorantów. Wykładowo-warsztatowy charakter spotkania pozwolił uczestnikom kompleksowo zapoznać się z teorią i praktyką mówczą.

Z inicjatywy dziekana dr. hab. Wojciecha Ziętary, prof. UMCS – w celu pogłębienia współpracy między interesariuszami zewnętrznymi a Wydziałem w zakresie jakości kształcenia – na kierunku bezpieczeństwo narodowe został powołany Zespół Interesariuszy Zewnętrznych. W skład Zespołu weszli: Tomasz Mroziński – zastępca dyrektora Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego; podinsp. Edyta Papiewska – naczelnik Wydziału Kadr i Szkolenia Komendy Miejskiej Policji w Lublinie; Rafał Dobrowolski – główny specjalista ds. obronnych oraz ds. obrony cywilnej w Biurze Bezpieczeństwa Urzędu Marszałkowskiego w Lublinie; Aneta Mierzwa – zastępca dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Lublinie; Wiktoria Herun – kierownik Referatu Wspierania Akademickości Wydziału Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin; Dariusz Krzysztofik – główny specjalista w referacie ds. obronnych i obrony cywilnej w Wydziale Bezpieczeństwa Mieszkańców i Zarządzania Kryzysowego Urzędu Miasta Lublin. Prof. Wojciech Ziętara złożył na ręce wymienionych osób powołania do Zespołu w asyście dr hab. Katarzyny Marzędy-Młynarskiej, prof. UMCS – przewodniczącej zespołu programowego na kierunku bezpieczeństwo narodowe.

17 kwietnia w przestrzeniach wydziałowej galerii „Na Poziomie” odbył się wernisaż wystawy pt. „Ogrody ekspresji”. Opiekunką artystyczną i pomysłodawczynią wystawy była dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS. Ekspozycja przedstawia wykonane w różnych mediach prace artystyczne studentów, którzy podzielili się swo-

imi twórczymi umiejętnościami z okazji Światowego Dnia Sztuki.

22 kwietnia podczas konwersatorium prowadzonego przez dr. Mateusza Sobiecha z Katedry Mediatyzacji studentów kierunku dziennikarstwo i komunikacja społeczna odwiedził Michał Gryckiewicz – komentator sportowy oraz ekspert w serwisach kanalsportowy.pl i meczyki.pl. Gość opowiedział m.in. o pracy komentatora sportowego i budowaniu kanału na YouTube.

24 kwietnia odbyło się kolejne spotkanie Akademickiego Dyskusyjnego Klubu Książki, tym razem pod hasłem „Książki o książkach”. Uczestnicy dyskutowali o roli książek w kulturze, pasji czytania oraz lekturowych inspiracjach. Inicjatorem i organizatorem cyklu spotkań Klubu jest Katedra Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej.

24 kwietnia na Wydziale miało miejsce spotkanie dyskusyjne pt. „Umówmy się na Polskę”. Jego celem było przyjrzenie się zmianom systemu politycznego i społecznego w kraju, które zostały zaproponowane przez prof. Antoniego Dudka w książce o tym samym tytule.

Goście

W dn. 8–13 kwietnia w Instytucie Nauk o Polityce i Administracji w ramach programu Erasmus+ gościli doc. Alexander Onufrák i dr Ján Ruman z Katedry Politologii Uniwersytetu Pavla Jozefa Šafárika w Košiciach (Słowacja). W trakcie pobytu naukowcy spotkali się z dr hab. Katarzyną Radzik-Maruszak, prof. UMCS – dyrektorem Instytutu oraz z dr. hab. Wojciechem Ziętarą, prof. UMCS – dziekanem Wydziału. Rozmawiali m.in. o kwestiach związanych ze współpracą międzynarodową. Goście uczestniczyli także w licznych spotkaniach i dyskusjach naukowych m.in. z dr hab. Katarzyną Kuć-Czajkowską, prof. UMCS, dr. Adrianem Szumowskim i dr Eweliną Kancik-Kołtun.

Wyjazdy

23 kwietnia w siedzibie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego odbyło się spotkanie ministra Dariusza Wieczorka z dyrektorami instytutów nauk o komunikacji społecznej i mediach, w tym z prof. dr hab. Iwoną Hofman, dyrektorem INoKSiM UMCS. Celem

spotkania było omówienie głównych problemów rozwoju dyscypliny.

W dn. 25–26 kwietnia w Katowicach odbyły się warsztaty pt. „Scientists as Knowledge Brokers and Better Science Management as a Synergy Effect of the Polish-Norwegian Collaboration”, którego głównym organizatorem i jednym z prelegentów była dr Monika Szkarłat z Katedry Administracji Publicznej. W wydaniu z ramienia UMCS wzięły również udział dr Katarzyna Mojska z Katedry Międzynarodowych Stosunków Politycznych i dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS z Katedry Teorii Mediów. Warsztaty były adresowane do ekspertów w dziedzinie komunikacji i marketingu, dziennikarzy naukowych, badaczy i praktyków dyplomacji naukowej, organizacji pozarządowych oraz innych struktur specjalizujących się w transferze wiedzy eksperckiej do procesów decyzyjnych oraz komunikacji nauki do społeczeństwa.

Publikacje

W najnowszym numerze czasopisma naukowego „Res Rhetorica” pt. *Retoryka (nie)pamięci | Rhetoric of remembrance/oblivion* (tom 11, nr 1/2024) ukazały się interdyscyplinarne artykuły naukowcy z INoKSiM: dr hab. Magdaleny Piechoty, prof. UMCS (*Przeciw niepamięci – retoryka wspomnienia rodzinnego w „Fałszach pieprzu” Moniki Sznajderman*) i dr hab. Marty Wójcickiej, prof. UMCS (*Retoryka pamięci zbiorowej – ujęcia, perspektywy i problemy badawcze*).

Nakładem Wydawnictwa Naukowego i Edukacyjnego SBP ukazała się monografia pt. *Marketing w działalności bibliotecznej*, stanowiąca kompendium wiedzy na temat badań i praktyk marketingowych w instytucjach kultury. W opracowaniu znalazły się trzy rozdziały przygotowane przez badaczki z Katedry Informatologii, Bibliologii i Edukacji Medialnej: dr hab. Anity Has-Tokarz, prof. UMCS (*Event marketing*), dr Krystyny Kwapisiewicz-Hudzik (*Lobbying a działalność marketingowa bibliotek*) i dr Renaty Malesy (*Marketing partnerski i więzi partnerskie*).

Naukowcy w mediach

3 kwietnia dr Ilona Dąbrowska z Katedry Mediatyzacji dyskutowała o cechach charakterystycznych epoki

kultury transparenacji w audycji „Pogotowie ratunkowe” Polskiego Radia Lublin. Opowiedziała o niebezpieczeństwach, które czyhają na internautów w przypadku nadmiernego i nieprzemyślanego ujawniania w internecie szczegółów własnego życia prywatnego.

W kwietniu naukowcy z WPiD byli gośćmi porannego programu *To dobry dzień*, emitowanego na antenie TVP3 Lublin. 4 kwietnia dr hab. Marta Wójcicka, prof. UMCS z Katedry Komunikacji Medialnej opowiedziała o swoich wieloletnich badaniach nad pamięcią zbiorową oraz o tożsamości- i kulturotwórczych funkcjach pamięci zbiorowej. Zaprezentowała też swoją najnowszą książkę pt. *Medialne dyskursy (nie)pamięci zbiorowej*. Również 4 kwietnia, z okazji Międzynarodowego Dnia Wiedzy o Minach i Działaniach Zapobiegających Minom, kierownik Katedry Bezpieczeństwa Międzynarodowego dr hab. Katarzyna Marzęda-Młynarska, prof. UMCS przybliżyła widzom znaczenie i cele ustanowionego w 2005 r. Dnia, a także opowiedziała o historii rozpropagowania problemu min i niewybuchów. Z kolei 15 kwietnia dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS z Katedry Komunikacji Medialnej rozmawiała o sztuce, a w szczególności o przypadającym na ten dzień, w urodziny Leonarda da Vinci, obchodach Światowego Dnia Sztuki.

9 kwietnia dr hab. Katarzyna Radzik-Maruszak, prof. UMCS, dyrektor INoPiA w komentarzu dla „Dziennika Wschodniego” opowiedziała o tym, jaki wpływ na polityczny krajobraz Lublina i regionu mają wyniki wyborów samorządowych.

Zastępca dyrektora INoKSiM dr Wojciech Maguś udzielił wielu komentarzy eksperckich podsumowujących samorządową kampanię wyborczą. Wypowiedział się także na temat wyniku wyborów oraz frekwencji. Powyborcze analizy eksperckie dr. Magusia zostały wykorzystane przez Polską Agencję Prasową, Radio Lublin, TVP3 Lublin, TVP Info, „Dziennik Wschodni”, portal NaTemat, tygodnik „Wspólnota”/portal Lublin24.pl.

19 kwietnia dyrektor ISM prof. dr hab. Marek Pietraś opowiedział o międzynarodowych konsekwencjach napiętej sytuacji na Bliskim Wschodzie w audycji „Gość Radia Lublin”. Z kolei 25 kwietnia, w studiu programu „Gość Panoramy” TVP3 Lublin, poddał analizie

decyzje polskich partii politycznych z kontekście kształtowania list wyborczych kandydatów w tegorocznych wyborach do Parlamentu Europejskiego.

Doktoraty

22 kwietnia odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej mgr Magdaleny Węclawskiej-Misiurek. Temat pracy: *Procedura kontroli praworządności jako uprawnienie Komisji Europejskiej a regulacje konstytucyjne wybranych państw członkowskich Unii Europejskiej*. Promotor: dr hab. Sławomir Patyra, prof. UMCS. Recenzenci: dr hab. Agnieszka Bień-Kacała, prof. US (Uniwersytet Szczeciński), dr hab. Joanna Juchniewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) i dr hab. Krzysztof Urbaniak, prof. UAM (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu). Rada Naukowa Instytutu Nauk Prawnych na posiedzeniu 24 kwietnia podjęła uchwałę o nadaniu mgr. Magdalenie Węclawskiej-Misiurek stopnia naukowego doktora w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne.

Konferencje

12 kwietnia w formule online odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Postępowania odrębne A.D. 2024, czyli w poszukiwaniu modelu optymalnego”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS we współpracy z Katedrą Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego. Konferencja składała się z panelu eksperckiego, podczas którego referat pt. *Proces wekslowy według Kodeksu postępowania cywilnego* wygłosił dr Jan Mojaka z Katedry Prawa Cywilnego, radca prawny z kancelarii IUS EST ARS, oraz ośmiu paneli tematycznych.

W dn. 17–19 kwietnia prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, prof. dr hab. Leszek Leszczyński, dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS i dr hab. Bartosz Liżewski, prof. UMCS uczestniczyli w corocznej międzynarodowej konferencji naukowej, organizowanej przez Europejskie Stowarzyszenie Wydziałów Prawa

(ELFA). Konferencja odbyła się w Edynburgu (Wielka Brytania), a jej tematem były globalne problemy edukacji prawniczej.

26 kwietnia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Czy prawo może uratować środowisko? Ochrona środowiska z perspektywy prawnej”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Prawników UMCS. Konferencja składała się z dziewięciu paneli tematycznych.

Wydarzenia

10 kwietnia odbył się wykład ekspercki pt. *Aktualne problemy w tzw. procesach frankowych – ewolucja statusu frankowiczów* dr. Jana Mojaka na temat sporów oraz działań prawnych dotyczących kredytów frankowych.

15 kwietnia odbył się „Dzień z prawem”. Wydarzenie miało charakter wydziałowych drzwi otwartych i rozpoczęło się od spotkania eksperckiego z udziałem: wicemarszałka Senatu Michała Kamińskiego, senatora Jacka Treli, dyrektora Biura Legislacyjnego Kancelarii Sejmu dr. Piotra Kędziory i wicedyrektor Departamentu Prawnego i Kształcenia Rządowego Centrum Legislacji Barbary Trojanowskiej. Dla uczniów szkół średnich była to wyjątkowa okazja do pogłębienia wiedzy na temat podstaw procesu legislacyjnego i współczesnych wyzwań w zakresie tworzenia prawa. W ramach „Dnia z prawem” zaprezentowano: wydziałową ofertę dydaktyczną, działalność na Wydziale organizacji studenckich i kół naukowych, symulację procesu sądowego oraz wykłady eksperckie.

15 kwietnia dr hab. Marcin Uliasz, prof. URad wygłosił wykład pt. *Wykonalność tytułu wykonawczego*. Wydarzenie zostało zorganizowane przez Katedrę Postępowania Cywilnego i Międzynarodowego Prawa Handlowego oraz Koło Naukowe Postępowania Cywilnego.

17 kwietnia odbyło się spotkanie poświęcone stażom w instytucjach unijnych, zorganizowane przez Regionalny Ośrodek Debaty Międzynarodowej w Lublinie oraz Katedrę Prawa Unii Europejskiej UMCS. Spotkanie poprowadziły Beata Wcisły-Białek i Justyna Cichowska z Departamentu Komitetu ds. Europejskich Kancelarii Premiera.

Skutecznie budujemy polsko-amerykańskie relacje

Rozmowa z dr. Andrzejem Demczukiem – dyrektorem Amerykańskiego Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner

W kwietniu na naszym Uniwersytecie miało miejsce uroczyste otwarcie Amerykańskiego Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner. Jednostka ta, którą Pan kieruje, działa już jednak nieco dłużej, bo od grudnia 2023 r. Zaczniemy więc od wyjaśnienia, z czyjej inicjatywy ją powołano.

Od wielu lat w ponad 150 krajach na całym świecie funkcjonuje program US State Department – American Spaces. Polega on na tym, że w danych państwach ambasady, w tym przypadku Ambasada Amerykańska w Polsce z siedzibą w Warszawie, otwierają centra przy swoich placówkach, konsulatach lub we współpracy z różnymi instytucjami (np. bibliotekami, domami kultury, uniwersytetami).

Amerykańskie Centrum Edukacji i Biznesu American Corner w Lublinie jest afiliowane przy Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej – najlepszym i największym ośrodku akademickim w tej części Polski. Jest to wspólna inicjatywa władz Uczelni, na czele z JM rektorem prof. Radosławem Dobrowolskim, i przedstawicieli Ambasady USA w Polsce – na czele z JE ambasadorem USA w Polsce dr. Markiem Brzezinskim. Warto zauważyć, że w zeszłym roku to właśnie ambasador Brzezinski zainaugurował na UMCS w Instytucie Stosunków Międzynarodowych, którego dyrektorem jest

prof. dr hab. Marek Pietraś, cykl ważnych i do dzisiaj cieszących się bardzo dużą popularnością spotkań pn. „Diplomatic Talks” („Rozmowy Dyplomatyczne”).

Misją Centrum jest budowanie przyjaźni i współpracy między Polakami i Amerykanami. Bezpłatnie dostarczamy rzetelne informacje w obszarach kultury, edukacji i szeroko pojętego biznesu, dzięki temu stwarzamy ogromne możliwości zarówno dla Polaków, którzy planują studiować, pracować bądź założyć firmę w Stanach Zjednoczonych, jak i dla Amerykanów, którzy chcą robić to samo w Polsce. Dlatego też m.in. w siedzibie naszej jednostki mamy tapetę przedstawiającą Brooklyn Bridge, który symbolizuje przyjaźń łączącą oba kraje.

Jakie zadania realizuje American Corner?

Główne obszary naszej działalności to: edukacja, biznes i kultura.

Na przykład, jeśli chodzi o edukację, organizujemy w tej chwili trzy serie debat: nuklearne, polityczne i wojskowe. W debatach biorą udział znani ludzie kultury, nauki i biznesu razem z uczniami szkół średnich i studentami. W przypadku American Corner UMCS Nuclear Debates uczestnicy zostają podzieleni na dwie drużyny, składające się z ucznia szkoły średniej, studenta i naukowca. Ostatnia debata nuklearna w mar-

Foto: Bartosz Pol

cu dotyczyła sposobu wytwarzania energii elektrycznej w 2050 r. Zapraszamy do współpracy różne szkoły – nie tylko te z Lublina, ale także spoza miasta, żeby stwarzać większe możliwości rozwoju dla młodzieży, która na co dzień ma do nich utrudniony dostęp.

Druga seria to debaty wojskowe (Military Debates). Co ciekawe, nie organizujemy ich tylko w Lublinie, ale również w innych miastach Polski. Niedawno przeprowadziliśmy taką debatę w Muzeum Marynarki Wojennej w Gdyni. Uczestniczyli w niej byli komandorzy i profesorowie wyższych uczelni, którzy dyskutowali o sytuacji na Bliskim Wschodzie oraz istotnej roli szlaków morskich.

Trzecia seria to Debaty Polityczne (Political Debates). W kwietniu zorganizowaliśmy debatę prezyden-

cką Trump vs. Biden z udziałem czołowych amerykańskich politologów oraz naszych studentów z UMCS.

A dlaczego tak bardzo stawiamy na debaty? Ponieważ angażują aktywnie nie tylko publiczność, ale przede wszystkim młodzież licealną i studentów. Przy okazji możemy pokazać z „innej strony” nasz Uniwersytet i jego bogatą ofertę edukacyjną.

Prowadzimy też darmowe warsztaty dla dzieci, studentów i seniorów, które umożliwiają im poprawę znajomości języka angielskiego. Niedawno zainaugurowaliśmy pilotażowy program pt. „Discover America / Discover Poland”. Wytypowani uczniowie dwóch lubelskich szkół (V Liceum Ogólnokształcącego im. Marii Skłodowskiej-Curie i XXI Liceum Ogólnokształcącego im. Stanisława Kostki) raz w miesiącu przychodzą

do nas na cały dzień i biorą udział w zajęciach w języku angielskim przygotowanych na podstawie ich zainteresowań, pasji.

Drugim obszarem naszej działalności jest biznes. We współpracy m.in. z Polskim Towarzystwem Gospodarczym organizujemy konferencje i spotkania dla przedsiębiorców potrzebujących wsparcia w dotarciu na rynek amerykański. Na przykład firma BHM, która produkuje ekskluzywne meble i eksportuje je do Austrii, Szwajcarii, Zjednoczonych Emiratów Arabskich, poszukuje kontaktów w Stanach Zjednoczonych i zwróciła się do nas o pomoc.

Ostatni obszar działalności to kultura. Organizujemy koncerty. W styczniu odbył się koncert „Polish Hollywood” – wystąpili stypendyści Fulbrighta, którzy zagrali muzykę skomponowaną przez polskich artystów do dużych amerykańskich produkcji filmowych.

Z tego, co Pan mówi, wynika, że skala działań Centrum jest ogromna. A kto wchodzi w skład zespołu, który realizuje wymienione zadania?

W Centrum pracują Polacy, którzy posiadają tzw. *American experience*, oraz osoby z zagranicy, w tym rodowici Amerykanie, np. dr Christopher Ballengee. Do tego dochodzą liczni praktykanci i wolontariusze z różnych kontynentów. Część z tych osób jest w jakiś sposób związana ze Stanami (np. odwiedziła ten kraj), a inni po prostu się nim interesują. Ja sam studiowałem, a następnie pracowałem przez 12 lat w USA. Podobnie pani Agnieszka Kaliniak – koordynator prac w AC UMCS. Z kolei dr Ballengee urodził się i studiował w USA, ale od kilku lat mieszka i pracuje w Lublinie. Można więc powiedzieć, że znamy Stany Zjednoczone od różnych stron, nie tylko od strony edukacji.

American Corner to jedna z zaledwie sześciu tego typu jednostek w Polsce. Czy w związku z tym jej powołanie zwiększyło renomę naszej Uczelni?

Tak jak powiedziałem, UMCS jest najlepszą i największą uczelnią publiczną w regionie. Z roku na rok studiuje u nas coraz więcej studentów z zagranicy, a nasi naukowcy realizują liczne międzynarodowe projekty badawcze i edukacyjne. Nie ma co do tego wątpliwości, że umiędzynarodowienie jest istotnym elementem rozwoju Uniwersytetu. W działania zwiększające poziom umiędzynarodowienia wpisuje się właśnie powołanie

do życia Amerykańskiego Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner. Jego istnienie stanowi dużą wartość nie tylko dla Uczelni i społeczności akademickiej, ale również dla mieszkańców Lublina i okolic. Z oferty Centrum korzysta m.in. uboga młodzież z małych miejscowości spoza miasta. Jak sama Pani słusznie zauważyła, takich instytucji w Polsce jest tylko kilka, dlatego afiliowanie jednej z nich przy naszym Uniwersytecie to niewątpliwy sukces i prestiż. American Corner UMCS jest otwarty codziennie od dziewiętej do siedemnastej, pięć dni w tygodniu i może do nas przyjść każdy *for free*. Na miejscu jest możliwość bezpłatnego skorzystania z amerykańskiej biblioteki elektronicznej *e-library* i to w towarzystwie pysznej amerykańskiej kawy!

Proszę jeszcze opowiedzieć, czy objęcie funkcji dyrektora American Corner traktuje Pan jako kolejne wyzwanie w swojej karierze zawodowej.

Tak, ale przede wszystkim traktuję to jako pewnego rodzaju misję. Chciałbym podzielić się z innymi tym, co uzyskałem, co przeżyłem i czego nadal doświadczam często przebywając w USA. *American dream* żyje i ma się całkiem dobrze!

W 1992 r., mając zaledwie 19 lat, wyjechałem do Stanów. Nie było to zgodne z wolą mojej mamy, która jest lekarzem i liczyła, że pójdę w jej ślady. Wcześniej gościliśmy w naszym domu Amerykanina – przyjechał na wymianę, pracował społecznie w Monarze, uczył w jednej z lubelskich szkół języka angielskiego, a przy okazji sam uczył się polskiego.

Ta przyjaźń przetrwała do dzisiaj. To właśnie Rob Reed zainteresował mnie Stanami. Wyjechałem najpierw na rok, później przedłużyłem pobyt i wizę na następne osiem lat. Tam studiowałem, pracowałem i wróciłem m.in. po to, żeby mówić otwarcie o tym, że Ameryka stwarza możliwości, które można wykorzystać z pożytkiem nie tylko dla siebie, ale również dla innych. Kilka lat temu ostatni rok moich studiów doktoranckich spędziłem jako stypendysta Fulbrighta w Waszyngtonie DC. Otrzymałem nagrodę Fulbright Junior Research Award 2020/2021. Dzisiaj jestem ambasadorem Fulbrighta, wykładam w Instytucie Stosunków Międzynarodowych UMCS i pracuję jako dyrektor w Amerykańskim Centrum Edukacji i Biznesu.

See you at the American Corner UMCS!

Rozmawiała Magdalena Cichocka

Różne oblicza trudności grafomotorycznych

Okiem eksperta

Dysgrafię kojarzymy zwykle z brzydkim pismem czy brakiem estetyki. W Polsce w obszarze edukacji termin ten wprowadziła prof. Marta Bogdanowicz dla określenia trudności w kaligraficznym pisaniu, chcąc oddzielić je od trudności ortograficznych. Różne mogą być oblicza dysgrafii, a także szerzej – trudności grafomotorycznych, które powodują, że niektórzy z nas nie potrafią pisać kształtnie, czytelnie, sprawnie (z różnych powodów). Wiele osób doświadcza trudności grafomotorycznych przez długie lata, może to być kłopot na całe życie. Badania własne, zrealizowane wspólnie z dr hab. Urszulą Mirecką, obecnie em. prof. UMCS, pozwoliły przybliżyć wiele problemów dotyczących grafomotoryki oraz pokazać różnorodność zjawisk występujących wraz z podjęciem nauki pisania na podstawowym etapie edukacji szkolnej i w czasie późniejszym.

Ważny jest poziom graficzny pisma, ale i przebieg czynności pisania

Koncentracja na poziomie graficznym pisma i zapisanym tekście nie oznacza, że przebieg czynności pisania jest nieważny – przeciwnie, strona graficzna pisma jest z nim ściśle związana.

U uczniów, jeśli chodzi o przebieg pisania, najwięcej problemów wiąże się ze sposobem trzymania długopisu (ołówka, pióra itp.) i postawą siedzącą (pozycją głowy, tułowia). Przykładowo wielu uczniów trzyma długopis tak, że nie może nim operować precyzyjnie, swobodnie. Czasem obejmują długopis palcami zbyt nisko, palce niemal dotykają kartki, zasłaniając zapisywany właśnie tekst. Nierzadko dłoń nie ma podparcia na ławce, nadgarstek jest mocno wygięty. Napięcie mięśniowe bywa

wzmoczone bądź przeciwnie – obniżone. Uczeń opiera się tułowiem o stół, ma skrępowane ruchy rąk („leży” na ławce), mocno garbi się przy pisaniu, ma zwieszoną głowę („pisze nosem”). Bolączką jest również wolne tempo pisania – niekiedy uczniowie w ogóle nie są w stanie nadążyć na lekcjach za klasą, zapisują tekst tylko częściowo, z lukami. Pojawia się męczliwość (i np. próby rozluźnienia ręki: prostowanie dłoni, poruszanie palcami), narastają negatywne emocje, demotywacja.

Bywa, że poziom graficzny pisma odzwierciedla niekorzystne zmiany zachodzące w zakresie przebiegu pisania oraz zmniejszającą się wydolność piszącego w czasie dłuższej pracy (można to zaobserwować na rycinie 1).

Oszłabiona fantazja uczniów w wyłowianym stylu:
*zawołaj a: „Moi drodzy, jacy z wami na
 kraj świata! Tyllio nie w Biernardy,
 bo obun pntowanie m em na co dnie
 w wolole.”*

↑ Rycina 1. Trudności w zakresie pisania – nieregularność zapisu, zniekształcenia nasilające się wraz z wydłużeniem czasu pracy, dające wrażenie coraz mniejszej dbałości o poziom graficzny tekstu w kolejnych linijkach (uczeń kl. V).

jacy z wami nu kraj świata!

↑ Rycina 2. Rzekome błędy ortograficzne – deformowanie liter prowadzące do ich upodobnienia: litera a = litera u, skutkiem czego dekodowanie tekstu jest problematyczne: Jadę z wami na kraj świata! = judę z wumi nu kraj świata! (uczeń kl. VI).

Fot. Bartosz Proń

Paradoksalnie zdarza się też, że pismo ucznia jest chwalone w szkole czy w domu, oceniane jako staranne, a problemy grafomotoryczne są dotkliwe. Mogą one długo umykać uwadze nauczycieli czy rodziców, jeśli przebieg pisania traktowany jest jako nieistotny, a ocenie podlega wyłącznie efekt końcowy, zapisany tekst. Stosunkowo wysoki poziom graficzny pisma może być rezultatem nadmiernego wysiłku, mozolnej i męczącej pracy (czasem nawet pisania „na brudno”, a potem pracochłonnego przepisywania „na czysto”). W starszych klasach, gdy rosną wymagania szkolne i pisze się więcej, niewydolność ucznia z zaburzeniami grafomotoryki rośnie, a porażki są nieuniknione.

Patrząc szerzej na trudności dotyczące przebiegu pisania, w tym nieprawidłowe nawyki, trzeba pamiętać,

że mogą one powodować problemy zdrowotne bądź je nasilać (obecnie powszechne są u dzieci i młodzieży np. wady postawy lub wzroku – właściwa pozycja ciała przy pisaniu ma w tym kontekście kluczowe znaczenie).

Trudności grafomotoryczne mogą negatywnie rzutować na ortografię

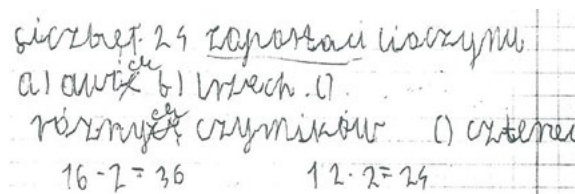
Pisanie ocenia się w aspekcie graficznym oraz ortograficznym. Brak błędów ortograficznych i poprawna pisownia wyrazów to w powszechnym odczuciu kwestia najważniejsza, a jeśli chodzi o stronę graficzną pisma, często zadowolamy się tym, że ktoś pisze (w miarę) czytelnie. Na etapie edukacji podstawowej grafomotoryka wiąże się jednak z nabywaniem ortografii,

pisanie ręczne ma bowiem istotne znaczenie dla rozwoju sprawności ortograficznych i poprawnej pisowni wyrazów.

Zbyt duży wysiłek wkładany w samo zapisywanie tekstu czy efekty niewspółmierne do nakładu pracy (np. pismo mało czytelne, litery rozpoznawane z trudem) ograniczają możliwość skupienia się na poprawności ortograficznej tekstu w trakcie pisania, kontrolowania zapisu, utrwalania poprawnej pisowni. Przykładowo uczeń, nie nadążając za klasą, może pracować bezładnie, opuszczać litery, sylaby czy deformować litery w wyrazach, a także wcale nie zastanawiać się nad ortografią. Czasem uczniowie z trudnościami grafomotorycznymi, choć pracują we właściwym tempie, deformują litery np. w taki sposób, że mylą się one z innymi literami (pojawiają się wówczas tzw. rzekome błędy ortograficzne – przykład pokazano na rycinie 3). W rezultacie wyrazy, a nawet całe fragmenty tekstu mogą być błędnie odbierane, zaś czytający skazany jest na domysły i dochodzi do pomyłek. Niski poziom graficzny pisma (a rzekome błędy ortograficzne też o nim świadczą) zwykle zakłóca odbiór tekstów oraz uczenie się oparte na pisaniu (i czytaniu). Bywa np. istotną barierą w nauce języków obcych, jako że uczenie się słownictwa czy gramatyki wymaga właściwych wzorców wzrokowych wyrazów, czytelnego zapisu, poprawnej pisowni (trudno domyślić się, co zostało zapisane, jeśli nie znamy jeszcze języka).

Trudności grafomotoryczne mogą komplikować zdobywanie wiedzy, przebieg edukacji

Ocena umiejętności pisania, poza etapem nauczania początkowego, kojarzona jest głównie z nauką języka polskiego. Jest to jednak podstawowa umiejętność szkolna, klucz do nauki w ramach wielu przedmiotów, na różnych poziomach edukacji. Sprawności grafomotoryczne odnoszą się do pisania (ale i rysowania, kreślenia), do rozmaitych znaków graficznych: liter (nie tylko naszego alfabetu, zważywszy na naukę języków obcych), znaków interpunkcyjnych, cyfr, znaków działań matematycznych, symboli matematycznych, fizycznych czy chemicznych, znaków z zapisu nutowego itp. W toku nauki ważny jest zarówno poziom graficzny pisma, jak również innych wytworów ucznia: schematów, wykresów, tabel, rysunków pomocniczych itp. – to podstawowe formy graficzne służące

↑ Rycina 3. Problemy z zapisem tekstu na matematyce, ale także cyfr czy znaków działań matematycznych (uczeń kl. IV).

edukacji. Bez sprawnego pisania, rysowania, kreślenia, różnorakie problemy w nauce nawarstwiają się (notatki z zeszytu do matematyki, mało użyteczne nawet dla samego ucznia, pokazano na rycinie 3). Gdyby likwidacja prac domowych w szkołach podstawowych była bezwzględnie konieczna (szczęśliwie nie jest, za konieczne w ramach ćwiczeń w domu uznano bowiem właśnie rozwijanie sprawności motorycznych), niechybnie wielu uczniów czekałaby edukacyjna katastrofa. Niesprawni motorycznie uczeń nie poradzi sobie dobrze z pisaniem (nie tylko odręcznym, korzystanie z klawiatury komputera także wymaga sprawnych ruchów, koordynacji wzrokowo-ruchowej).

Trudności grafomotoryczne mogą poważnie blokować nabywanie umiejętności pisania, a także szerzej – hamować postępy w nauce, nabywanie wiedzy i umiejętności w różnych sferach. Kiedyś mówiono: „Pisze jak kura pazurem, bazgrze, będzie lekarzem” (a aptekarz w końcu rozszyfruje receptę). Niewątpliwie jednak niejedna osoba z trudnościami grafomotorycznymi bez powodzenia mierzyła się z problemami w pisaniu, straciła możliwość realizacji własnych zamierzeń, zdobycia wykształcenia czy zawodu, o jakim marzyła. Niektórzy natomiast przez długie lata musieli się trudzić, czasem pracować ponad siły, by osiągnąć to, co innym w toku edukacji przychodziło z łatwością. Gdy spotkamy w naszej społeczności osoby z trudnościami grafomotorycznymi, spójrzmy na nich życzliwie. Nawet jeśli nadal piszą zbyt wolno lub rozszyfrowanie ich notatek byłoby dla nas nie lada wyzwaniem.

Ryciny 1–3 zaczerpnięto z najnowszej książki A. Domagały pt. *Trudności w pisaniu. Poziom graficzny pisma* (Gdańsk 2023), osoby zainteresowane znajdą tam bogaty materiał ilustracyjny – kilkaset próbek pisma uczniów wraz z omówieniem.

Aneta Domagała

Konferencja „Współczesne problemy nauk humanistycznych i społecznych”

21 marca na Wydziale Prawa i Administracji odbyła się konferencja naukowa pt. „Współczesne problemy nauk humanistycznych i społecznych”, zorganizowana przez Wydział I Nauk Humanistycznych, Społecznych i o Sztuce Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Otwarcia wydarzenia dokonali rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, prezes LTN prof. dr hab. inż. Andrzej Wac-Włodarczyk oraz przewodniczący Wydziału I LTN i dyrektor Instytutu Nauk Prawnych prof. dr hab. Leszek Leszczyński.

Pierwszemu panelowi, obejmującemu nauki humanistyczne, przewodniczył wiceprzewodniczący Wydziału I LTN dr hab. Piotr Krzyżanowski, prof. UMCS. Wygłoszono wówczas cztery referaty: prof. dr hab. Arkadiusz Bałajewski (*Literaturoznawstwo w kontekście współczesnych wyzwań*); dr hab. Przemysław Łozowski, prof. UMCS (*Językoznawstwo w kontekście współczesnych wyzwań*); dr hab. Ewa Solska (*Humanistyka przyszłości – przyszłość humanistyki*); dr hab. Paweł Bytniewski, prof. UMCS (*Czy humanistyka przetrwa wiek XXI?*).

Celem wystąpienia prof. Bałajewskiego było zaprezentowanie sytuacji literaturoznawstwa w kontekście przełomu poststrukturalistycznego i przeorientowania dyscypliny na antysencjonalistyczne procedury interpretacyjne równorzędnych względem siebie propozycji metodologicznych. Współczesną kondycję dyscypliny określa się jako serię „zwrotów”, spośród których naj-

ważniejsze okazały się metodologie tożsamościowe, takie jak wyrosłe z feminizmu *gender studies* oraz postkolonializm. Współczesne literaturoznawstwo posługuje się więc wieloma językami interpretacyjnymi, które krytycznie nastawiony badacz powinien poddać weryfikacji na gruncie eklektycznych praktyk interpretacyjnych.

Prof. Łozowski wskazał, że wyzwaniom współczesności upatrujemy w szeroko rozumianym postmodernizmie, tj. w skłonności do wyrażania i potrzebie zaspokajania interesów partykularnych, jednostkowych, subiektywnych jako alternatyw poznawczych współistniejących w danej wspólnotcie. Językoznawstwo nie spełnia tych rygorów w stopniu zadowalającym, w związku z czym jako nauka o języku okazało się – paradoksalnie – zawierać na tyle niski komponent komunikacji i przypisywać językowi na tyle nieznaczny wymiar narzędzia społecznego, że pojawiła się nowa dyscyplina – nauki o komunikacji społecznej i mediach. Większe zaangażowanie i zaczeplenie społeczne (pamięć, tożsamość, ideologia) może odebrać językoznawstwo status nauki humanistycznej i skierować go w stronę nauk społecznych.

Referat prof. Solskiej objął kwestie obecnych i możliwych ścieżek rozwoju dziedziny humanistyki (jako badań naukowych i edukacji uniwersyteckiej), z uwzględnieniem pytania o powód, dla którego społeczeństwo epoki technonauki i gospodarki opartej na danych (*data-driving economy*) miałyby nadal utrzymywać nauki humanistyczne. Prelegentka poruszyła zagadnienia

ekspansjonizmu metodologicznego, rozwoju programów „humanistyki głębokiej i technologicznej” oraz „humanistyki prewencyjnej”, zmian w zakresie instytucjonalizacji badań i edukacji humanistycznej. Przywołane zostały także hasła przewodnie dla humanistyki przyszłości, m.in.: „Szaty nie mają cesarza” (Stewart Guthrie); „Szukaj wiedzy, gdy cię straszą” (Paweł Cywiński); „Łącz kropki” (Steve Jobs).

Prof. Bytniewski, zastanawiając się nad możliwością przetrwania humanistyki w XXI w., przyjął perspektywę filozofii. Postawił wiele pytań na temat granic nauk, uznając przy tym rozwój nauk humanistycznych za wyzwanie dla własnych tradycji i typowych problemów podejmowanych w ramach badań w zakresie nauk humanistycznych. Zauważył pewną nieadekwatność czy też anachroniczność ogólnikowych analiz dotyczących badań humanistycznych, skoncentrowanych na szczegółowych zagadnieniach, interesujących współczesnych badaczy-humanistów.

Również w drugim panelu, moderowanym przez dziekan WPiA prof. dr hab. Annę Przyborowską-Klimczak, wygłoszono cztery referaty: prof. dr hab. Iwona Hofman (*Multigenetyczność dyscypliny nauki o komunikacji społecznej i mediach*); prof. dr hab. Marek Pietraś (*Paradygmaty nauki i polityki w społeczeństwie ryzyka i świecie zmiany*); dr hab. Tomasz Kijek, prof. UMCS i dr hab. Marcin Lipowski, prof. UMCS (*Nauki ekonomiczne: klasyfikacje, dylematy i wyzwania*); prof. dr hab. Leszek Leszczyński (*Dylematy nauk prawnych. Teoria, praktyka i warianty integracji*).

Prof. Hofman wykazała, że multigenetyczność nauk o komunikacji społecznej i mediach wynika z tradycji humanistycznej i społecznej, w której osadzone są dyscypliny składowe, tj. bibliologia i informatologia, nauki o poznaniu i komunikacji społecznej (humanistyka), nauki o mediach (nauki społeczne). Połączenie dyscyplin w klasyfikacji dziedzin i dyscyplin naukowych obowiązującej od 2018 r. spowodowało konieczność uzgodnienia poszerzonych paradygmatów badań i metodologii. W opisie struktury wewnętrznej dyscypliny wyodrębniono kilkadziesiąt subdyscyplin zorientowanych na główny przedmiot zainteresowania dyscypliny, metodologie, obszar tematyczny.

Prof. Pietraś wskazał, że dla poznania naukowego w dyscyplinie stosunki międzynarodowe istotne są relacje między ontologią życia społecznego i jego episte-

Fot. Michał Piat

mologią, w sytuacji gdy ontologia jest dynamicznym procesem zmiany, warunkującym epistemologię. Epistemologia stosunków międzynarodowych zdominowana jest przez myślenie paradygmatyczne (realizm, liberalizm, konstruktywizm) z problemem historycznego relatywizmu dominujących paradygmatów. Odwołał się do koncepcji społeczeństwa ryzyka jako paradygmatu życia społecznego ze stosunkami międzynarodowymi włącznie, rozróżniając sferę poznania i sferę praktyki politycznej. Ponadto zwrócił uwagę na polityczną akceptację antropocenu.

W dwuautorskim wystąpieniu prof. Kijek przedstawił międzynarodowe i krajowe klasyfikacje nauk ekonomicznych. Następnie odniósł się do tożsamości nauk ekonomicznych oraz omówił przesłanki kryzysu ekonomii jako nauki społecznej. Następnie prof. Lipowski zaprezentował genezę dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Zwrócił uwagę na duże zainteresowanie studentów kształceniem menedżerskim w okresie zmian systemowych w Polsce.

Prof. Leszczyński natomiast scharakteryzował stan nauk prawnych poprzez prezentację dylematów, jakie wiążą się z ich uprawianiem. Wynikają one z faktu, że nauki prawne mają charakter zarówno teoretyczny, jak i praktyczny (z pewną asymetrią na korzyść ich praktyczności, m.in. w związku z rolą dogmatycznych nauk prawnych, wpływających na treść obowiązującego prawa) oraz z ich „lokalności” w kontekście powiązanego z działaniami państwa przedmiotu badań, co z kolei generuje trudności w zakresie umiędzynarodowienia.

W podsumowaniu konferencji uczestnicy zgodzili się co do potrzeby kontynuacji samego pomysłu, wskazując na słuszność poszerzenia zbioru referowanych i dyskutowanych dyscyplin naukowych.

Piotr Szreniawski

Fot. Dawid Pała

Fot. Dawid Pała

Konferencja metodyczna pt. „Wielość myśli pedagogicznych w edukacji dziecka”

11 kwietnia w Instytucie Pedagogiki miała miejsce konferencja metodyczna pt. „Wielość myśli pedagogicznych w edukacji dziecka”, która zgromadziła wielu wybitnych pedagogów, akademików, doradców metodycznych, dyrektorów przedszkoli, szkół oraz nauczycieli i studentów.

Spotkanie rozpoczęła zastępczyni dyrektora Instytutu dr hab. Barbara Bilewicz, która przywitała wszystkich zgromadzonych. Uroczystego otwarcia dokonał zaś dziekan Wydziału Pedagogiki i Psychologii prof. dr hab. Andrzej Różański, przybliżając 50-letnią historię Wydziału oraz sylwetki najbardziej zasłużonych dla WPiP osób.

W pierwszej części wydarzenia uczestnicy mieli okazję wysłuchać inspirujących prezentacji. Dr hab. Barbara Bilewicz w swoim wystąpieniu pt. *Dlaczego warto być nauczycielem innowatorem* podkreśliła istotę zawodu nauczyciela oraz wpływ jego kreatywności na rozwój dzieci i młodzieży, podzieliła się również własnymi doświadczeniami i motywacjami, które skłoniły ją do podejmowania innowacji pedagogicznych. Z kolei dr hab. Jolanta Andrzejewska, prof. UMCS podczas prezentacji pt. *Jak poruszać się w gąszczu rozwiązań innowacyjnych* skupiła się na nowoczesnym sposobie patrzenia na dziecko, podmiotowych, nowatorskich podejściach w pracy pedagogicznej oraz sposobach efektywnego wykorzystania innowacji w edukacji dziecka.

Przygotowano też panel dyskusyjny, w którym udział wzięli metodyczni eksperci w dziedzinie praktyki wychowania przedszkolnego. Katarzyna Mazurek podkreśliła rolę autonomii nauczyciela w kontekście wyboru metod nauczania. Ewelina Ścibak omówiła znaczenie roli nauczyciela w organizowaniu środowiska sprzyjającego samodzielnej aktywności pozazawodowej dzie-

cka. Agnieszka Markiewicz poruszyła temat przejścia od samodzielności do odpowiedzialności, analizując wyzwania współczesnego nauczyciela w kontekście rozwoju społecznego i emocjonalnego uczniów. Natomiast Sylwia Kustosz przedstawiła koncepcję autorskich zabaw, które mają na celu wspieranie rozwoju społecznego i emocjonalnego dzieci.

Zarówno sesję plenarną, jak i panel dyskusyjny moderowała Katarzyna Małek, p.o. dyrektora Przedszkola nr 43 w Lublinie.

Dodatkowo odbyły się warsztaty praktyczne, które umożliwiły uczestnikom bezpośrednie zaangażowanie się w tematykę omawianą podczas konferencji: „Wymysły oparte o zmysły. Warsztat twórczy” (prowadząca Małgorzata Baran); „Z koszyka praktyka. Plan daltoński w pigułce” (Małgorzata Wrona); „Montessori: wczoraj i dziś. Twórcze adaptacje metody Marii Montessori” (dr Małgorzata Centner-Guz, dr Iwona Zwierzchowska); „System wychowawczy Jana Bosko w praktyce przedszkolnej i wczesnoszkolnej” (Agnieszka Markiewicz); „Aktywne słuchanie muzyki” (Zbigniew Wiertel).

Konferencja została zorganizowana przez Wydział Pedagogiki i Psychologii UMCS oraz Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli przy wsparciu firm: MAC Edukacja, Froebel.pl, Agencja Reklamowa Maik, Cezas i Lubella. Wydarzenie patronatem honorowym objęli: rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, marszałek województwa lubelskiego Jarosław Stawiarski, prezydent Lublina dr Krzysztof Żuk i lubelski kurator oświaty Tomasz Szablowski. Patronat medialny sprawowali: TVP3 Lublin i Polskie Radio Lublin.

Barbara Bilewicz

Seminarium naukowe „Mediacje z udziałem osób pokrzywdzonych”

16 kwietnia w Instytucie Pedagogiki w formule hybrydowej odbyło się seminarium naukowe pt. „Mediacje z udziałem osób pokrzywdzonych”, zorganizowane przez Katedrę Pedagogiki Resocjalizacyjnej we współpracy z Wydziałem Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie.

Mediacje są jedną z form sprawiedliwości naprawczej, która stanowi alternatywę dla tradycyjnie pojmowanych oddziaływań resocjalizacyjnych. Wykorzystuje się je w rozwiązywaniu konfliktów w różnych środowiskach. Szczególnym rodzajem są mediacje sądowe, prowadzone m.in. na etapie postępowania przygotowawczego lub wykonawczego w sytuacji popełnienia przestępstwa.

Prelegentami podczas seminarium byli: prof. Anna Maria Passaseo (University of Messina), Giusy Raffaele (Juvenile Mediator, University of Messina), Natale Emanuele Di Nuzzo (Ph.D. Student, University of Messina), dr hab. n. o zdr. Mariusz Wysokiński, prof. UMLub,

dr hab. n. o zdr. Renata Markiewicz (Uniwersytet Medyczny w Lublinie), dr hab. Agnieszka Lewicka-Zelent, prof. UMCS, dr Ewa Grudziwska (Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie), dr Ewa Kosowska-Korniak (mediatorka, O-media Instytut Komunikacji), dr Paweł Kłós (UMCS), dr Ewa Trojanowska (UMCS), mgr Anna Gmurowska (Akademia Wymiaru Sprawiedliwości), mjr w st. spocz. Joanna Turowska (psycholog penitencjarny).

Celem seminarium była wymiana wiedzy i doświadczeń ekspertów zajmujących się mediacją. Wydarzenie adresowane było również do studentów różnych kierunków studiów, aby nie tylko zwiększyć poziom ich wiedzy na temat mediacji, ale też przedstawić im możliwą drogę postępowania, gdyby w przyszłości pracowali z osobami pokrzywdzonymi albo sami znaleźli się w tej grupie.

Katarzyna Korona

Mobilność dydaktyczna pracowników UMCS w Tanzanii

W dn. 22–26 kwietnia grupa pracowników Wydziału Ekonomicznego wzięła udział w wyjeździe edukacyjnym w ramach współpracy z Jordan University w Morogoro (JUCo) w Tanzanii. Uczestnikami programu Erasmus+ byli: dr Konrad Czernichowski (Katedra Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej), dr Grzegorz Grela (Katedra Kapitału Intelktualnego i Jakości) oraz mgr Piotr Wetoszka (Katedra Polityki Gospodarczej i Regionalnej).

Prowadzone przez naszą kadrę zajęcia miały różnorodną tematykę i odbywały się w formie wykładów

i warsztatów. Studenci JUCo usłyszeli m.in. o problemach funkcjonowania gospodarki w warunkach niepewności i ryzyka oraz o zarządzaniu procesami (m.in. transferze wiedzy), a także uczestniczyli w symulacji negocjacji zbiorowych. Wartością dodaną mobilności edukacyjnej było wdrożenie grupy studentów w proces tworzenia i administrowania portalu internetowego. Miało to na celu podniesienie potencjału Jordan University do promowania swojej aktywności w międzynarodowej społeczności akademickiej. Pracownicy UMCS zaprezentowali też naszą ofertę dydaktyczną skierowaną do studentów z zagranicy. Dodatkowo odwiedzili Uniwersytet w Mzumbe, gdzie spotkali się z władzami uczelni oraz studentami. Pobyt w Mzumbe stanowił okazję do rozmów na temat planowanych mobilności dydaktycznych i pogłębiania współpracy w wymiarze badawczym

Mobilność dydaktyczna w ramach programu Erasmus+ stanowi kolejny krok na drodze do zacieśniania współpracy między Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej a ośrodkami badawczo-dydaktycznymi w Tanzanii.

Piotr Wetoszka

Międzynarodowa konferencja o wizerunkach społeczności chłopskich na przestrzeni dziejów

W dn. 16–17 kwietnia w Lublinie odbyła się konferencja naukowa pt. „Obraz społeczności chłopskich w piśmiennictwie, kulturze i sztuce Europy od starożytności do XX wieku/The Image of Peasant Communities in European Written Sources, Culture and Art from Antiquity to the 20th century”. Jej organizatorem był Instytut Historii UMCS w osobach: dr Anny Obary-Pawłowskiej, dr hab. Małgorzaty Kołacz-Chmiel, dr Anny Miączewskiej i dr hab. Mariusza Bartnickiego. Współorganizatorem z ramienia Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie był dr hab. Mateusz Wyżga, prof. UKEN.

Celem konferencji było poszerzenie wiedzy o zagadnieniach wpisujących się w ważny w ostatnim czasie trend w naukach humanistycznych w Polsce, jakim są badania nad dziejami ludności chłopskiej. W nurcie tych rozważań powstają zarówno prace *stricte* naukowe, jak i popularyzatorskie. Intensyfikacja badań nad społecznościami chłopskimi w przeszłości skutkuje wzrostem zainteresowania wśród Polaków historią chłopów oraz dostrzeganiem na różnych poziomach znaczenia tej warstwy dla państwa i społeczeństwa na przestrzeni dziejów. Rozważania prowadzone nad powyższą tematyką nie ograniczają się tylko do polemik czysto akademickich. Coraz częściej przywoływana jest ona

w dyskusjach w prasie, radiu, telewizji oraz w internecie. Dlatego zaistniała potrzeba odtworzenia obrazu społeczności chłopskich, jaki funkcjonował w zabytkach piśmiennictwa, kultury i sztuki w różnych epokach w kontekście ogólnoeuropejskim.

Konferencja zgromadziła wielu przedstawicieli instytucji naukowo-badawczych z różnych części Europy i świata. Polskę reprezentowali uczeni m.in. z Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Instytutu Historii PAN w Warszawie, Uniwersytetu w Białymstoku, Instytutu Archeologii i Etnologii PAN w Krakowie i Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. W obradach wzięli udział także naukowcy z zagranicy, w tym z Brazylii (Państwowy Uniwersytet Południowozachodniej Bahii w Victória da Conquista), Chin (Uniwersytet Tsinghua w Pekinie), Czech (Uniwersytet Południowoczeski w Czeskich Budziejowicach), Hiszpanii (Uniwersytet Autonomiczny w Madrycie), Litwy (Uniwersytet Wileński), Portugalii (Uniwersytet w Coimbrze), Szwecji (Szwedzki Uniwersytet Rolniczy w Uppsali), Wielkiej Brytanii (Uniwersytet w Warwick) i Włoch (Uniwersytet w Pizie). Oprócz historyków referaty wygłosili literaturoznawcy, socjologowie, kulturoznawcy, prawnicy i politolodzy. Interdyscyplinarny charakter konferencji zapewnił sze-

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

roczą perspektywę dla prowadzonych rozważań, a tym samym umożliwił wyczerpujące przedstawienie omawianych zagadnień. W odczytach i towarzyszących im dyskusjach odnoszono się do stereotypów dotyczących chłopów, mechanizmów kreowania ich wizerunków przez zewnętrznych obserwatorów i autorefleksji czynionej przez przedstawicieli wywodzących się ze środowisk chłopskich. Przewidziano również miejsce na refleksję metodologiczną nad badaniami dziejów społeczności chłopskich. Powyższe kwestie są istotne dla

poznania procesów związanych z kształtowaniem się tożsamości kulturowej mieszkańców Europy.

Organizatorzy planują wydanie tekstów pokonferencyjnych w 2025 r. w czasopiśmie naukowym „Res Historica”, afiliowanym przy Instytucie Historii UMCS.

Wydarzenie zostało dofinansowane ze środków budżetu państwa, przyznanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu Doskonała Nauka II – Wsparcie konferencji naukowych.

Anna Obara-Pawłowska

Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Samorząd a państwo – formy uspołecznienia demokracji”

W dn. 25–26 kwietnia odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa pt. „Samorząd a państwo – formy uspołecznienia demokracji”, zorganizowana przez Wydział Prawa i Administracji UMCS we współpracy ze Stowarzyszeniem Naukowym Pro Scientia Iuridica oraz Centrum Badań nad Parlamentaryzmem. Wydarzenie było również okazją do podsumowania dorobku naukowego i dydaktycznego dr. Jacka Sobczaka po blisko 45 latach pracy na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, a także jego działalności społecznej oraz samorządowej.

Celem konferencji było podjęcie dyskusji wokół zagadnienia – uspołecznienia demokracji, w szczególności poprzez różne formy samorządu. W wydarzeniu uczestniczyli zarówno teoretycy prawa oraz nauk politycznych z wielu ośrodków akademickich, jak i przedstawiciele różnych samorządów. Referaty wygłosili m.in. dr Jacek Sobczak – *Województwo, region – partycypacja w funkcjach państwa*, dr Monika Kępa – *Zgromadzenie Delegatów OIRP jako postać uspołecznienia demokracji*, dr Mateusz Chrzanowski – *Udział samorządu radców prawnych w postępowaniu ustawodawczym – dotychczasowe doświadczenia*, dr Maya Pyvovar (UNPL) wraz z dr. Marcinem Gołębiowskim – *Obywatelska inicjatywa*

Fot. Michał Piat

uchwałodawcza jako instrument partycypacji społecznej w Ukrainie oraz dr Marek Woźnicki – *Propozycje zmian systemu wyborczego w wyborach samorządowych do rad na tle wyników wyborów z 7 kwietnia 2024 r.*

Konferencja odbyła się w trybie hybrydowym.

Eliza Komierzyńska-Orlińska

Współczesne Media 15: „Nadawca – odbiorca – użytkownik”

W dn. 18–19 kwietnia w Instytucie Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach odbyła się konferencja naukowa z cyklu „Współczesne Media”. Miała szczególnie, podwójnie jubileuszowy charakter, ponieważ wpisywała się w obchody 80-lecia Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej i była już 15. konferencją medioznawczego cyklu. Okoliczności te wpłynęły na przebieg uroczystego otwarcia, którego dokonali: prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką prof. dr hab. Zbigniew Pastuszak, prodziekan Wydziału Politologii i Dziennikarstwa dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS oraz przewodniczące konferencji – prof. dr hab. Iwona Hofman, dyrektor INoKS i dr hab. Danuta Kępa-Figura, prof. UMCS.

Tegoroczna odsłona wydarzenia odbyła się pod hasłem „Nadawca – odbiorca – użytkownik”. Refleksji poddano kwestię ról odgrywanych przez strony współczesnej komunikacji medialnej. Patrząc na media przez pryzmat ról komunikacyjnych nadawcy – odbiorcy – użytkownika, można lepiej zrozumieć teraźniejszość mediów, w których relacje nadawczo-odbiorcze opierają się już nie tylko na modelu udziału w komunikacji nazwanym przez Zbigniewa Bauera paktem faktograficz-

nym, ale także na modelu, który Danuta Kępa-Figura określiła jako pakt o uczestnictwie.

Podczas konferencji obradowano w sesjach plenarnych i sekcjach, które odbywały się równolegle. Wyniki swoich badań przedstawili wybitni naukowcy z wielu prestiżowych ośrodków naukowych: Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, Uniwersytetu Wrocławskiego, Uniwersytetu SWPS, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Łódzkiego, Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie, Politechniki Gdańskiej, Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Akademii Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu, Uniwersytetu Opolskiego.

Obradom przewodniczyli badacze z naszej Uczelni: dr hab. Małgorzata Adamik-Szysiak, prof. UMCS; dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS; dr hab. Grażyna Stachyra, prof. UMCS; dr hab. Lidia Pokrzycka, prof. UMCS; dr hab. Magdalena Piechota, prof. UMCS; dr hab. Anna Granat; dr hab. Bogdan Borowik, prof. UMCS; prof. dr hab. Włodzimierz Mich; prof. dr hab. Natasza Ziółkowska-Kurczuk; dr hab. Marta Wójcicka, prof. UMCS; dr hab. Jakub Nowak, prof. UMCS; dr hab. Ewa Nowak-Teter, prof. UMCS; dr hab. Anita Has-Tokarz, prof. UMCS; dr hab. Jan Pleszczyński, prof. UMCS; dr hab. Barbara Głębocka-Giza, prof. UMCS; dr hab. Małgorzata Stępnik, prof. UMCS; dr Justyna Maguś.

Konferencja okazała się świetną okazją nie tylko do prezentacji wyników badań medioznawczych, ale również do sformułowania prognoz dotyczących przyszłości mediów, w których coraz istotniejszą rolę odgrywają algorytmy i sztuczna inteligencja.

Patronat honorowy nad wydarzeniem sprawował rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski, zaś patronat naukowy – Polskie Towarzystwo Komunikacji Społecznej.

Agata Fijuth-Dudek

Wizyta prof. Lawrence'a Reeda

23 kwietnia prof. Lawrence Reed odwiedził Wydział Ekonomiczny. To była jego pierwsza wizyta w Lublinie. Za organizację spotkania odpowiadał dr Łukasz Jasiński.

W trakcie wizyty Profesor wygłosił wykład pt. *The Difference One Can Make: Real Heroes*. W swoim wystąpieniu przedstawił pasjonujące historie mniej znanych osób, które dzięki swojemu charakterowi i determinacji osiągnęły wyznaczony cel i przyczyniły się do poszerzenia społecznej świadomości o wcześniej nieznanymi wydarzeniach i zagrożeniach. Co istotne, za kluczową cechę w walce o większą wolność na świecie (w tym gospodarczą) uznał odwagę – bez niej trudno bowiem podejmować jakiegokolwiek działania. Wykład cieszył się dużym zainteresowaniem, uczestniczyło

Fot. Bartosz Proll

w nim około 100 osób. Profesor wziął również udział w projekcji filmu pt. *Carl Menger. Notatki na marginesie* o wybitnym ekonomiście Carlu Mengerze – założycielu Austriackiej Szkoły Ekonomii.

Prof. Lawrence W. Reed Prof. to wieloletni prezydent Foundation for Economic Education (pierwszego amerykańskiego think tanku ekonomicznego) oraz autor wielu publikacji z zakresu ekonomii, w których przedstawia m.in. zalety gospodarki rynkowej. W języku polskim ukazały się dotychczas jego dwie książki: *52 mity o kapitalizmie* oraz *Wielkie mity Wielkiego Kryzysu*. W 2022 r. został odznaczony Krzyżem Wielkim Orderu Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej za wybitne zasługi we wspieraniu przemian demokratycznych w Polsce.

Łukasz Jasiński

Konferencja naukowa pt. „Bezpieczna Lubelszczyzna w bezpiecznej Europie. Informacja i dezinformacja”

23 kwietnia na Wydziale Ekonomicznym odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „Bezpieczna Lubelszczyzna w bezpiecznej Europie. Informacja i dezinformacja”, zorganizowana przez: Katedrę Gospodarki Światowej i Integracji Europejskiej Instytutu Ekonomii i Finansów, Katedrę Komunikacji Politycznej Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach UMCS oraz Stowarzyszenie Lubelszczyzna w Europie, z inicjatywy prof. dr hab. Ewy Maj i dr. hab. Piotra Witkowskiego, prof. UMCS.

Konferencja miała charakter interdyscyplinarny. Wzięli w niej udział ekonomiści, filolodzy, medioznawcy, politolodzy i socjolodzy, którzy przedstawili tytułowy problem z perspektyw: transgranicznego przepływu towarów i usług, imigracyjnej, informacyjnej, medialnej, społecznej, militarnej. W wydarzeniu uczestniczyli również przedstawiciele służb zajmujących się bezpieczeństwem w Polsce.

W czasie dwóch paneli „Bezpieczeństwo polityczne i militarne” oraz „Bezpieczeństwo społeczne i ekonomiczne Lubelszczyzny i Europy” zaprezentowano wyniki badań nad dezinformacją, medialnym obrazem bezpieczeństwa/zagrożenia Lubelszczyzny oraz wielowymiarową ochroną wschodniej granicy Polski.

Patronat honorowy nad konferencją objął rektor UMCS prof. dr hab. Radosław Dobrowolski. Patronat naukowy sprawowało Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych Oddział w Lublinie, zaś patronat medialny: TVP3 Lublin, „Dziennik Wschodni” i Akademickie Radio Centrum. W Komitecie Honorowym znaleźli się: minister rozwoju i technologii Krzysztof Hetman, wiceminister, sekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi Jacek Czerniak oraz wojewoda lubelski Krzysztof Komorski.

Anna Szwed-Walczak

Fot. Michał Piat

XII Zjazd Prawników Administratywistów

W dn. 18–19 kwietnia odbył się XII Zjazd Prawników-Administratywistów pt. „Administracyjnoprawne aspekty ograniczenia konstytucyjnych praw i wolności”, zorganizowany przez Studenckie Koło Naukowe Prawników, Katedrę Prawa Konstytucyjnego oraz Katedrę Prawa Administracyjnego i Nauki o Administracji.

Wydarzenie składało się z dwóch ogólnopolskich konferencji: naukowej i studencko-doktoranckiej. Jego celem była analiza instrumentów prawnych i aspektów ograniczania konstytucyjnych praw i wolności jednostki przez organy administracji publicznej.

Pierwszego dnia w ramach konferencji naukowej odbywającej się w trybie hybrydowym przedstawiono m.in. następujące referaty: prof. dr hab. Marian Zdyb – *Podstawowe wyznaczniki prawno-administracyjne dotyczące ograniczeń konstytucyjnych praw i wolności*; dr hab. Anna Ostrowska – *Prawo własności nieruchomości w perspektywie ochrony ładu przestrzennego*; dr hab. Piotr Szreniawski, prof. UMCS – *Czy prawo administracyjne musi być nudne?*; dr Agata Przylepa-Lewak – *Mediacja medyczna jako narzędzie redukcji sporów odszkodowawczych: analiza korzyści, wyzwań oraz potencjalnego ryzyka*; dr Hanna Spasowska-Czarny – *Kontrakt „smart” jako mechanizm wykonywania umów ze szczególnym uwzględnieniem umów z zakresu prawa energetycznego*; dr Małgorzata Szymańska – *Realizacja zadań wspólnej polityki rolnej a administracyjnoprawne aspekty ograniczania konstytucyjnych praw i wolności – wybrane zagadnienia*.

Drugiego dnia wystąpienia zaprezentowali studenci i doktoranci. W tej części Zjazdu referaty wygłosili m.in. mgr Jakub Piętka (*Reglamentacja działalności w charakterze dostawcy usług w zakresie kryptoaktywów – wyczekiwana regulacja czy próba walki z rynkiem?*); Patryk Bytnar, Monika Szczygiel (*Ograniczenia wolności w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej w czasie pandemii COVID-19*); Karol Adamczyk, Michał Janik (*Nowy rejestr zawodu technika elektroradiologii a prawo do prywatności*); Grzegorz Ossor, Jan Raczyński (*Prawo do sądu w kontekście postępowania dyscyplinarnego na uczelni wyższej*); Natalia Gosik, Patryk Kazubski (*Czy państwo może wyburzyć mój dom? Czyli o prawie własności w kontekście wywłaszczenia*); Julia Dyś (*Mediacja w prawie administracyjnym jako instrument ochrony praw i wolności jednostki*); Paweł Grymuza, Paweł Kaszuba (*Stan wyjątkowy 2021 w świetle prawa polskiego, ze szczególnym uwzględnieniem orzecznictwa SN i opinii RPO*); Arkadiusz Górka, Dawid Kaleta (*Działania administracji publicznej Polsce w odniesieniu do standardów i podstawowych wartości polskiego ładu publicznego*); Emilia Zarzycka, Monika Kulgawczuk (*Wpływ społeczeństwa na podejmowanie decyzji przez organy administracyjne*).

O zainteresowaniu problematyką Zjazdu świadczy fakt, że uczestnicy reprezentowali 14 ośrodków naukowych z całej Polski.

Zjazd Prawników Administratywistów to wydarzenie organizowane cyklicznie, będące jednym ze standardowych przedsięwzięć Koła.

Eliza Komierzyńska-Orlińska

Naukowcy z Wydziału Politologii i Dziennikarstwa z wizytą w Pradze

23 kwietnia na Uniwersytecie Metropolitalnym w Pradze odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „Transfer of experience: Czech-Polish perspective on the problems of contemporary international security”, w której uczestniczyli naukowcy z Wydziału Politologii i Dziennikarstwa UMCS. Konferencja została zorganizowana w ramach projektu pt. „Polsko-czeskie spojrzenie na współczesne problemy bezpieczeństwa”, sfinansowanego jako zadanie publiczne przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych RP w konkursie „Forum Polsko-Czeskie na rzecz zbliżenia społeczeństw, pogłębionej współpracy i dobrego sąsiedztwa 2024”.

Uroczystego otwarcia wydarzenia i powitania uczestników dokonali: rektor Uniwersytetu Metropolitalnego prof. Michal Klima, prorektor prof. Ladislav Caba da i kierowniczka projektu dr Ewelina Kancik-Koštun. Swoją obecnością zaszczylił uczestników także przedstawiciel Instytutu Polskiego w Pradze p.o. dyrektora Wojciech Bednarek.

W ramach pięciu sesji naukowych badacze z Instytutu Nauk o Polityce i Administracji (dr hab. Agnieszka Demczuk, prof. UMCS i dr Ewelina Kancik-Koštun), Instytutu Stosunków Międzynarodowych (dr hab. Agata Ziętek, prof. UMCS, dr Jakub Olchowski, dr hab. Katarzyna Marzęda-Młynarska, prof. UMCS, dr Bartosz Bojarczyk), Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach (dr hab. Piotr Celiński, prof. UMCS) i czeskich ośrodków akademickich: Uniwersytetu Metropolitalnego w Pradze, Uniwersytetu Palackiego w Ołomuńcu i Uniwersytetu Zachodnioczeskiego w Pilźnie wygłosili referaty dotyczące: dezinformacji i propagandy, bezpieczeństwa migracyjnego, wojny hybrydowej, bezpieczeństwa antyterrorystycznego, wojny w Ukrainie, wojny w Strefie Gazy, konfliktu Iranu z Izraelem, sytuacji Tajwanu, NATO, bezpieczeństwa obywatelskiego, bezpieczeństwa żywnościowego, bezpieczeństwa klimatycznego.

Konferencja umożliwiła wymianę wiedzy i doświadczeń z zakresu priorytetowych tematów dotyczących bezpieczeństwa międzynarodowego.

Ewelina Kancik-Koštun

Archiwum prywatne

Archiwum prywatne

Konferencja naukowa pt. „Socjologia w UMCS – tradycja i współczesność”

18 kwietnia odbyła się konferencja naukowa pt. „Socjologia w UMCS – tradycja i współczesność”, zorganizowana w ramach obchodów jubileuszu 80-lecia naszego Uniwersytetu.

Program wydarzenia obejmował trzy sesje plenarne i sesję plakatową. W trakcie pierwszej sesji plenarnej referaty wygłosili wybitni naukowcy z Uniwersytetu Warszawskiego. Prof. dr hab. Jarosław Kiliński opisał, jak zmieniała się socjologia polska w ewoluującej nauce światowej w latach 1956–2024. Prof. dr hab. Grażyna Romańczuk-Woroniecka zaprezentowała wystąpienie

pt. *Pleonazm i paradoks, czyli o bricolage’u w urządzaniu „ nauk socjologicznych”*, a dr hab. Renata Włoch, prof. UW próbowała odpowiedzieć na pytanie, dlaczego potrzebujemy socjologii cyfrowej.

Referat wprowadzający do drugiej sesji wygłosili dr hab. Agnieszka Kolasa-Nowak, prof. UMCS oraz prof. dr hab. Włodzimierz Piątkowski, którzy skoncentrowali się na historii socjologii w naszej Alma Mater. Następnie dr hab. Stanisław Lachowski, prof. UMCS zaprezentował aktualne obszary badawcze pracowników Instytutu Socjologii, panel zakończyła natomiast prelekcja dr hab. Dominiki Polkowskiej, prof. UMCS dotycząca przyszłości socjologii w naszym Uniwersytecie. Wystąpienia były wzbogacone krótkimi filmami, w których emerytowani profesorowie: prof. dr hab. Józef Styk, dr hab. Mirona Ogryzko-Wiewiórska, prof. UMCS, prof. dr hab. Zofia Kawczyńska-Butrym oraz prof. dr hab. Irena Machaj podzielili się swoimi wspomnieniami z pracy w Instytucie Socjologii.

Konferencji towarzyszyła sesja plakatowa, w której zostały przedstawione wyniki najnowszych prac badawczych pracowników IS. Wśród tematów znalazły się m.in.: *New technologies and the ethics of care. The voices of senior citizens from Poland*; *Zderzenie kultur. Polskość i sowieckość na ziemiach wschodnich II RP w latach 1939–1941*; *Kompetencje cyfrowe polskiego społeczeństwa w epoce przyspieszenia*; *Poczucie zagrożenie życia i zdrowia lubelskich studentów z Białorusi i Ukrainy*; *Zjawisko technostresu*

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

w pracy zdalnej na przykładzie badań grupy zawodowej księgowych; *Architektura pomocy. Wielopoziomowe zarządzanie kryzysem humanitarnym wywołanym rosyjską agresją na Ukrainę na przykładzie działań w województwie lubelskim (PL) i obwodzie wołyńskim (UA)*.

W ostatniej sesji głos oddano młodym adeptom socjologii. Sesję rozpoczął mgr Jacek Czerwiński z referatem pt. *Od współpracy do dezinformacji. Rola społeczności wirtualnych w rozpowszechnianiu fałszywych informacji*, z kolei Mykhailo Kutkovyi w imieniu Koła Naukowego Badaczy Społecznych zaprezentował temat: *Integracja kulturowa cudzoziemców studiujących*

w Lublinie. Dr Patrycja Zalewska-Blechar w czasie swojego wystąpienia odpowiadała na pytanie, czy socjologia może badać zjawiska magii i czarów w kontekście „społecznego konstruowania” leczenia niemedycznego. Sesję zamknął referat mgr Anety Nowickiej pt. *Tożsamość społeczna a tożsamość kulturowa*.

Konferencja odbyła się pod patronatem rektora UMCS prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego. Współorganizatorami wydarzenia byli: Polskie Towarzystwo Socjologiczne Oddział Lubelski oraz Wydział Filozofii i Socjologii UMCS.

Tomasz Pośłada

Prof. Oleksandr Bogomolov z Kijowa na spotkaniu z etnolingwistami UMCS

29 kwietnia gościem prof. dr hab. Stanisławy Niebrzegowskiej-Bartmińskiej, kierownik Katedry Tekstologii i Gramatyki Języka Polskiego, był prof. Oleksandr Bogomolov, dyrektor Narodowego Instytutu Badań Strategicznych w Kijowie, ceniony językoznawca, badacz dialektów języka arabskiego, znawca języka perskiego, specjalista w zakresie lingwistyki politycznej. Na stanowisko dyrektora wymienionego Instytutu został powołany w 2021 r. przez prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskigo.

Prof. Bogomolov współpracuje z etnolingwistami lubelskimi od kilku lat. W 2021 r. był uczestnikiem I Międzynarodowego Kongresu Etnolingwistycznego, a jego publikacja pt. *The concept of KARĀMA (Dignity) and the idea of SELF in Arabic* ukazała się w publikacji pt. *I Międzynarodowy Kongres Etnolingwistyczny. Nazwy wartości i koncepty kulturowe. Hierarchie i rekonstrukcje* (Lublin 2022).

W spotkaniu z gościem z Ukrainy uczestniczyły także przedstawicielki Katedry Językoznawstwa Słowiań-

skiego: dr hab. Ewa Białek, prof. UMCS oraz dr hab. Jadwiga Kozłowska-Doda, prof. UMCS, prowadzące badania m.in. w dziedzinie etnolingwistyki. W dyskusji moderowanej przez prof. Niebrzegowską-Bartmińską poruszono kwestie perspektyw i możliwości współpracy w ramach projektów konferencyjnych i wydawniczych oraz temat języka ukraińskiego jako wyznacznika tożsamości ukraińskiej i ukraińskości (zwłaszcza po rosyjskiej agresji na Ukrainę). Prof. Bogomolov w niezwykle interesujący sposób przybliżył sytuację językową, poczynając od lat 90. i w czasie wojny, a także postawy społeczeństwa wobec języka ukraińskiego i języka rosyjskiego. Opowiedział również o Tatarach krymskich oraz ich tożsamości językowo-kulturowej.

Ewa Białek

Kupcy, biedacy i złodzieje...

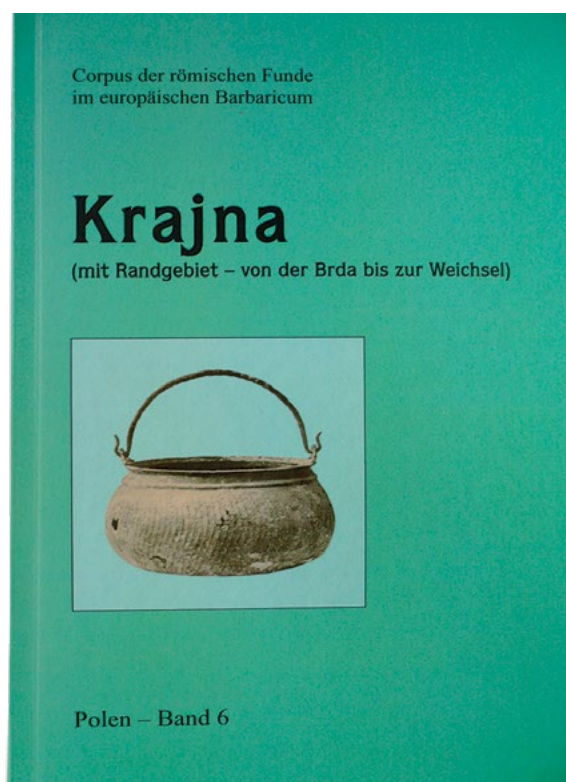
W naszym Uniwersytecie zakończono właśnie projekt pt. „Krajna (mit Randgebiet – von Brda bis zur Weichsel)” [Krajna – z obrzeżem od Brdy do Wisły], realizowany w ramach międzynarodowego przedsięwzięcia „Corpus der römischen Funde im europäischen Barbaricum”. Dla Lublina to już drugi udział – po „Lubliner Land”, a szósty w skali kraju. Uroczyste zamknięcie części obejmującej Krajnę miało miejsce 19 kwietnia w gościnnych progach Muzeum Okręgowego im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, gdzie przy pełnej sali miałem zaszczyt wygłosić wykład korrespondujący z osiągniętymi efektami, interpretujący ich znaczenie dla wiedzy o historii starożytnej Regionu.

Krajna to obszar położony w generaliach, na północ od linii Noteci; od zachodu ograniczony biegiem rzeki Gwdy, a od wschodu Brdy. Z punktu widzenia ocen archeologicznych, dla czasów którymi się zajmowaliśmy (I–V w. po Chr.), uchodził za „absolutnie nieciekawą”, jałową i nie rokującą nadziei na istotne ustalenia natury historycznej, że o emocjach naukowych nie wspomnę.

Nie powiem, że z przekory, ale z całą pewnością niesiony sukcesem „Lubliner Land”, dałem się namówić na zaangażowanie w projekt, rokujący rzeczywiście „słabo”... Z tym, że ja pochodzę z Krajny (!). Emocjonalny związek z regionem był więc istotny, ale jeszcze ważniejszy był zespół, jaki udało mi się stworzyć. Małżeństwo Jolanty i Józefa Łosiów z bydgoskiego Muzeum było gwarantem doświadczenia zawodowego i kompetencji źródłoznawczych; dr Jarosław Rola z Muzeum Okręgowego w Pile już poprzez członkostwo w KAFU określał oczekiwany potencjał swojego zaangażowania – przy czym jego naukowa wnikliwość i przenikliwość od dawna budziły we mnie respekt, więc wybór był oczywisty. Dokooptowałem do zespołu dr. hab. Kyryla Myzgina, znakomitego ukraińskiego numizmatyka z Warszawy, ale wydarzeniem, które wstrząsnęło

archeologicznym światem, było pozyskanie... stolarza z Wałcza, Roberta Kraszczuka, który swoją działalnością dawno przekroczył bariery amatorskiego uwielbienia dla starożytności, regularnie publikującego opracowania naukowe weryfikujące wiedzę „profesjonistów”. Nie byłbym sobą, gdybym nie postarał się o dobrą reprezentację UMCS, a taką tworzyli nasi geografowie/kartografowie: dr Jakub Kuna, dr Jarosław Pietruczuk i dr Mateusz Zawadzki. Słowem – musiało się udać.

Pracowaliśmy cztery lata, prawie dwa następne to czas przygotowania tomu do druku. Ustaliliśmy 100

Fot. Arkadiusz Dymowski

↑ Złota moneta z Rosoch koło Złotowa

Archiwum Muzeum Okręgowego w Bydgoszczy

↑ Rzymska moneta z Łaska Wielkiego

kontekstów („stanowisk”) z „importami”; odnotowaliśmy 5399 „importów” rzymskich, wśród których 97,6% stanowiły monety. Zweryfikowano 86 znalezisk, umieściliśmy w katalogu 46 artefaktów nigdy wcześniej niepublikowanych. Okazało się, że interesujące nas znaleziska widniały niegdyś w 18 kolekcjach muzealnych rozproszonych po Europie, z których 10 już nie istnieje, bo pochłonęła je wojna. Przy okazji zweryfikowaliśmy oceny historii procesów kulturowych, jakie miały miejsce na Krajnie, wskazując na jedyny okres stabilnego osadnictwa związany z Gotami, przypadający na II–II/III w. po Chr. i na niedostrzeżony wcześniej fakt przedzierania się burgundzkich plemion na wschód, co miało miejsce po odejściu stąd w III w. Gotów. Ale przede wszystkim udowodniliśmy, że bez archiwaliów i studiów prasy codziennej sprzed 1945 r. wiele zdarzeń umknęłoby naszej uwadze, tym samym realizowaliśmy skrupulatnie misję KAFU.

Kluczowa stała się odpowiedź na pytanie, w jaki sposób wyroby rzymskie trafiały na „tak daleką północ”. Podręcznikowa wizja kupieckich karawan przemierzających ostępy barbarzyńskiej Europy została już dawno postawiona do kąta. Stąd określenie „import” stawiamy w cudzysłowie. O ile bowiem handel (handelek), czyli bezpośrednie nabycie efektownego produktu z rąk rzymskiego kupca, musiał mieć miejsce, to nie można zapomnieć o darach dyplomatycznych (łapóweczkach); bo kupcy mieli misję czysto szpiegowskie, ale również realizowali dyplomatyczne zadania budowania rzymskiemu imperium przychylności lokalnych watażków. Nie można też wykluczyć, że płacili „cła” za przywilej i bezpieczeństwo przemierzania barbarzyńskich terytoriów, co było też w jakimś sensie gwarantem bezpieczeństwa ich interesu. Dopiero nie

tak dawno dotarło do nas, że część produktów rzymskich warsztatów to klasyczne mienie przesiedleńcze Germanów służących Rzymowi. Jednym z najbardziej zaskakujących odkryć współczesnej archeologii było stwierdzenie istnienia proceduru „importu” z terenu prowincji rzymskich złomu metali kolorowych. Trafiały tutaj nie tylko rozbite pomniki „niechcianych cesarzy”, ale również przedmioty zużyte, które służyły jako półsurowiec dla lokalnej produkcji. Duńskie Luneborg jest tego najlepszym świadectwem. Nie zapominajmy o łupach wojennych – te zdobyte w wyniku wojen markomańskich prowadzonych za czasów Marka Aureliusza i Kommodusa (166–180) zachwiały barbarzyńskim rynkiem wewnętrznym i spowodowały upowszechnienie wytwornych form rzymskiej ceramiki, czy niektórych ozdób. W końcu – jak świat światem – ludzie kradli pożądane dobra i tutaj, dla Krajny, mamy niezwykle spektakularny przykład tego proceduru. Otóż jeszcze w okresie międzywojennym w zabagnionej dolinie Gwdy, tuż pod Piłą, natrafiono na „worek pieniędzy” (ponad 5000 brązowych monet z emisji z lat 253–275 po Chr.), opatrzony pieczęcią rzymskiego legionu. Kto ukradł tę legionową kasę? Pewnie byli to sfrustrowani najemnicy barbarzyńcy służący w legionach albo ci, którzy wiedzieli, kiedy żołąd będzie przewożony do konkretnego legionu. Z łupem uciekli w głąb Barbaricum – sądzę, że obrany przez nich kierunek wskazuje, że mogli to być Burgundowie; ale okoliczności w jakich stracili „majątek” są oczywiście nadal niejasne. Ktoś ich dopadł? Doszło do wypadku przy forsowaniu bagnistej doliny rzeki czy do porachunków wśród sprawców kradzieży? Nigdy się nie dowiemy. Interesujące jest natomiast, że „garście” podobnych monet odkryto też w innych miejscach Krajny.

Fot. Wojciech Wozniak

↑ Szklane paciorki z cmentarzyska w Zakrzewskiej Osadzie koło Więcborka

Musiło również paść pytanie: czy ilość zarejestrowanych przez nas „importów” rzymskich to dużo czy mało? Kiedy ustaliliśmy, że na Lubelszczyźnie mamy 16 700 przedmiotów rzymskiego pochodzenia, moi studenci wpadli w euforię. Jak dużo! W ogóle najwięcej z dotychczas analizowanych regionów! Istne Eldorado. Ale kiedy uświadomiłem im, że te przedmioty dotarły w przeciągu 500 lat, to równie szybko obliczyli, że rocznie było ich zaledwie 33,4, w dodatku odnotowanych na obszarze 25 122,49 km² (!). Z tego 70% odnotowano w Kotlinie Hrubieszowskiej i jej najbliższej okolicy (78,9 km² – 3% regionu). Oczywistym stało się pytanie, w jaki sposób one tutaj trafiały. Pojedynczo czy w zestawach? W sumie jest to niezwykle złożony proces racjonalnego objaśniania, wymagający innej uwagi metodycznej i metodologicznej.

Wracając do Krajny, 5399 w ciągu 500 lat to 10 przedmiotów na 3750 km² (!). Ponadto 97,6% znalezisk stanowią monety, w tym opisany „worek” spod Piły z 5000 monetami. Tak więc zaledwie 2,4% przypada na pozostałe przedmioty (130). Upraszczając, co 4 lata „lokalni” winni cieszyć się nabyciem jednego szklanego paciorka... To oczywisty absurd.

Należy więc też postawić pytanie: czy mieszkańcy badanego regionu byli aż tak biedni, że stać ich było tylko na okruchy masy towarowej płynące z Rzymu na północ? Oczywiście, że nie! Mamy na to dowody w postaci znalezisk luksusowych naczyń z brązu, ale największym zaskoczeniem było odkrycie wysokiej klasy tkanin rzymskich. Oznacza to, że dostęp do tych produktów był większy niż jesteśmy w stanie to dzisiaj udowodnić. Ale kwestia, czy ubiory rzymskie docierały na północ zgodnie z kanonem mody, czy był

to klasyczny second hand, musi pozostać w sferze radosnych spekulacji.

Na właściwą ocenę dostępności rzymskich produktów wpływ miał również obrządek pogrzebowy tubylców. W większości przypadków kremowali oni zwłoki zmarłych. Na stosach ciepłopalnych lądowały więc również oprócz metalowej, rzymskiej biżuterii naszyjniki ze szklanych paciorków i naczynia szklane. Archeolog w nielicznych wypadkach zbiera pozostałości przetopionych darów grobowych: spławy szklane, łożki brązu czy srebra, w których zatopiona jest wiedza o pierwotnym kształcie zniszczonego przedmiotu. Pozostaje nam więc tylko ponowne odwołanie się do wyobraźni, aby w niej szukać odpowiedzi na nurtujące nas pytania.

Tom korpusu o importach z terenu Krajny jest kolejnym w „zielonej serii” międzynarodowego projektu, uważanego za jeden z najbardziej wymagających i prestiżowych. Wiedza źródłoznawcza, umiejętność poruszania się po wielojęzycznej literaturze, cierpliwość i swoisty spryt naukowy stoją u podstaw możliwości udziału w projekcie. Zdumiewające, ale nie ma odważnych do podjęcia próby analogicznej pracy dla terytorium Wielkopolski czy Kujaw. Nadto archeolodzy z innych regionów wolą zdać się na lubelskie doświadczenie i kompetencje, niż eksperymentować na własną rękę. Skala prestiżu realizacji poszczególnych tomów mierzona jest również faktem, że numerem ISBN sygnowały „Krajnę” cztery wydawnictwa: Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Uniwersytetu Jagiellońskiego, Polskiej Akademii Umiejętności oraz Uniwersytetu Warszawskiego.

Jeszcze słowo o osobach z pozornie „drugiego planu” naszego sukcesu. Bez współredakcji dr hab. Judyty Rodzińskiej-Nowak, prof. Uczelni z Wydziału Archeologii UJ, która zadbała również o sfinansowanie wydania tomu, nie mielibyśmy czego świętować. Lucynie Nowak z PAU zawdzięczamy dbałość redakcji technicznej o zachowanie poziomu tomów wychodzących w innych krajach. Cierpliwość i wyrozumiałość obydwu Pań to jeden z kluczy do sukcesu. Ojciec projektu, prof. dr hab. Siegmund von Schnurbein (Amicus Universitatis Mariae Curie Skłodowska), rozplywając się nad zawartością tomu, napisał, że daliśmy ponownie świadectwo wiodącej pozycji zajmowanej przez Instytut Archeologii UMCS w europejskiej archeologii. To również motywacja do dalszych działań.

Andrzej Kokowski

VI Konkurs wiedzy o wykonywaniu zawodu radcy prawnego

Konkurs wiedzy o wykonywaniu zawodu radcy prawnego to cykliczne wydarzenie organizowane przez Studenckie Koło Naukowe Profesji Prawniczych UMCS we współpracy z Okręgową Izbą Radców Prawnych w Lublinie oraz Fundacją OIRP „Znam Prawo”.

W tegorocznej edycji do I etapu konkursu spłynęły 23 prace z różnych ośrodków akademickich w Polsce. Tematem przewodnim prac była „Dopuszczalność odmowy świadczenia pomocy prawnej przez radcę prawnego”. 5 kwietnia odbyło się posiedzenie jury w składzie: radca prawny dr hab. Arkadiusz Bereza, prof. UMCS – dziekan Rady OIRP w Lublinie, prorektor ds. ogólnych UMCS; radca prawny Magdalena Mokwińska – Kancelaria Prawna Filipek&Kamiński Sp. j.; radca prawny Sylwia Brzezińska – wiceprezes zarządu Fundacji OIRP w Lublinie „Znam prawo”; radca prawny Sylwia Zaborska i aplikant radcowski Filip Wolski. Podczas posiedzenia wyłoniono 5 finalistów. 12 kwietnia w siedzibie Ośrodka Dydaktyczno-Szkoleniowego OIRP w Lublinie mieli oni możliwość obrony swoich tez ujętych w nadesłanej pracy pisemnej. Zwycięzczynią konkursu została Julia Dyś – studentka II roku prawa na UMCS. Pozostali finaliści to: Mateusz Grzyb (II miejsce, Uniwersytet Warszawski), Krzysztof Gola (III miejsce, UMCS), Katarzyna Chełpa (IV miejsce, UMCS), Anna Szymczyk (V miejsce, UMCS).

Finał konkursu swoją obecnością uświetnili: dziekan Wydziału Prawa i Administracji UMCS prof. dr hab. Anna Przyborowska-Klimczak, prodziekan dr hab. Jarosław Kostrubiec, prof. UMCS oraz opiekun Koła dr Monika Kępa.

Zwycięzcy otrzymała nagrodę ufundowaną przez Kancelarię Prawną Filipek&Kamiński Sp. j. w postaci miesięcznej płatnej praktyki, zaś pozostałym finalistom wręczono bony książkowe ufundowane przez radców prawnych z OIRP w Lublinie do zrealizowania w księgarni Naukowa.pl. Głosemi publiczności dodatkowy bon otrzymał Mateusz Grzyb.

Kacper Iwaszek

Fot. Andrzej Pruszkowski

Fot. Andrzej Pruszkowski

Fot. Andrzej Pruszkowski

Wyjazd studyjny do Naczelnego Sądu Administracyjnego

26 marca studenci Wydziału Prawa i Administracji mieli okazję wziąć udział w charakterze publiczności w rozprawach Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Wyjazd został zorganizowany przez Studenckie Koło Naukowe Prawa Podatkowego UMCS dzięki uprzejmości i na zaproszenie prof. dr. hab. Antoniego Hanusza, kierownika Katedry Prawa Finansowego UMCS i sędziego NSA. W dniu wizyty prof. Hanusz pełnił funkcję przewodniczącego składu orzekającego. W składzie zasiedli także: sędzia NSA Aleksandra Wrześcińska-Nowacka i sędzia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego Krzysztof Kandut, delegowany do pełnienia obowiązków w NSA. Podczas rozpraw oprócz studentów na sali obecni byli dziennikarze „Dziennika Gazety Prawnej” i „Rzeczpospolitej”.

Na pierwszym posiedzeniu NSA rozpoznawał skargę kasacyjną, której przedmiotem postępowania było określenie wysokości zobowiązania podatkowego w zryczałtowanym podatku dochodowym od osób fizycznych. Istotą postępowania było ustalenie momentu uzyskania przez podatnika przychodu z tytułu umorzenia udziałów w spółce. W sprawie tej NSA musiał ocenić także skuteczność doręczenia podatnikowi decyzji określającej wysokość zobowiązania podatkowego. Wątpliwości w tym zakresie pojawiły się z uwagi na fakt, że podatnik co prawda powiadomił organ podatkowy o swoim adresie zamieszkania za granicą, ale później nie wywiązał się z obowiązku aktualizacji danych adresowych – nie wskazał ani adresu elektronicznego, ani nie ustanowił w Polsce pełnomocnika do doręczeń. Ponadto dla rozstrzygnięcia w przedmiocie skargi kasacyjnej konieczna stała się ocena tego, czy zobowiązanie po-

datkowe nie wygasło wskutek przedawnienia. Naczelny Sąd Administracyjny podzielił argumentację sądu I instancji, zgodnie z którą termin biegu przedawnienia został zawieszony z uwagi na wszczęcie postępowania karnego skarbowego. Nie budził również wątpliwości fakt, że wszczęcie postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe nie miało charakteru instrumentalnego, a więc nie służyło jedynie wstrzymaniu biegu przedawnienia. Oceniając wysokość zobowiązania podatkowego, NSA w pierwszej kolejności odwołał się do przepisu art. 11 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przyjął, że przychód powstały w związku z umorzeniem udziałów w spółce podlega opodatkowaniu według metody kasowej. Wobec tego podatnik osiągnął przychód w momencie przelania na jego rachunek bankowy wynagrodzenia za umorzone udziały. Uznając, że zobowiązanie podatkowe nie uległo przedawnieniu, a jego wysokość została ustalona prawidłowo, NSA oddalił skargę kasacyjną i zasądził zwrot kosztów postępowania.

Przedmiotem kolejnego posiedzenia było także rozpoznanie skargi kasacyjnej od wyroku WSA, który orzekł w przedmiocie interpretacji indywidualnej dotyczącej podatku dochodowego od osób fizycznych w zakresie skutków podatkowych wypłaty odszkodowania. W celu rozstrzygnięcia sprawy konieczne było zbadanie, czy wypłacone byłemu pracownikowi odszkodowanie, którego wysokość wynikała z zawartej przez strony umowy przed sądem pracy, jest zwolnione od podatku dochodowego od osób fizycznych. Rozpoznając sprawę, WSA przyjął, że świadczenie wypłacone na podstawie umowy sądowej zawartej z pracownikiem

Fot. Agata Kowalska

stanowi przychód ze stosunku pracy i podlega opodatkowaniu. Naczelnny Sąd Administracyjny podzielił argumentację sądu I instancji, zgodnie z którą świadczenie wypłacone podatnikowi nie pełniło funkcji odszkodowania ani zadośćuczynienia w rozumieniu przepisów prawa cywilnego. Nie stanowiło ono również realizacji wynikających z Kodeksu pracy uprawnień odszkodowawczych pracownika w sytuacji nieuzasadnionego lub niezgodnego z prawem wypowiedzenia umowy o pracę przez pracodawcę. Świadczenie będące przedmiotem interpretacji w analizowanej sprawie zostało uznane za element wynagrodzenia za pracę. Z uwagi na to nie podlegało ono zwolnieniu podatkowemu. Co prawda NSA zgodził się ze stanowiskiem wyrażonym przez sąd I instancji, jednak w jego ocenie sama skarga kasacyjna okazała się bezpodstawna. Naczelnny Sąd Administracyjny uznał bowiem, że podniesione w niej zarzuty nie miały uzasadnionych podstaw prawnych i faktycznych. Wobec powyższego oddalił skargę i zasądził zwrot kosztów postępowania.

Studenci mieli również okazję wziąć udział w posiedzeniu, na którym NSA rozpoznawał skargę kasacyjną od wyroku WSA w przedmiocie odmowy ograniczenia poboru zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych od dochodów zagranicznych, osiągniętych z tytułu zatrudnienia na pokładzie statku morskiego eksploatowanego w transporcie międzynarodowym. Z przedstawionego w sprawie stanu faktycznego wynikało, że podatnik wykonywał pracę najemną na statku morskim. W celu skorzystania z tzw. ulgi abolicyjnej musiał spełnić łącznie trzy przesłanki, które wynikają z przepisów Konwencji w sprawie unikania podwój-

nego opodatkowania i zapobiegania uchylaniu się od opodatkowania w zakresie podatków od dochodu. Zdaniem WSA podatnik nie uprawdopodobnił zaistnienia przesłanki wykonywania pracy na statku eksploatowanym w transporcie międzynarodowym. Dla rozstrzygnięcia sprawy konieczne było zatem zdefiniowanie pojęcia „transport międzynarodowy”. Wojewódzki Sąd Administracyjny przyjął, że statek, na którym podatnik wykonuje pracę, nie jest statkiem morskim eksploatowanym w transporcie międzynarodowym, bo jego przeznaczeniem nie jest przewóz osób i ładunków pomiędzy miejscami położonymi w różnych państwach. Nie można bowiem uznać, że statek, którego podstawowym zadaniem nie jest transport ludzi lub towarów, wykonuje transport międzynarodowy. Naczelnny Sąd Administracyjny podzielił argumentację sądu I instancji i oddalił skargę kasacyjną, zasądając przy tym zwrot kosztów postępowania.

Wyjazd do NSA umożliwił zobaczenie, jak działa prawo podatkowe w praktyce. Dla większości studentów było to zupełnie nowe doświadczenie. Nawet najtrudniejsze zagadnienia z zakresu zarówno prawa podatkowego materialnego, jak i formalnego zostały zaprezentowane przez skład sędziowski w bardzo przystępny sposób. Przedmiotem rozpraw, w których uczestniczyli studenci, były zagadnienia z zakresu szeroko rozumianego prawa podatkowego, ale w większości przypadków merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy wymagało odwołania się także do przepisów prawa cywilnego, gospodarczego, administracyjnego, czy nawet międzynarodowego prawa publicznego.

Agata Kowalska

Spotkanie z pracownikami Służby Więziennej

11 kwietnia w murach Wydziału Politologii i Dziennikarstwa odbyło się kolejne spotkanie ze służbami mundurowymi.

Tym razem o specyfice swojej pracy i możliwościach zatrudnienia opowiedzieli studentom funkcjonariusze Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Lublinie: kpt. Anna Szyszka – rzecznik prasowy Aresztu Śledczego w Lublinie, por. Kamil Szymuś, sierż. szt. Paweł Sadowski – przewodnik psa specjalnego oraz dwaj

Fot. Ihor Kolsnichenko

funkcjonariusze Grupy Interwencyjnej Służby Więziennej przy OISW.

Swoistej autoprezentacji dokonał natomiast pies Narko, który na co dzień wykonuje ważne zadania o charakterze prewencyjnym.

Na koniec spotkania każdy uczestnik miał okazję m.in. porozmawiać z funkcjonariuszami i przymierzyć prezentowane umundurowanie interwencyjne.

Ihor Kolsnichenko

Wizyta studentów z UAM w Katedrze Biofizyki

W dn. 18–19 kwietnia Katedrę Biofizyki odwiedziła 7-osobowa grupa studentów pod opieką dr. Wojciecha Giery i dr. Sebastiana Szewczyka z Zakładu Biofizyki Molekularnej Wydziału Fizyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

W trakcie wizyty młodzi badacze ze Studenckiego Koła Naukowego Biofizyków Molekularnych „Neutrino” (działającego na Wydziale Fizyki UAM) przeprowadzali eksperymenty związane z realizowanymi przez nich projektami badawczymi: „Badanie *in vivo* własności układów fotosyntetycznych w jednokomórkowych glonach *Chlamydomonas reinhardtii*” i „Czy można wytworzyć »czerwone chlorofile« w roztworze?».

Pierwszego dnia pobytu goście wysłuchali wykładu prof. dr. hab. Wiesława I. Gruszeckiego, poświęconego badaniom prowadzonym przez naukowców z Instytutu Fizyki oraz o stosowanych przez nich technikach badawczych. Następnie studenci pod okiem kadry naukowo-dydaktycznej Katedry Biofizyki (dr. hab. Rafała Luchowskiego, prof. UMCS, dr. Moniki Zubik-Dudy, dr. Karola Sowińskiego, mgr. Sebastiana Janika i mgr. Balbiny

Krzyżańskiej-Wojciechowskiej) przeprowadzili badania, takie jak np. określenie składu barwnikowego poszczególnych szczepów glonów przy pomocy wysokosprawnej chromatografii i chromatografii cienkowarstwowej, czasowo-rozdzielcze pomiary fluorescencji z obrazowaniem FLIM oraz mikrospektroskopią Ramana, a także obrazowanie glonów mikroskopią sił atomowych glonów w środowisku wodnym oraz struktur zagregowanych chlorofili.

Drugi dzień wizyty poświęcono na omówienie uzyskanych wyników badań, zwiedzanie Lublina i integrację.

Wojciech Grudziński

Fot. Wojciech Grudziński

Studenckie Koło Naukowe Planistów „SmartCity” w projekcie Laboratorium Zieleni Miejskiej

23 kwietnia członkowie SKNP „SmartCity: Jakub Boguszewski, Paweł Duniec, Filip Markiewicz, Julia Rzadkowska, Agnieszka Plewik i Anna Puchacz pod opieką dr Dagmary Kociuby wzięli udział w pierwszym warsztacie z cyklu Laboratorium Zieleni Miejskiej. Celem warsztatów jest opracowanie przykładowych rozwiązań, które staną się podstawą dla przyszłej rewitalizacji wybranych ulic Lublina oraz przekształcenia ich w woonerfy.

Studenci wraz z opiekunami merytorycznymi, przedstawicielami Urzędu Miasta oraz mieszkańcami mieli

Fot. Dagmara Kociuba

za zadanie wypracować koncepcję zagospodarowania ul. Targowej, skupiając się na aspektach integracji społecznej, mobilności i zieleni. Po wizji terenowej odbyła się burza mózgów, na podstawie której podczas dalszych prac w interdyscyplinarnych grupach powstały pierwsze szkice projektów rewitalizacji ulicy.

Projekt Laboratorium Zieleni Miejskiej jest realizowany przez Wyższą Szkołę Przedsiębiorczości i Administracji w Lublinie, Fundację Wspierania Edukacji i Przedsiębiorczości INNOVATIV, Miejskiego Konserwatora Zabytków oraz Urząd Miasta Lublin w ramach IV edycji programu Akademicki Lublin. W przedsięwzięciu biorą udział studenci: gospodarki przestrzennej, architektury, projektowania wnętrz oraz architektury krajobrazu z UMCS, UP, PL, KUL, WSPiA oraz opiekunowie merytoryczni z ramienia poszczególnych uczelni.

Dagmara Kociuba

Konferencja studencka „Współczesne neofilologie w teorii i praktyce”

20 kwietnia odbyła się kolejna edycja konferencji studenckiej „Współczesne neofilologie w teorii i praktyce”, organizowanej cyklicznie przez Koło Naukowe Germanistów pod opieką dr Beaty Kasperowicz-Stążki (Katedra Germanistyki).

Wydarzenie w imieniu władz dziekańskich otworzyła dr hab. Joanna Szadura, prof. UMCS, zaś wykład inauguracyjny o wspólnototwórczej funkcji multimodalnych tekstów minimalnych wygłosiła dr hab. Joanna

Pędzisz, prof. UMCS (Katedra Lingwistyki Stosowanej). Spotkania w sekcjach moderowali: dr hab. Jarosław Krajka, prof. UMCS, dr hab. Jolanta Pacyniak, prof. UMCS i dr hab. Adam Głaz, prof. UMCS.

W konferencji w formule stacjonarnej i hybrydowej wzięli udział studenci kierunków neofilologicznych z Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Universitas de Valencia i UMCS. Sekcje prowadzone były w języku polskim i angielskim, poruszały różne zagadnienia badawcze: interkulturowość, gry video i RPG, dyskurs miłosny, integracja tekstu z obrazem, frazeologizmy i terminologia kinematograficzna, reprezentacje lęku w literaturze dla dzieci, kobiece postacie literackie i filmowe i dyskursywny obraz świata wojny w Ukrainie.

Organizowana konferencja jest dla studentów świetną okazją do zaprezentowania swoich badań, rozwijania naukowej pasji i ćwiczenia sztuki prezentacji na forum. Wygłoszone referaty zostaną opublikowane w recenzowanym studenckim czasopiśmie naukowym „Reflections. Students' Scientific Papers UMCS”.

Anna Pastuszka

„Paszporty Biznesu” – uroczyste zakończenie projektu

26 kwietnia w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbyło się uroczyste zakończenie inicjatywy pn. „Paszporty Biznesu”, zorganizowanej przez Koło Naukowe Anglistów i Biuro Rozwoju Kompetencji UMCS.

Wydarzenie otworzył prof. dr hab. Zbigniew Pastuszek – prorektor ds. rozwoju i współpracy z gospodarką, który podkreślił znaczenie tej inicjatywy dla rozwoju umiejętności praktycznych studentek i studentów neofilologii oraz budowania mostów pomiędzy światem akademickim i biznesowym.

Następnie Oliwia Wójtowicz z Wydziału Strategii i Przedsiębiorczości Urzędu Miasta Lublin wspomniała o istotnej

roli „Paszportów Biznesu” w tworzeniu i umacnianiu synergii między miastem, Uczelnią i przedsiębiorcami (co jest kluczowe dla rozwoju lokalnego środowiska akademickiego i biznesowego). Dzięki wspólnym działaniom miasta, Uniwersytetu i przedsiębiorców studenci nie tylko zdobywają cenne doświadczenie zawodowe, ale także poznają możliwości zatrudnienia, które oferuje dynamicznie rozwijający się Lublin, przyciągający co roku nowych inwestorów działających na rynkach lokalnych i globalnych.

Podczas spotkania goście oraz uczestnicy „Paszportów Biznesu” mieli okazję porozmawiać z przedstawicielami firm zaproszonych do udziału w projekcie – Capgemini, PwC i Britenet.

Fot. Barisze Profil

Fot. Barisze Profil

Fot. Bartosz Prohl

Fot. Bartosz Prohl

Reprezentanci firmy Capgemini, Michael Żółtowski i Małgorzata Kowal, mówili o korzyściach, które płyną z udziału w projekcie. Zaznaczyli, że obecność na spotkaniu Moniki Romaniuk i Szymona Krauzego, którzy od tego roku prowadzą cykliczne zajęcia z języka branżowego na Wydziale Filologicznym UMCS, stanowi doskonały przykład praktycznych efektów nawiązanej współpracy.

Z kolei przedstawiciele PwC, Maciej Dutkowski i Patrycja Rogala, zwrócili uwagę na innowacyjny charakter projektu, w którym studenci zaangażowani są bezpośrednio w realne wyzwania zawodowe, co prowadzi do stopniowego zacierania granic pomiędzy światem akademickim i biznesowym.

Na zakończenie reprezentantki firmy Britenet, Martyna Pędzimąż i Elżbieta Wrona, zachęciły uczestniczki, które zostały nagrodzone za wykonanie zadania przygotowanego przez ich firmę, do podzielenia się spostrzeżeniami na temat oczekiwań wchodzącej na rynek pracy generacji Z. W trakcie dyskusji studentki przedstawiły charakterystykę swojego pokolenia, dla którego wartość nadrzędną stanowi równowaga pomiędzy życiem zawodowym i osobistym. Martyna Pędzimąż podsumowała wszystkie wypowiedzi, akcentując nieocenioną wartość takich opinii, szczególnie dla działów HR. Współcześnie firmy stawia-

ją sobie za cel jak najefektywniejsze zaspokajanie potrzeb młodego pokolenia, co często wymaga nie tylko dostosowania procesów rekrutacji, ale niekiedy również rewizji podstawowych założeń działania danego przedsiębiorstwa.

Punktem kulminacyjnym spotkania było przekazanie studentkom i studentom certyfikatów, które otrzymali za udział w projekcie. Wręczyli je prof. Zbigniew Pastuszek i Oliwia Wójtowicz. Otrzymanie „Paszportów Biznesu” potwierdza zdobyte doświadczenie i otwiera młodym ludziom drzwi do nowych perspektyw zawodowych. Dodatkowo osiągnięcie to zostaje odnotowane w suplemencie dyplomu każdego z absolwentów cyklu.

Na zakończenie spotkania dr Anna Bendrat (opiekunka Koła Naukowego Anglistów) i Małgorzata Czarnomska z Biura Rozwoju Kompetencji podziękowały wszystkim zaangażowanym w projekt i podkreśliły znaczenie tego typu inicjatyw dla rozwoju umiejętności praktycznych studentów. „Paszporty Biznesu” stały się nie tylko źródłem cennych doświadczeń, ale także inspiracją dla przyszłych projektów, które będą miały na celu dalszą integrację edukacji akademickiej z wymaganiami współczesnego rynku pracy.

*Anna Bendrat
Małgorzata Czarnomska*

Nowy sezon, nowe odkrycia! Badania wykopaliskowe w Ostrowie

Pracownicy Instytutu Archeologii od kilku lat uczestniczą w badaniach wykopaliskowych prowadzonych przez dr. Pawła Jarosza z Ośrodka Archeologii Gór i Wyżyn Instytutu Archeologii i Etnologii PAN. Wspólne prace na wielofazowym stanowisku funeralnym, zlokalizowanym w miejscowości Ostrów w powiecie proszowickim, miały na celu rozpoznanie oraz przebadanie rozległego założenia funeralnego związanego z okresem neolitu. W efekcie kilkuletniej współpracy dokonano częściowego rozpoznania monumentalnego grobowca o konstrukcji drewniano-ziemnej, tzw. megaksylonu. We wnętrzu budowli wzniesionej przez społeczność kultury pucharów lejkowatych odkryto dwa pochówki złożone w prostokątnych obstawach wykonanych z kamieni wapiennych. Podczas dalszych prac badawczych natrafiono na grób wojownika kultury ceramiki sznurowej, pochówki kultury mierzanowickiej oraz pochówek młodej kobiety datowany na wczesne średniowiecze.

W tym roku kolejna grupa studentów I roku studiów licencjackich na kierunku archeologia w ramach terenowych ćwiczeń inwentaryzacyjnych pod opieką dr Beaty Polit i dr. Piotra Mączyńskiego powróciła na stanowisko. Plan na ten sezon był dość prosty: uchwycić zasięg grobowca oraz rozpoznać wykopaliskowo obszar jego najbliższego otoczenia, a co najważniejsze – szlifować umiejętności terenowe młodych adeptów archeologii. Czas upływał dość spokojnie, wieczory mijały na graniu w gry, a poranki na konsumpcji wspólnych śniadań.

Fot. Mateusz Dzięciuch

Nasi podopieczni z wielkim entuzjazmem opanowywali kolejne etapy dokumentacji i eksploracji obiektów. W wolnych chwilach zwiedzali pobliskie stanowiska archeologiczne, takie jak Jaskinia Mamutowa, grodzisko w Stradowie czy Bronocice – słynne z odkrycia glinianej wazy z przedstawieniem jednego z najstarszych wozów czterośladowych. Czasu nie brakowało również na prowadzenie dziennika wykopaliisk – a było co notować! Już przed „półmetkiem” praktyki zarejestrowaliśmy następne elementy konstrukcji megaksylonu oraz pochówki kultury pucharów lejkowatych i nieco młodsze związane z kulturą mierzanowicką. Pod koniec drugiego tygodnia plan został wykonany, pogoda dopisywała, a my powoli zaczęliśmy myśleć o powrocie do domu. Jednak, jak to bywa w archeologii, ostatnie dni miały przynieść najbardziej spektakularne i emocjonujące odkrycie tego sezonu... Ba! Może nawet całych badań. W jednym z wykopów ukazał się zarys kolejnej jamy, która swoją barwą znacznie wyróżniała się od innych. Do końca praktyk pozostało nam jeszcze kilka dni, dlatego trochę ze strachem, trochę z nadzieją przystąpiliśmy do jej eksploracji. Po kilku centymetrach mogliśmy krzyknąć: „mamy to!”. Obiekt okazał się niczym

innym jak kolejnym grobem niszowym kultury ceramiki sznurowej. Jednak to, co w sobie skrywał, przerosło nasze najśmielsze oczekiwania. Był to pochówek dwójki dzieci ułożonych antypodalnie w pozycji skurczonej. Zmarłym towarzyszyły bogate dary grobowe w postaci glinianych naczyń, krzemienych narzędzi oraz kościanych paciorków i szydeł. Wszyscy studenci mieli okazję uczestniczyć w eksploracji tak wyjątkowego obiektu. Pochówki dzieci z tego okresu należą do rzadkości, wręcz można uznać je za ewenement. Co więcej, materiał kostny był bardzo dobrze zachowany, co w przyszłości umożliwi nam wykonanie wielu wnikliwych analiz.

Dziękujemy naszym studentom: Łucji Bieleckiej, Mateuszowi Dzieciuchowi, Gabrieli Gduli, Oldze Jastrzębskiej, Grzegorzowi Kostrubale, Justynie Kuśmirek, Martynie Nawrockiej, Joannie Ozimkiewicz, Agnieszce Raczak, Dominikowi Radoniowi, Martynie Robak i Oldze Więclawskiej za zaangażowanie, pracę i wspólnie spędzony czas.

*Paweł Jarosz
Jerzy Libera
Piotr Mączyński
Beata Polít
Anita Szczepanek*

„Las Geografów UMCS” posadzony

27 kwietnia na obszarze Nadleśnictwa Janów Lubelski, w pobliżu Ośrodka Edukacji Ekologicznej Lasy Janowskie, został posadzony „Las Geografów UMCS”. Głównym celem akcji było uczczenie Światowego Dnia Ziemi, 80-lecia UMCS, a także 100-lecia Lasów Państwowych.

W wydarzeniu uczestniczyła dziekan Wydziału Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej dr Jolanta Rodzoś, prof. UMCS, prodziekan ds. studenckich prof. dr hab. Wojciech Zglobicki, kilkunastu pracowników Wydziału, niektórzy z rodzinami, goście spoza Wydziału i 17 studentów z różnych kierunków i wszystkich kół naukowych.

Uczestnicy najpierw zostali oprowadzeni po Ogrodzie Botanicznym Arboretum Leśne w Janowie Lubel-

Fot. Michał Zembrzycki

skim przez Małgorzatę Sowę, specjalistę Służby Leśnej ds. edukacji. Następnie udali się na miejsce akcji, gdzie po krótkim szkoleniu pod okiem zastępcy nadleśniczego ds. zagospodarowania lasu Bartłomieja Kosiarskiego i pracowników Nadleśnictwa Janów Lubelski przystąpili do działań. Podczas trwającej około dwóch godzin pracy posadzony został niemal 1 ha lasu sosnowego. Na koniec nadszedł czas na zasłużony odpoczynek i integrację przy ognisku.

Michał Zembrzycki

Spotkanie z posłanką i ministrami edukacji dr Joanną Muchą

22 kwietnia na Wydziale Politologii i Dziennikarstwa odbyło się spotkanie z dr Joanną Muchą, posłanką na Sejm RP X kadencji i ministrami edukacji w randze sekretarza stanu.

Spotkanie uroczyście otworzył dr hab. Marcin Wichmanowski, prof. UMCS – zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Polityce i Administracji, zaś poprowadzili je: dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS z Katedry Systemów Politycznych i Praw Człowieka (INoPiA) i dr Wojciech Maguś – zastępca dyrektora Instytutu Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach.

Podczas wydarzenia, które przybrało postać dyskusji na temat bieżących wydarzeń politycznych, studenci i pracownicy Wydziału mieli okazję poznać stanowisko i poglądy dr Muchy dotyczące funkcjonowania koalicji rządowej, wyniku i frekwencji w minionych wyborach samorządowych, równouprawnienia kobiet w Polsce oraz przywództwa kobiet w polskiej polityce. Nie

Fot. Ihor Kolisnichenko

zabrakło też zagadnień dotyczących stanowiska rządu wobec Centralnego Portu Komunikacyjnego i perspektyw zatrudnienia absolwentów szkół wyższych.

Wydarzenie odbyło się w ramach cyklu „Kobiety i władza” i zostało zorganizowane przez Instytut Nauk o Polityce i Administracji oraz Instytut Nauk o Komunikacji Społecznej i Mediach. Patronat nad spotkaniem sprawowało Polskie Towarzystwo Nauk Politycznych Oddział w Lublinie. Jego inicjatorką była dr hab. Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska, prof. UMCS – prezeska PTNP/O Lublin.

*Krystyna Leszczyńska-Wichmanowska
Ihor Kolisnichenko*

XV Konkurs Biochemiczny

12 kwietnia już po raz 15. na Wydziale Biologii i Biotechnologii odbył się finał ogólnopolskiego Konkursu Biochemicznego, organizowanego przez pracowników Katedry Biochemii i Biotechnologii.

Wzorem lat ubiegłych Konkurs został przeprowadzony w dwóch etapach. Do pierwszego etapu zgłosiło się 165 uczniów z 49 szkół z całej Polski. Ostatecznie test online, który odbył się 13 marca, rozwiązało 154 uczniów z 9 województw. Do finału Konkursu (12 kwietnia) w formie stacjonarnej zakwalifikowało się 58 osób reprezentujących 29 szkół.

W czasie sprawdzania prac uczniowie i nauczyciele mieli możliwość wysłuchania inspirującego wykładu pt. *Tajemnice kodu życia: Przygoda z bioinformatyką*, który wygłosił dr Piotr Koper z Katedry Genetyki i Mikrobiologii.

Komisja konkursowa, na podstawie uzyskanych wyników, wyłoniła następujących laureatów:

- I miejsce – Kacper Bącal (III LO im. Unii Lubelskiej w Lublinie),
- II miejsce – Piotr Prymon (I LO im. Mikołaja Kopernika w Jarosławiu),
- III miejsce – Aleksander Iskra (XIV LO im. Stanisława Staszica w Warszawie),
- I wyróżnienie – Krzysztof Widuch (LO nr III im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu),
- II wyróżnienie – Ignacy Rusiecki (LO nr III im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu),
- III wyróżnienie – Joanna Staniowska (LO nr III im. Adama Mickiewicza we Wrocławiu)
- IV wyróżnienie – Adrianna Dajnowicz (XIV LO im. Stanisława Staszica w Warszawie).

W uroczystej gali wręczenia nagród wzięli udział: dziekan dr hab. Joanna Czarnecka, prof. UMCS i lubelski kurator oświaty Tomasz Szablowski. Zgodnie z Uchwałą Senatu UMCS laureaci Konkursu Biochemicznego (I–III miejsce) są zwolnieni z postępowania rekrutacyjnego na kierunku biologia i biotechnologia.

Laureaci i osoby wyróżnione otrzymali cenne nagrody książkowe i drobne upominki, a cztery wylosowane szkoły – książki i zestawy do przeprowadzania doświadczeń. Nagrodzone szkoły to: Zespół Szkół Chemicznych i Przemysłu Spożywczego w Lublinie, Liceum Ogólnokształcące nr III im. Adama Mickiewicza we

Fot. Agata Dzyr

Fot. Agata Dzyr

Wrocławiu, I Liceum Ogólnokształcące im. Bohaterów Porytowego Wzgórza w Janowie Lubelskim oraz Publiczne Liceum Ogólnokształcące Politechniki Łódzkiej w Łodzi. Upominki przewidziano również dla nauczycieli, którzy przygotowywali laureatów do zawodów.

XV edycja Konkursu Biochemicznego została objęta patronatem merytorycznym Lubelskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Biochemicznego. Patronat honorowy zaś sprawowali: Jarosław Stawiarski – marszałek województwa lubelskiego, Krzysztof Żuk – prezydent Lublina i Tomasz Szablowski – lubelski kurator oświaty, którzy byli jednocześnie fundatorami nagród dla laureatów. Pozostali fundatorzy nagród: Fundacja TYGIEL, Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Drukarnia Drukurs oraz Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej.

Agata Dzyr

Promocja książki o prof. Adamie Kerstenie

24 kwietnia w Instytucie Historii odbyła się promocja książki pt. *Profesor Adam Kersten (1930–1983): Uczony, nauczyciel, człowiek* (red. D. Kupisz, Lublin 2023).

W wydarzeniu wzięło udział liczne grono weteranów, byłych pracowników i absolwentów naszego Uniwersytetu, w tym profesorowie: Ryszard Szczygieł, Edward Mierzwa, Henryk Gmiterek, Marian Chachaj, Józef Duda, a także

dr Ewa Sędzimir i dr Henryk Kowalski. Z Warszawy przybyła Beata Bińko, członkini Zarządu Fundacji Kerstenów.

W tym wyjątkowym gronie znalazło się wielu chętnych do podzielenia się wspomnieniami o prof. Kerstenie. Bogactwo wypowiedzi i podjętych wątków mogłoby dać asumpt do powstania kolejnego tomu opowieści o Profesorze, wielkim znawcy dziejów Polski XVII w.

Warto dodać, że prof. Adam Kersten, uczeń m.in. prof. Mariana Małowista i prof. Stanisława Arnolda, został zatrudniony w Katedrze Historii UMCS w 1955 r. Pięć lat później habilitował się na podstawie pracy pt. *Pierwszy opis obrony Jasnej Góry w 1655 r.* W 1967 r. został profesorem nadzwyczajnym, siedem lat później uzyskał tytuł profesora zwyczajnego. Był zaangażowany w powstanie i działalność Towarzystwa Kursów Naukowych. Od 1980 r. wspierał „Solidarność”, Niezależny Ruch Studencki na UMCS i studenckie strajki. Po wprowadzeniu stanu wojennego kontynuował działalność wydawniczą. Wśród jego publikacji znalazły się pozycje takie jak: *Stefan Czarniecki 1599–1665* (1963), *Sienkiewicz – „Potop” – Historia* (1966), *Na tropach Napierskiego. W kręgu mitów i faktów* (1970), *Historia Szwecji* (1973) czy *Hieronim Radziejowski: studium władzy i opozycji* (1988). Był konsultantem historycznym filmów *Pan Wołodyjowski* i *Potop*. Prof. Adam Kersten pozostaje mistrzem dla wielu lubelskich historyków.

Dyrekcja Instytutu Historii

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Fot. Michał Piłat

Studencki Przegląd Alternatywnej Muzyki 2024

Fot. Cezary Maranyuk

W dn. 9–10 kwietnia w Akademickim Centrum Kultury i Mediów UMCS Chatka Żaka odbył się XIV Studencki Przegląd Alternatywnej Muzyki (SPAM), zorganizowany przez Zarząd Uczelniany Samorządu Studentów UMCS.

W harmonogramie wydarzenia znalazły się koncerty dziewięciu zespołów i wokalistów. XIV edycję SPAM wygrała Julia Romanyuk z zespołem, II miejsce zajęła grupa Bullet Haze, natomiast III – formacja Fuki Nice. Jury w tym roku postanowiło przyznać dwa wyróżnienia zespołom Powder Blue i Chilly Breeze.

Julia Romanyuk tworzy zespół wraz z trójką uzdolnionych artystów. Prezentują popowe, funkowe, jazzowe, a czasem nawet ludowe brzmienia, które sprawiają,

że energia na scenie oraz energia publiczności łączą się i razem tworzą niezapomniany performance.

„Biorąc udział w konkursie SPAM, nie spodziewałam się, że wygramy. Zazwyczaj staram się nie nastawiać tak przed konkursem. Oczywiście zależało nam na wygranej, dlatego jesteśmy wdzięczni za przyznanie nam tej nagrody. Gratulujemy też pozostałym laureatom i bardzo mocno trzymamy kciuki za ich rozwój

– powiedziała Julia Romanyuk.

SPAM to festiwal muzyczny, który zrzesza uzdolnionych artystycznie studentów. Daje możliwość zaprezentowania swojej twórczości przed szeroką publicznością oraz zdobycia wyjątkowych nagród, m.in. w postaci występu podczas Lubelskich Dni Kultury Studenckiej.

Nina Gomola

Mistrzowskie kursy sztuki – wzmacnianie twórczego potencjału

W dn. 12 i 15 kwietnia na Wydziale Pedagogiki i Psychologii odbyło się wydarzenie pn. „Mistrzowskie kursy sztuki – wzmacnianie twórczego potencjału”, zorganizowane przez Komisję ds. Wsparcia Zarządu Uczelnianego Samorządu Studentów UMCS.

W programie znalazły się warsztaty z teatroterapii – prowadzone przez Studio Aktorskie Kurtyna, muzykoterapii – pod okiem Gabrieli Majerowskiej i plastykoterapii – koordynowane przez Paulinę Tomczyk, Julię Wojtowicz i Amelię Mejnarowicz.

Studentki i studenci w trakcie zajęć: pracowali nad wyrażaniem uczuć, tworzyli muzykę, wykonywali kolaże i malowali kolorowanki dla dorosłych (dzięki współpracy ze sklepem Kolorofanki).

Fot. Magdalena Michalew

„Pierwszy raz uczestniczyłam w warsztatach z arteterapii i było to dla mnie bardzo inspirujące doświadczenie. Nie czuję się zbyt dobrze we wszelkiego rodzaju aktywnościach plastycznych, ale te zaproponowane przez Komisję ds. Wsparcia przyniosły ze sobą dużo śmiechu, a przede wszystkim relaksu. Z kolei dzięki warsztatom z muzykoterapii mogliśmy stworzyć piosenkę i wspólnie ją zaśpiewać, a kto by czasem nie chciał się poczuć jak ulubiony piosenkarz

– powiedziała Aleksandra Pender, członkini Komisji ds. Wsparcia.

Nina Gomola

„Moje Siostry Rośliny” – wernisaż prac Zbigniewa Józwicka

14 kwietnia w modrzewiowym Dworcu Kościuszków, na terenie Ogrodu Botanicznego UMCS, w ramach jubileuszu 80-lecia Uczelni została zorganizowana wystawa prac graficznych dr. Zbigniewa Józwicka pt. „Moje Siostry Rośliny”.

Przy licznie zgromadzonej publiczności otwarcia wystawy, w obecności prorektor prof. dr hab. Doroty Kołodyńskiej, dokonała dyrektor Ogrodu dr Grażyna Szymczak.

Zbigniew Józwick urodził się 19 stycznia 1937 r. w Opolu Lubelskim. W 1954 r. ukończył Technikum Chemiczne w Lublinie. W latach 1956–1962 studiował na Wydziale Matematyki, Fizyki i Chemii UMCS. W 1971 r. uzyskał stopień doktora nauk przyrodniczych. Prowa-

dził badania naukowe na macierzystej Uczelni oraz podczas sześciu wypraw polarnych na Spitsbergen.

Fenomen osobowości Zbigniewa Józwicka polega na tym, że jako przyrodnik z wykształcenia stał się równocześnie humanistą i plastykiem. Jego życiową pasją i misją było odkrywanie tajemnic natury. Talent plastyczny, jakim obdarzyła go Opatrzność, zaowocował przede wszystkim grafiką, w której wyraźnie czytelne jest misterium natury jako daru przekazanego człowiekowi przez Stwórcę. Jest autorem 14 tek i albumów graficznych, wykonał ponad 400 grafik i 800 ekslibrisów. Stworzył m.in. takie cykle prac: „Stawanie się”, „Osiedla ludzkie”, „Madonny”, „Krzyże”, „Spitsbergen”, „Sto ekslibrisów”, „Portrety pisarzy i poetów”.

Archiwum Ogrodu Botanicznego UMCS

Archiwum Ogrodu Botanicznego UMCS

W jego ekslibrisach żart i anegdota są zjawiskiem częstym, bywają aluzją lub dygresją do przywar bądź cnót właściciela książkowego znaku. Chętnie wykonuje ekslibrisy dla przyjaciół, wśród nich są profesorem macierzystej Uczelni, np. prof. Wiesław Skrzydło (prawnik) – sowa z zasłoniętymi oczami (symbol mądrości i sprawiedliwości) czy prof. Adam Paszewski (biolog) – zwalista sylwetka mężczyzny (aluzja do jego tuszy) z trudem pochylającego się i dogląającego owoców hodowanej roślinki.

Jóźwik jest ilustratorem poetyckich tomików wielu autorów, m.in.: Czesława Miłosza, Stanisławy Burdy, ks. Janusza Kozłowskiego, Tadeusza Chabrowskiego. Każda grafika to interesujący komentarz do tekstu.

Znakomity duet poety i grafika, czyli prof. Sergiusza Riabinina (1918–1997) i dr. Zbigniewa Jóźwika, zaowocował wspólnymi bibliofilskimi pozycjami. Riabinin był przyrodnikiem i twórcą współczesnej nauki zajmującej się sezonowym rytmem przyrody. Jóźwik całą swoją aktywnością także tworzy autorski „ogród życia”. To, co słowem opisał Riabinin, Jóźwik przedstawił kreską, obrazem.

W katalogu „Zielnik. Rysunki i linoryty Zbigniewa Jóźwika” wydanym przez Muzeum Ziemi Bieckiej w Bieczu (2016), tak pisał:

„Wśród różnych form życia rośliny są szczególnie mi bliskie. Zasiadają sady i warzywniki, pola, łąki i lasy, pastwiska, ugory i bagna. Związują wiosnę, rozsiewane przez wiatr, czy też odradzają się z korzeni. Żyją we wszystkich strefach klimatycznych. Niosą zawsze radość, różnorodnością form i kolorystyką. Zaskakują dostojnością.

Nic więc dziwnego, że nawet na Spitsbergenie dostrzeżono kolorowej łąki, czemu dał wyraz w swojej grafice i ekslibrisach, przywiezionych z krainy „białych niedźwiedzi”.

Każda teka prac graficznych Zbigniewa Jóźwika jest artystycznym wydarzeniem. Szczególnie dwie poświęcone wyprawom na Spitsbergen stanowią sumę jego doświadczeń przyrodnika i dokonań twórczych artysty. Pierwsza pt. „Spitsbergen w grafice i rysunkach...” (1989) i druga pt. „Spitsbergen w linorytach...” (1991). Łącznie 45 linorytów i rysunków, które niezwykle precyzyjnie portretują roślinność podbiegunowej tundry. W pierwszej znalazło się 7 linorytów i 17 rysunków (wykonanych z natury), w drugiej opublikowane

Archiwum Ogróda Botanicznego UMCS

zostały tylko linoryty i jest ich 21. Są to prace czarno-białe, opatrzone wymownymi tytułami: „Stawanie się kamienia” (1987), „Stawanie się ptaka” (1987) i „Stawanie się człowieka” (1988). Obydwie teki wydane zostały przez Wydawnictwo UMCS. Warto zauważyć, że Zbigniew Jóźwik opublikował w „Akcentach” (nr 1 z 1996 r.) obszernie *Zapiski z wyprawy na Spitsbergen*. W notatniku tym napisał:

„Jest coś nadzwyczajnego i odświętnego w obcowaniu z przyrodą Arktyki. Jest tutaj coś takiego, co nakazuje stawać się lepszym i widzieć we wszystkich stworzeniach braci i siostry, jak głosił patron ekologów – św. Franciszek z Asyżu. Lis i niedźwiedź bywają tu gośćmi nieproszonymi, ale miłymi. A mak polarny, zagubiony między kamieniami, smagany wiatrem, śpieszy się, by zakwitnąć, a później wykształcić makówkę. Czeka na sposobność i właśnie wykorzystuje wiatry, aby małe nasionka trafiły na podatną glebę. Na Spitsbergenie wiatry sieją życie...

Zrozumieć grafikę Zbigniewa Jóźwika to znaczy pójść za nim drogą poszukiwacza śladów tej Obecności, która nie ma granic ani końca. Metafizyczne przesłanie jego twórczości jest czytelne w każdej kresce, w każdym znaku z białej kartki papieru. Trwa tu nieustanny dialog słowa z obrazem, przy czym obraz bywa często synonimem słowa. Grafika Jóźwika to przede wszystkim refleksja metafizyczna, zauroczenie pięknem wszechobecnej natury.

Waldemar Michalski

Kwiecień w Chatce Żaka

W dn. 11–12 kwietnia odbyła się pierwsza część V Festiwalu „Przez świat. Spotkania z podróżą”. W ciągu dwóch dni festiwalowych Witold Palak opowiedział o Sumatrze, a Monika i Paweł Zieliński o 40 dniach fińskiego szczęścia. Podczas wydarzenia można było również usłyszeć Michała Tragarza, który mówił o swojej rowerowej podróży przez Himalaje. Dorota Szparaga natomiast zrelacjonowała pieszą wędrówkę przez Transcaucasian Trail, podczas której pokonała solo 1710 km. W trakcie Festiwalu odbyło się również Trip Story, gdzie swoje przygody zaprezentowali Katarzyna Wysocka, Agata Witkowska i Marek Nieckarz.

Miłośnicy teatru 14 kwietnia mieli niesamowitą okazję zobaczyć na scenie Małej Sali Widowiskowej szwedzki Teatr Albatros. Aktorzy zagrali spektakl *Pieśni lasu*. Scenariusz widowiska stworzyli Robert Jakobssona i Marie Hässler w oparciu o wiersze Thomasa Tidholma. Na scenie zobaczyliśmy Roberta Jakobssona, Fabiana Zeidlitz i Sally Celander, którzy dali pokaz fenomenalnych umiejętności, przy rewelacyjnej scenografii autorstwa Åsy Lieberath, Nixie Orvoën i Rebekki Lång.

W Chatce Żaka odbyła się również uroczysta premiera kanadyjsko-polskiej produkcji *Przysięga Ireny* w reżyserii Louise Archambault. 17 kwietnia gościliśmy znakomite osobistości, takie jak Beata Pisula – polska producentka filmu, Artur Tarnowski – montażysta, Zbigniew

Modej – koordynator scen kaskaderskich, Roman Halter – syn żydowskiego małżeństwa Idy i Lazara Hallerów, ocalałych dzięki Irenie Gut (główniej bohaterce filmu) oraz aktorów: Elżę Rycembel, Zużę Puławską, Filipa Kosiora, Rafała Mohra, Aleksandra Milićewicza, Mateusza Mosiewicza i Macieja Nawrockiego.

Z kolei w dn. 22–23 kwietnia Chatka wypełniła się utalentowanymi tancerzami, a także miłośnikami tańca podczas corocznego wydarzenia pn. „Międzynarodowy Dzień Tańca”. Uczestnicy wzięli udział w różnego rodzaju warsztatach: tanecznych SHUFFLE DANCE, improwizacji kontaktowej oraz fotografii tańca i ruchu „ZATRZYMANE W RUCHU – o sztuce poruszania”, które zostały poprowadzone równolegle przez Michała Arciszewskiego i Adriannę Sawczak. Dodatkowo w Dużej Sali Widowiskowej wyświetlany był film *Yuli* (2018 r.), natomiast w Małej Sali Widowiskowej widowie mogli obejrzeć Teatr Tańca ZMYŚL z performancem *Wszędzie dobrze, ale w domu...*, który stanowił okazję do zajrzenia jak przez dziurkę od klucza do strefy prywatności, stania się niewidzialnym obserwatorem tego, co zazwyczaj dzieje się za zamkniętymi drzwiami. Na koniec wydarzenia uczestnicy, zarówno tancerze, jak i widzowie, wzięli udział w wydaniu specjalnym Chatkowego Jamu Tanecznego, podczas którego zagrała DJ QSTO.

Gabriela Tarnowska

Fot. Krzysztof Kordulski

Fot. Krzysztof Kordulski

↑ Międzynarodowy Dzień Tańca w Chatce Żaka

← Spektakl *Pieśni lasu*

Otwarcie Amerykańskiego Centrum Edukacji i Biznesu UMCS American Corner, 18 kwietnia 2024 r.

Fot. Bartosz Proll

Fot. Bartosz Proll

VII Akademicki Turniej o Puchar JM Rektora UMCS „Boccia Cup 2024”, 17 kwietnia 2024 r.

II OGÓLNOPOLSKIE FORUM SZKÓŁ PARTNERSKICH UMCS

6 CZERWCA 2024 / 11:00

ACKiM UMCS CHATKA ŻAKA

